

K O P I

UDSKRIFT

AF

ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 8. juni 2012 satte Østre Landsret retten i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommer fungerede landsdommer Steen Mejer.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Hanne J. Sørensen.

Der foretoges

7. afd. nr. B-3421-11:

(advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

og

7. afd. nr. B-397-12:

1)

2)

3)

4)

5)

(alle ved advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

Ingen var mødt eller tilsagt.

Landsretten besluttede følgende:

Sagsøgernes advokat skal senest den 29. juni 2012 tilvejebringe dokumentation for, at sagsøgerne er bekendt med retssagen og ønsker sagen ført ved de danske domstole samt at sagsøgerne har meddelt procesfuldmagt til advokaten, jf. retsplejelovens § 265, stk. 2.

Sagsøgerne skal hver især inden samme frist stille en sikkerhed for sagsomkostninger på 40.000 kr. i form af bankgaranti eller deponering af penge, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

De af sagsøgte rejste spørgsmål om forældelse og om sagsøgernes processuelle partsevne udskilles til særskilt forlods forhandling, jf. retsplejelovens 253, stk. 1. Disse spørgsmål behandles herefter ved en særskilt mundtlig forhandling, der berammes efter aftale med parternes advokater.

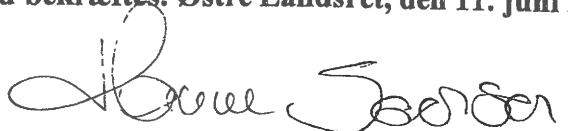
Landsrettens stillingtagen til den af sagsøgerne fremsatte editionsbegæring afventer afklaring af ovenstående.

Sagerne udsat.

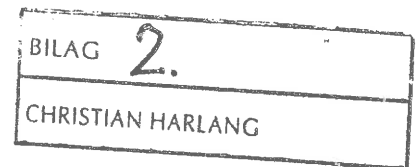
Retten hævet.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 11. juni 2012

K O P I

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG**

Den 10. august 2012 satte Østre Landsret retten i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommer fungerede landsdommer Steen Mejer.

Som protokolfører fungerede kontorfuldmægtig Linda Svarre-Andersen.

Der foretoges

7. afd. nr. B-3421-11:

(advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

og

7. afd. nr. B-397-12:

1)

2)

3)

4)

5)

(alle ved advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

og

7. afd. nr. B-1162-12:

1)

2)

3)

(alle ved advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

Ingen var tilsagt eller mødt.

Der fremlagdes duplik i sagen B-1162-12 samt brev af 8. august 2012 fra advokat Christian Harlang.

Landsretten besluttede i B-1162-12 følgende:

Sagsøgerne skal hver især inden den 3. september 2012 stille en sikkerhed for sagsomkostninger på 40.000 kr. i form af bankgaranti eller deponering af penge, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

De af sagsøgte rejste spørgsmål om forældelse og om sagsøgernes processuelle partsevne udskilles til særskilt forlods forhandling, jf. retsplejelovens 253, stk. 1. Disse spørgsmål behandles herefter ved en særskilt mundtlig forhandling, der berammes efter aftale med parternes advokater.

Landsrettens stillingtagen til den af sagsøgerne fremsatte editionsbegæring afventer afklaring af ovenstående.

Landsretten bemærkede vedrørende B-3421-11 i anledning af brev af 8. august 2012 fra advokat Harlang, at landsretten med replikken har modtaget det i brevet omhandlede bilag 3.

K O P I

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG

Den 7. januar 2013 satte Østre Landsret retten i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommer fungerede landsdommer Steen Mejer.

Som protokolfører fungerede sektionsleder Pia Borg.

Der foretoges

Der foretoges

7. afd. nr. B-3421-11:

(advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

og

7. afd. nr. B-397-12:

1)

2)

3)

4)

5)

(alle ved advokat Christian Harlang)

mod

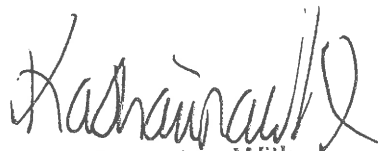
Landsretten bemærkede vedrørende B-3421-11 og B-397-12, at der er meddelt sagsøgt advokat frist til den 13. august 2012 til at fremkomme med bemærkninger vedrørende sagsøgernes anmodning om omgørelse af Østre Landsrets beslutning af 8. juni 2012.

Sagerne udsat.

Retten hævet.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 10 AUG. 2012

Katharina With
kontorfuldmægtig

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering)

og

7. afd. nr. B-1162-12

1)

2,

3,

(alle ved advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering).

og

7. afd. nr. B-3534-12

1).

2)

(begge ved advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering).

Ingen var tilsagt eller mødt.

Der fremlagdes stævning af 28. september 2012 samt svarskrift af 23. november 2012 i sagen B-3534-12.

Landsretten besluttede i samme sag (B-3534-12) følgende:

Sagsøgerne skal hver især inden den 15. februar 2013 stille en sikkerhed for sagsomkostninger på 40.000 kr. i form af bankgaranti eller deponering af penge, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

De af sagsøgte rejste spørgsmål om forældelse, om sagsøgernes processuelle partsevne og om afvisning af sagsøgernes påstand 2 udskilles til særskilt forlods forhandling, jf. retsplejelovens 253, stk. 1. Disse spørgsmål behandles herefter ved en særskilt mundtlig forhandling, der berammes efter aftale med parternes advokater.

Landsretten bemærkede, at den særskilte mundtlige forhandling herefter vedrører de nævnte spørgsmål i alle fire sager (B-3421-11, B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12).

Landsretten bemærkede vedrørende sikkerhedsstillelsen i alle fire sager endvidere, at såfremt sikkerheden ikke stilles, afvises sagen, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1, in fine.

Sagerne udsat.

Retten hævet.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den

9/1.13

Pia Borg
s. ktionsleder

Undertegnede, ambassadør Christian Oldenburg, der var Danmarks ambassadør i Bagdad i perioden 1. juli 2005 – 31. august 2006, erklærer herved følgende:

Traditionelle samfundsforhold i Irak:

Mesopotamien (området omkring floderne Eufrat og Tigris, ca. det nuværende Irak) var en del af Det Osmanniske Rige fra 1534 til 1919 (bortset fra en kort periode (1623 – 1638) hvor regionens anden stormagt, Persien, kontrollerede området). Det Osmanniske Riges ledelse (sultanen, kaliffen i Istanbul m.fl.) var sunni-muslimer og valgte at styre Mesopotamien gennem områdets sunni-muslimske stammer (klaner). Vel også fordi de shia-muslimske klaner kunne være for tæt knyttet til det shia-muslimske Persien.

Da Storbritannien i 1918 havde erobret Mesopotamien fortsatte denne ordning. Da fyrst Faisal fra den hashemittiske slægt, der stammede fra den vestlige del af Den Arabiske Halvø (Hijaz), og som var sunni-muslim, blev konge af Irak i 1920 under det britiske mandat-styre, var det fortsat gennem de sunni-muslimske klaner, at landet blev styret.

Efter at det irakiske kongehus var blevet styrtet og afløst af en republik i 1958 kom efter en overgangstid det socialt og nationalt (evt. arabisk) orienterede, stærkt sekulariserede Baath parti til magten. Det medførte, at også shia-muslimer, kristne og andre minoritetsgrupper (bl.a. turkmener) – forudsat at de var loyale – kunne deltage mere i statens styre. For at kunne have vigtigere, offentlige embeder var det efterhånden i praksis en forudsætning, at man var medlem af Baath partiet. I Saddam Husseins tid (1979 – 2003) var dog den centrale magtfaktor hans egen klan, den sunni-muslimske al Tikriti klan.

Efter koalitionsstyrkernes besættelse af Irak i 2003 afspejlede såvel den nationale ledelse som de lokale ledelser ikke nødvendigvis de politiske og sociale kræfter, men områdets dominerende trossamfund. Både i Irak som helhed og i Basra by og omegn var det shia-muslimer, der udgjorde det dominerende trossamfund.

"Borgerkrige" i Irak siden 2003:

Efter at USA's administrator i Irak i maj 2003 havde opløst og hjemsendt den irakiske hær og forbudt alle fulgyldige medlemmer af Baath partiet at besidde offentlige stillinger, begyndte der et oprør mod "de fremmede" med bombningen af FN's hovedkvarter i Bagdad i august 2003 som det første, markante udtryk herfor.

Desuden indgik det i Iraks situation, at en af Saddam Husseins seneste embedshandlinger var at åbne Iraks fængsler, så alle de kriminelle kunne komme på fri fod.

Det skal tilføjes, at i løbet af kort tid havde alle de større irakiske partier deres egne militser.

Man kan opdele de sikkerhedsmæssige konflikter og problemer i Irak efter 2003 som følger:

- Aggressiv kriminalitet. De frigivne kriminelle og andre irakere, der ikke havde midler at leve for, kastede sig ud i kriminalitet, der også omfattede bortførelser af personer, hvis familie/arbejdsgiver angiveligt kunne betale de store løsesummer, der blev krævet, landevejsrøverier, m.m.
- En række stammekonflikter, der tidligere havde været holdt nede, blussede op.
- Nationalt sindede irakere, der ville have "de fremmede" ud af landet, angreb militære og civile udlændinge.
- Der var kampe om magten mellem partier og militser, der repræsenterede henholdsvis sunni-muslimer eller shia-muslimer.
- Der var omfattende magtkampe mellem de forskellige shia-muslimske partier indbyrdes (især Dawa, ISCI (tidl. SCIRI) og Moqtada al Sadr's parti, men også andre) og deres militser. Partierne stillede op til valg samlet og fordelte på forhånd mandaterne (de pladser på kandidatlisterne, der kunne give valg) mellem sig, hvorfor man ikke på valgdagen kunne se, hvem der havde mest støtte. Det indbyrdes styrkeforhold måtte derfor afgøres med magt.
- Al Qaeda, som var militært presset af USA i Afghanistan, så muligheden for at angribe USA i Irak, og oprettede al Qaeda i Mesopotamien. Al Qaeda angreb de vesterlændinge, kætterne (shia-muslimer) og de frafaldne (sekulariserede sunni-muslimer).
- Endelig var der også sammenstød mellem arabere og kurdere omkring Kirkuk og Mosul.

Den eneste traditionelle konflikt, der ikke blussede op, var mellem de to store kurdiske partier, KDP og PUK. De valgte at samarbejde og at dele magten mellem sig. Hvert parti beholdt dog partiets milits (persshmerga).

Fængsler i Irak:

Da jeg var i Irak, var det den almindelige opfattelse dér, at både de amerikanske og de irakiske fængsler var forfærdelige, og at tæsk, mishandling, ydmygelser og måske endda tortur kunne forekomme rutinemæssigt. Dette var ikke mindst tilfældet i Basra-området,

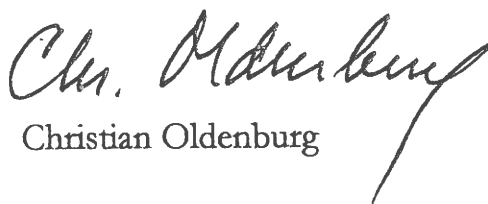
hvor de britiske styrker ødelagde al Shu'oon politistationen, da britiske agenter var blevet fanget og anbragt dér. Det er mig bekendt det eneste tilfælde, hvor koalitionsstyrkerne har ødelagt en irakisk politistation. Politiet i Irak var normalt frygtet, og det havde også været tilfældet i Saddam Husseins tid. Den gamle, regulære hær var derimod velanskreven blandt de fleste som Iraks nationale værn mod fjendtlige naboer.

Spørgsmål i anledning af aktionen i Az Zubayr den 25. november 2004:

De aspekter ved denne aktion under dansk, militær ledelse, som har undret mig på det foreliggende, ufuldstændige grundlag, er bl.a.

- At alle de tilbageholdte irakere tilsyneladende var sunni-muslimer,
- At alle de tilbageholdte irakere efter det oplyste tilhørte samme stamme, der angiveligt har samarbejdet med landets sunni-muslimske magthavere i århundreder,
- At der tilsyneladende blev fundet bemærkelsesværdigt få våben (vist nok i alt 15 våben, mens der var 36 arresterede), i et land, hvor alle (mænd) med respekt for sig selv har mindst et skydevåben i sit hjem,
- At de irakiske sikkerhedsstyrker i aktionen efter det oplyste tilhørte en shia-muslimsk enhed (hvilket efter 2003 var naturligt i et shia-muslimsk område), der - under aktionen sammen med danske tropper - åbenlyst hånede de sunni-muslimske fanger med religiøse udsagn vendt mod sunni-muslimer,
- At ingen af de arresterede efter det foreliggende blev præsenteret for en anklage – de blev angiveligt blot presset til at tilstå uspecificerede forbrydelser – og
- At alle de arresterede efter det oplyste enten blev tidligt løskøbt for eksorbitante løsepenge eller blot løsladt uden videre tiltale efter op til 70 dage i fængsel.

København, den 19. november 2012

Christian Oldenburg

Statement on Hooding

International Forensic Expert Group*

Keywords: Torture, hooding, cruel inhuman and degrading treatment

Background

Hooding is the practice of fully covering the head of a person. Hooding has been used in a number of countries with increasing frequency during the past 50 years.

The practice of hooding has been recognized as a form of torture and/or cruel, inhuman and degrading treatment or punishment (CIDT) by a number of international and regional human rights bodies.

The U.N. Committee Against Torture has determined that "hooding under special conditions" constitutes both torture and cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.¹ It noted that this finding would be "particularly evident" when hood-

ing is used in combination with other coercive interrogation methods.¹ The Committee Against Torture has subsequently reaffirmed that blindfolding constitutes torture.² The U.N. Special Rapporteur on Torture has determined that "blindfolding and hooding should be forbidden".³

The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment has noted that blindfolding "will frequently amount to psychological ill-treatment", and that the practice should be abolished.⁴

The European Court of Human Rights has determined that blindfolding a prisoner constitutes cruel or inhuman treatment when it is used in combination with other interrogation or detention methods⁵ and can constitute torture when used with other techniques.⁶

The Inter-American Court of Human Rights found that playing the radio at full volume while hooding a detainee or otherwise subjecting her to light manipulation constitutes "mental torture", as these techniques formed part of an overall effort to "obliterate the victim's personality and demoralize her".⁷

The U.N. Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (The Istanbul Protocol) also recognizes the deprivation of

*) International Forensic Expert Group:

D. Alempijevic; R. Beriashvili; J. Beynon; M. Duque; A. van Es; R. Fernando; S. Fincanci; S. Hansen; L. Hardi; H. Hougen; V. Iacopino; P. Leth; S. Louahia; J. Modvig; M. Mendez; Ö. Özkalıpci; J. Payne-James; M. Peel; J. Quiroga; O. Rasmussen; H. Reyes; B. Rich; S. Rogde; A. Sajantila; D. Somasundaram; J. Thomsen; F. Treue; P. Vanezis; D. Vieira.

Correspondence to irct@irct.org

For full details about the International Forensic Expert Group please visit www.irct.org/our-support/medical-and-psychological-case-support/forensic-expert-group.aspx

STATEMENT

normal sensory stimulation, such as sound, light, sense of time, isolation, manipulation of brightness of the cell, abuse of physiological needs, restriction of sleep, food, water, toilet facilities, etc. as methods of torture.⁸

In addition, the U.S. Department of State has described blindfolding as a form of torture⁹ and the new U.S. Army field manual on human intelligence collection also prohibits the use of sensory deprivation and techniques such as placing of hoods or sacks over the heads of detainees or using duct tape over the eyes.¹⁰

Despite international recognition of hooding as a form of torture and/or ill treatment, there have been a number of recent legal cases in which the use of hooding has been examined. The purpose of this statement is to provide legal experts and adjudicators with an understanding of the physical and psychological effects of hooding and other equivalent forms of sensory deprivation and whether hooding and other equivalent practices may constitute torture and/or CIDT.

The International Forensic Expert Group consists of 33 medical experts from 18 countries with more than 500 years of collective experience in the evaluation and documentation of physical and psychological evidence of torture and ill treatment. The opinions expressed in this statement on hooding are based on the collective experience of documenting the physical and psychological effects of hooding and other similar forms of sensory deprivation among thousands of detainees that they have examined.

Hooding Practices

The practice of hooding typically involves covering the head of a detainee in some manner. Hooding practices may vary and the effects of hooding may depend on a number of factors related to the application

and context of its use including: the material composition of the hood (i.e. the effectiveness of sensory deprivation and interference with air exchange), duration and frequency of its use, tightness of the hood around the head, the presence of contaminants (i.e. urine, feces and blood) in the hood, and the use of additional methods of torture and/or CIDT. Mock executions, beatings and other methods of torture are often practiced in conjunction with hooding to maximize the infliction of physical and psychological pain.

Hooding in this statement also refers to other equivalent forms of sensory deprivation such as the use of goggles or blindfolds and earmuffs. In contrast, covering a detainee's head with plastic bags or other impermeable barriers to respiration (effective exchange of oxygen & carbon dioxide) and the use of hoods with noxious substances such as petrol, chilli pepper, talc and other respiratory irritants represent primary methods of asphyxiation and are not considered as forms of hooding in this statement. It is important to recognize, however, that hooding may impede normal respiratory function and that this may have serious consequences in some individuals. Hoods with eye slits also have been used to coerce the identification of "suspected terrorists". In the absence of detainee's consent, such practices would be considered "hooding" as defined in this statement.

While policy makers and legal experts may consider the effects of hooding independently from other methods of torture and/or CIDT, the practice of hooding is virtually always used in combination with other methods of torture and/or CIDT. Among the thousands of detainees we have examined during the past 36 years from virtually every country in the world, we are unaware of any case in which the only method of alleged abuse was hooding.

Physical and Psychological Effects of Hooding

Hooding is a form of sensory deprivation that is associated with a number of physical and psychological effects, and also may have significant adverse legal consequences.

Hooding deprives individuals of normal vision and also may impair hearing, respiration, and the sense of smell. Deprivation of normal vision also may impair balance and coordination. Impaired respiration (oxygen & carbon dioxide exchange) may be exacerbated by pre-existing medical conditions (cardiovascular, respiratory, hematologic, neurologic, and others) and psychological disorders such as anxiety and claustrophobia. Interrogation personnel are rarely aware of such conditions and cannot reasonably be expected to be able to make an assessment of whether the use of a hood would pose a risk to health. Other factors that may promote hooding-related respiratory distress include: inadequate ventilation of ambient air, heat and humidity, and the detainee's physical and psychological responses to hooding (e.g. struggling against restraints, pain, and fear). Hooding may prevent the observation of the detainee's physical condition and further contribute to respiratory distress and ultimately result in loss of consciousness, anoxic brain injury, and even death.

Hooding increases the likelihood of severe physical pain, injury and subsequent disability as it increases an individual's vulnerability to other methods torture by preventing the anticipation of harm such as kicks and punches and subsequent defensive response.

Although hooding is virtually never practiced in isolation of other physical and/or psychological methods of torture, we have observed significant psychological effects that are directly related to hooding practices. Hooding and other equivalent forms of sen-

sory deprivation typically cause fear, anxiety, high levels of stress, disorientation, especially with respect to time and location, and a sense of loss of control and powerlessness. The adverse cognitive and emotional effects of hooding may impair individual psychological coping mechanisms. Hooding may serve as a means of moral disengagement for perpetrators of torture. Hooding may have a dehumanizing effect on the detainee in the eyes of the perpetrators which may subsequently facilitate and intensify additional acts of torture.

In addition to its physical and psychological effects, hooding may have adverse legal consequences for individuals who allege torture and/or CIDT. Hooding frequently prevents detainees from being able to identify their alleged perpetrators. Hooding also may affect an individual's ability to accurately recount the details of the alleged torture and/or CIDT and, consequently, adversely affect judicial credibility determinations.

Conclusion

Hooding and other equivalent practices are intentional forms of sensory deprivation which constitute cruel, inhuman and degrading treatment or punishment and should be prohibited in interrogations and detention. When hooding is practiced in conjunction with other acts that may be considered cruel, inhuman and degrading treatment or punishment, it may constitute torture. In our experience, hooding is very often practiced in combination with other methods of abuse and typically, under such circumstances, constitutes torture.

It is important to bear in mind that in each assessment of alleged torture and/or CIDT, forensic experts base their opinions on the extent to which the sum total of physical and/or psychological evidence corroborates an individual's allegations of abuse

STATEMENT

and on evidence of physical and mental pain and disabilities associated with the alleged abuse. In our opinion, consideration of hooding as torture and/or CIDT should be based on a clear understanding of actual and torture practices and on individual forensic medical evidence.

About the International Forensic Expert Group

The International Forensic Experts on Torture was established in 2009 by the International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT) in partnership with Copenhagen University Department of Forensic Medicine. It consists of prominent international forensic experts with extensive experience in the evaluation and documentation of torture and ill treatment. These independent experts participate in investigations of alleged torture and ill treatment and provide impartial forensic reports and legal testimony on their findings. They also provide consultative and technical advice on medical legal issues related to torture and ill treatment.

References

1. Concluding observations of the Committee against Torture: Israel, Sept. 5, 1997, Committee Against Torture, 258, U.N. Doc. A/52/44. Available from: www.unhchr.ch/tbs/doc.nsf/0/69b6685c93d9f25180256498005063da?Opendocument (28 September, 2011).
2. Report on Mexico produced by the Committee under article 20 of the convention, and reply from the government of Mexico: Mexico. 05/26/2003. U.N. Doc. CAT/C/75 (2003). Available from: [http://193.194.138.190/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/f2950e0f6a5560f1c1256d5500535b97?Opendocument](http://193.194.138.190/tbs/doc.nsf/(Symbol)/f2950e0f6a5560f1c1256d5500535b97?Opendocument) (28 September, 2011).
3. Civil and political rights, including the question of: torture and detention, report of the special rapporteur, Sir Nigel Rodley, submitted pursuant to Commission on Human Rights Resolution 2001/62, U.N. ESCOR, 58th Sess., Annex 1, Agenda Item 11(a), (f), U.N. Doc. E/CN.4/2002/76 (2001).
4. Report to the Turkish government on the visit to Turkey carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment from 2 to 14 September 2001, 30-1. Available from: www.cpt.coe.int/documents/tur/2002-08-inf-eng.htm (28 September, 2011).
5. Ireland v. United Kingdom, 25 Eur. H.R. Rep. (ser. A) (1978); Ocalan v. Turkey, 37 Eur. Ct. H.R. 238, 222 (2003).
6. Aksoy v. Turkey, 1996-VI Eur. Ct. H.R. 2260 (1996); Aydin v. Turkey, 1997-VI Eur. H.R. Rep. 1866 (1997).
7. Urrutia v. Guatemala, 2003 Inter-Am. Ct. H.R. (ser. C) No. 103, 58.6, 94 (Nov. 27, 2003).
8. UN Office of the High Commissioner for Human Rights. Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment ("Istanbul Protocol"). 2004; Available from: <http://www.ohchr.org/documents/publications/training8rev1en.pdf> (28 September, 2011).
9. Bureau of Democracy, Hum. Rts., & Lab., U.S. Dep't State, 2005. Country Rep. on Hum. Rts. Prac.: Egypt (March 8, 2006). Available from: www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61687.htm (28 September, 2011).
10. U.S. Army. Human Intelligence Collector Operations FM 2-22.3 (FM 34-52), September, 2006. Available from: www.fas.org/irp/doddir/army/fm2-22-3.pdf (28 September, 2011).

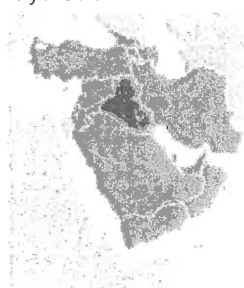
BILAG

6.

CHRISTIAN HARLANG

Middle East :: Iraq

page last updated on May 7, 2013

Introduction ::Iraq

Background:

Formerly part of the Ottoman Empire, Iraq was occupied by Britain during the course of World War I; in 1920, it was declared a League of Nations mandate under UK administration. In stages over the next dozen years, Iraq attained its independence as a kingdom in 1932. A "republic" was proclaimed in 1958, but in actuality a series of strongmen ruled the country until 2003. The last was SADDAM Husayn. Territorial disputes with Iran led to an inconclusive and costly eight-year war (1980-88). In August 1990, Iraq seized Kuwait but was expelled by US-led, UN coalition forces during the Gulf War of January-February 1991. Following Kuwait's liberation, the UN Security Council (UNSC) required Iraq to scrap all weapons of mass destruction and long-range missiles and to allow UN verification inspections. Continued Iraqi noncompliance with UNSC resolutions over a period of 12 years led to the US-led invasion of Iraq in March 2003 and the ouster of the SADDAM Husayn regime. US forces remained in Iraq under a UNSC mandate through 2009 and under a bilateral security agreement thereafter, helping to provide security and to train and mentor Iraqi security forces. In October 2005, Iraqis approved a constitution in a national referendum and, pursuant to this document, elected a 275-member Council of Representatives (COR) in December 2005. The COR approved most cabinet ministers in May 2006, marking the transition to Iraq's first constitutional government in nearly a half century. In January 2009, Iraq held elections for provincial councils in all governorates except for the three governorates comprising the Kurdistan Regional Government and Kirkuk Governorate. Iraq held a national legislative election in March 2010 - choosing 325 legislators in an expanded COR - and, after nine months of deadlock the COR approved the new government in December 2010. Nearly nine years after the start of the Second Gulf War in Iraq, US military operations there ended in mid-December 2011.

Geography ::Iraq

Location:

Middle East, bordering the Persian Gulf, between Iran and Kuwait

Geographic coordinates:

33 00 N, 44 00 E

Map references:

Middle East

Area:

total: 438,317 sq km

country comparison to the world: 59

land: 437,367 sq km

water: 950 sq km

Area - comparative:

slightly more than twice the size of Idaho

Land boundaries:

total: 3,650 km

border countries: Iran 1,458 km, Jordan 181 km, Kuwait 240 km, Saudi Arabia 814 km, Syria 605 km, Turkey 352 km

Coastline:

58 km

Maritime claims:

territorial sea: 12 nm

continental shelf: not specified

Climate:

mostly desert; mild to cool winters with dry, hot, cloudless summers; northern mountainous regions along Iranian and Turkish borders experience cold winters with occasionally heavy snows that melt in early spring, sometimes causing extensive flooding in central and southern Iraq

Terrain:

mostly broad plains; reedy marshes along Iranian border in south with large flooded areas; mountains along borders with Iran and Turkey

Elevation extremes:

lowest point: Persian Gulf 0 m

highest point: unnamed peak; 3,611 m; note - this peak is neither Gundah Zhur 3,607 m nor Kuh-e Hajji-Ebrahim 3,595 m

Natural resources:

petroleum, natural gas, phosphates, sulfur

Land use:

arable land: 9.19%

permanent crops: 0.48%

other: 90.33% (2011)

Irrigated land:

35,250 sq km (2003)

Total renewable water resources:

89.86 cu km (2011)

Freshwater withdrawal (domestic/industrial/agricultural):

total: 66 cu km/yr (7%/15%/79%)

per capita: 2,616 cu m/yr (2000)

Natural hazards:

dust storms; sandstorms; floods

Environment - current issues:

government water control projects have drained most of the inhabited marsh areas east of An Nasiriyah by drying up or diverting the feeder streams and rivers; a once sizable population of

Marsh Arabs, who inhabited these areas for thousands of years, has been displaced; furthermore, the destruction of the natural habitat poses serious threats to the area's wildlife populations; inadequate supplies of potable water; development of the Tigris and Euphrates rivers system contingent upon agreements with upstream riparian Turkey; air and water pollution; soil degradation (salination) and erosion; desertification

Environment - international agreements:

party to: Biodiversity, Law of the Sea, Ozone Layer Protection
signed, but not ratified: Environmental Modification

Geography - note:

strategic location on Shatt al Arab waterway and at the head of the Persian Gulf

People and Society ::Iraq

Nationality:

noun: Iraqi(s)

adjective: Iraqi

Ethnic groups:

Arab 75%-80%, Kurdish 15%-20%, Turkoman, Assyrian, or other 5%

Languages:

Arabic (official), Kurdish (official), Turkmen (a Turkish dialect) and Assyrian (Neo-Aramaic) are official in areas where they constitute a majority of the population), Armenian

Religions:

Muslim (official) 97% (Shia 60%-65%, Sunni 32%-37%), Christian or other 3%

note: while there has been voluntary relocation of many Christian families to northern Iraq, recent reporting indicates that the overall Christian population may have dropped by as much as 50 percent since the fall of the Saddam HUSSEIN regime in 2003, with many fleeing to Syria, Jordan, and Lebanon

Population:

31,858,481 (July 2013 est.)

country comparison to the world: 39

Age structure:

0-14 years: 37.2% (male 6,029,869/female 5,818,752)

15-24 years: 19.6% (male 3,175,754/female 3,082,880)

25-54 years: 35.8% (male 5,823,608/female 5,585,217)

55-64 years: 4.2% (male 637,889/female 698,691)

65 years and over: 3.2% (male 467,858/female 537,963) (2013 est.)

population pyramid:

Median age:

total: 21.3 years

male: 21.2 years

female: 21.4 years (2013 est.)

Population growth rate:

2.29% (2013 est.)

country comparison to the world: 38

Birth rate:

27.51 births/1,000 population (2013 est.)

country comparison to the world: 45

Death rate:

4.65 deaths/1,000 population (2013 est.)

country comparison to the world: 196

Net migration rate:

0 migrant(s)/1,000 population (2013 est.)

country comparison to the world: 89

Urbanization:

urban population: 66% of total population (2010)

rate of urbanization: 2.6% annual rate of change (2010-15 est.)

Major cities - population:

BAGHDAD (capital) 5.751 million; Mosul 1.447 million; Erbil 1.009 million; Basra 923,000; As Sulaymaniyah 836,000 (2009)

Sex ratio:

at birth: 1.05 male(s)/female

0-14 years: 1.04 male(s)/female

15-24 years: 1.03 male(s)/female

25-54 years: 1.04 male(s)/female

55-64 years: 0.91 male(s)/female

65 years and over: 0.87 male(s)/female

total population: 1.03 male(s)/female (2013 est.)

Maternal mortality rate:

63 deaths/100,000 live births (2010)

country comparison to the world: 96

Infant mortality rate:

total: 38.86 deaths/1,000 live births

country comparison to the world: 62

male: 42.98 deaths/1,000 live births

female: 34.55 deaths/1,000 live births (2013 est.)

Life expectancy at birth:

total population: 71.14 years

country comparison to the world: 147

male: 69.67 years

female: 72.67 years (2013 est.)

Total fertility rate:

3.5 children born/woman (2013 est.)

country comparison to the world: 46

Health expenditures:

8.4% of GDP (2010)

country comparison to the world: 53

Physicians density:

0.69 physicians/1,000 population (2009)

Hospital bed density:

1.3 beds/1,000 population (2010)

Drinking water source:

improved:

urban: 91% of population

rural: 56% of population

total: 79% of population

unimproved:

urban: 9% of population

rural: 44% of population

total: 21% of population (2010 est.)

Sanitation facility access:

improved:

urban: 76% of population

rural: 67% of population

total: 73% of population

unimproved:

urban: 24% of population

rural: 33% of population

total: 27% of population (2010 est.)

HIV/AIDS - adult prevalence rate:

less than 0.1% (2001 est.)

country comparison to the world: 130

HIV/AIDS - people living with HIV/AIDS:

fewer than 500 (2003 est.)

country comparison to the world: 151

HIV/AIDS - deaths:

NA

Major infectious diseases:

degree of risk: intermediate

food or waterborne diseases: bacterial diarrhea, hepatitis A, and typhoid fever

note: highly pathogenic H5N1 avian influenza has been identified in this country; it poses a negligible risk with extremely rare cases possible among US citizens who have close contact with birds (2009)

Obesity - adult prevalence rate:

27% (2008)

country comparison to the world: 42

Children under the age of 5 years underweight:

7.1% (2006)

country comparison to the world: 75

Education expenditures:

NA

Literacy:

definition: age 15 and over can read and write

total population: 78.2%

male: 86%

female: 70.6% (2010 est.)

School life expectancy (primary to tertiary education):

total: 10 years

male: 11 years

female: 8 years (2005)

Government ::Iraq

Country name:

conventional long form: Republic of Iraq

conventional short form: Iraq

local long form: Jumhuriyat al-Iraq/Komar-i Eraq

local short form: Al Iraq/Eraq

Government type:

parliamentary democracy

Capital:

name: Baghdad

geographic coordinates: 33 20 N, 44 24 E

time difference: UTC+3 (8 hours ahead of Washington, DC during Standard Time)

Administrative divisions:

18 governorates (muhafazat, singular - muhafazah (Arabic); parezgakan, singular - parezga (Kurdish)) and 1 region*; Al Anbar; Al Basrah; Al Muthanna; Al Qadisiyah (Ad Diwaniyah); An Najaf; Arbil (Erbil) (Arabic), Hewler (Kurdish); As Sulaymaniyah (Arabic), Slemani (Kurdish); Babil; Baghdad; Dahuk (Arabic), Dihok (Kurdish); Dhi Qar; Diyala; Karbala'; Kirkuk; Kurdistan Regional Government*; Maysan; Ninawa; Salah ad Din; Wasit

Independence:

3 October 1932 (from League of Nations mandate under British administration); note - on 28 June 2004 the Coalition Provisional Authority transferred sovereignty to the Iraqi Interim Government

National holiday:

Republic Day, July 14 (1958); note - the Government of Iraq has yet to declare an official national holiday but still observes Republic Day

Constitution:

ratified 15 October 2005 (subject to review by the Constitutional Review Committee and a possible public referendum)

Legal system:

mixed legal system of civil and Islamic law

International law organization participation:

has not submitted an ICJ jurisdiction declaration; non-party state to the ICCt

Suffrage:

18 years of age; universal

Executive branch:

chief of state: President Jalal TALABANI (since 6 April 2005)

head of government: Prime Minister Nuri al-MALIKI (since 20 May 2006)

cabinet: The Council of Ministers consists of the prime minister and cabinet ministers the prime minister proposes; approved by an absolute majority vote by the Council of Representatives

(For more information visit the [World Leaders website](#) ^ ^)

elections: president elected by Council of Representatives (parliament) to serve a four-year term (eligible for a second term); presidential election in parliament last held on 11 November 2010

(next to be held in 2014)

election results: President Jalal TALABANI reelected on 11 November 2010; Council of Representatives vote count on second ballot - 195 votes; Nuri al-MALIKI reelected prime minister

Legislative branch:

unicameral Council of Representatives (325 seats consisting of 317 members elected by an optional open-list and representing a specific governorate, proportional representation system and 8 seats reserved for minorities; members serve four-year terms); note - Iraq's Constitution calls for the establishment of an upper house, the Federation Council

elections: last held on 7 March 2010 for an enlarged 325-seat parliament (next to be held in 2014)

election results: Council of Representatives - percent of vote by coalition - Iraqi National Movement 25.9%, State of Law coalition 25.8%, Iraqi National Alliance 19.4%, Kurdistan Alliance 15.3%, Goran (Change) List 4.4%, Tawafuq Front 2.7%, Iraqi Unity Alliance 2.9%, Kurdistan Islamic Union 2.3%, Kurdistan Islamic Group 1.4%; seats by coalition - NA

Judicial branch:

the Iraq Constitution calls for the federal judicial power to be comprised of the Higher Judicial Council, Federal Supreme Court, Federal Court of Cassation, Public Prosecution Department, Judiciary Oversight Commission and other federal courts that are regulated in accordance with the law

Political parties and leaders:

Badr Organization [Hadi al-AMIRI]; Da'wa Party (Islamic) [Prime Minister Nuri al-MALIKI]; Da'wa Tanzim [Hashim al-MUSAWI branch]; Da'wa Tanzim [Abd al-Karim al-ANZI branch]; Fadilah Party [Hasan al-SHAMMARI and Ammar TUAMA]; Goran (Change) List (also known as the Movement for Change) [Nushirwan MUSTAFA]; Iraqi Covenant Gathering [Ahmad Abd al-Ghafur al-SAMARRAI]; Iraqi Constitutional Party [Jawad al-BULANI]; Iraqi Front for National Dialogue [Deputy Prime Minister Salih al-MUTLAQ]; Iraqi Islamic Party or IIP [Usama al-TIKRITI]; Iraqi Justice and Reform Movement [Shaykh Abdallah al-YAWR]; Iraqi National Accord or INA [Ayad ALLAWI]; Iraqi National Alliance [Ibrahim al-JAFARI]; Iraqi National Congress or INC [Ahmad CHALABI]; t Iraqi National Movement (see Iraqi National Accord); Iraqi Unity Alliance [Nauaf Saud ZAID]; Islamic Supreme Council of Iraq or ISCI [Ammar al-HAKIM]; Kurdistan Alliance; Kurdistan Democratic Party or KDP [Kurdistan Regional Government President Masud BARZANI]; Kurdistan Islamic Group (also called Islamic Group of Kurdistan) [Ali BAPIR]; Kurdistan Islamic Union [Mohammed FARAI]; Future National Gathering [Finance Minister Rafi al-ISSAWI]; National Iraqiyyun Gathering [Usama al-NUJAYFI]; National Movement for Reform and Development [Jamal al-KARBULI]; National Reform Trend (part of the National Iraqi Alliance) [former Prime Minister Ibrahim al-JAFARI]; Patriotic Union of Kurdistan or PUK [President Jalal TALABANI]; Renewal List [Vice President Tariq al-HASHIMI]; Sadrist Trend [Muqtada al-SADR]; Sahawa al-Iraq [Ahmad al-RISHAWI]; State of Law Coalition [Nouri al-MALIKI]; Tawafuq Front (also known as the Iraqi Accord Front)

note: numerous smaller local, tribal, and minority parties

Political pressure groups and leaders:

Sunni militias; Shia militias, some associated with political parties

International organization participation:

ABEDA, AFESD, AMF, CAEU, CICA, EITI (candidate country), FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO (observer)

Diplomatic representation in the US:

chief of mission: Ambassador Jabir Habib JABIR

chancery: 3421 Massachusetts Ave, NW, Washington, DC 20007

telephone: [1] (202) 742-1600

FAX: [1] (202) 333-1129

consulate(s) general: Chicago, Houston, Los Angeles, New York, San Francisco

Diplomatic representation from the US:

chief of mission: Ambassador Robert Stephen BEECROFT

embassy: Al-Kindi Street, International Zone, Baghdad

mailing address: APO AE 09316

telephone: 0760-030-3000

FAX: NA

Flag description:

three equal horizontal bands of red (top), white, and black; the Takbir (Arabic expression meaning "God is great") in green Arabic script is centered in the white band; the band colors derive from the Arab Liberation flag and represent oppression (black), overcome through bloody struggle (red), to be replaced by a bright future (white); the Council of Representatives approved this flag in 2008 as a compromise temporary replacement for the Ba'athist Saddam-era flag

note: similar to the flag of Syria, which has two stars but no script, Yemen, which has a plain white band, and that of Egypt, which has a gold Eagle of Saladin centered in the white band

National symbol(s):

golden eagle

National anthem:

name: "Mawtini" (My Homeland)

lyrics/music: Ibrahim TOUQAN/Mohammad FLAYFEL

note: adopted 2004; following the ousting of Saddam HUSSEIN, Iraq adopted "Mawtini," a popular folk song throughout the Arab world, which also serves as an unofficial anthem of the Palestinian people

Economy ::Iraq

Economy - overview:

An improving security environment and foreign investment are helping to spur economic activity, particularly in the energy, construction, and retail sectors. Broader economic development, long-term fiscal health, and sustained improvements in the overall standard of living still depend on the central government passing major policy reforms. Iraq's largely state-run economy is dominated by the oil sector, which provides more than 90% of government revenue and 80% of foreign exchange earnings. Iraq in 2012 boosted oil exports to a 30-year high of 2.6 million barrels per day, a significant increase from Iraq's average of 2.2 million in 2011. Government revenues increased as global oil prices remained persistently high for much of 2012. Iraq's contracts with major oil companies have the potential to further expand oil exports and revenues, but Iraq will need to make significant upgrades to its oil processing, pipeline, and export infrastructure to enable these deals to reach their economic potential. The Iraqi Kurdistan Region's (IKR) autonomous Kurdistan Regional Government (KRG) passed its own oil law in 2007, and has directly signed about 50 contracts to develop IKR energy reserves. The federal government has disputed the legal authority of the KRG to conclude most of these contracts, some of which are also in areas with unresolved administrative boundaries in dispute between the federal and regional government. Iraq is making slow progress enacting laws and developing the institutions needed to implement economic policy, and political reforms are still needed to assuage investors' concerns regarding the uncertain business climate, which may have been harmed by the November 2012 standoff between Baghdad and Erbil and the removal of the Central Bank Governor in October 2012. The government of Iraq is eager to attract additional foreign direct investment, but it faces a number of obstacles including a tenuous political system and concerns about security and societal stability. Rampant corruption,

outdated infrastructure, insufficient essential services, skilled labor shortages, and antiquated commercial laws stifle investment and continue to constrain growth of private, nonoil sectors. Iraq is considering a package of laws to establish a modern legal framework for the oil sector and a mechanism to equitably divide oil revenues within the nation, although these reforms are still under contentious and sporadic negotiation. Under the Iraqi Constitution, some competencies relevant to the overall investment climate are either shared by the federal government and the regions or are devolved entirely to the regions. Investment in the IKR operates within the framework of the Kurdistan Region Investment Law (Law 4 of 2006) and the Kurdistan Board of Investment, which is designed to provide incentives to help economic development in areas under the authority of the KRG. Inflation has remained under control since 2006 as security improved. However, Iraqi leaders remain hard pressed to translate macroeconomic gains into an improved standard of living for the Iraqi populace. Unemployment remains a problem throughout the country despite a bloated public sector. Encouraging private enterprise through deregulation would make it easier for Iraqi citizens and foreign investors to start new businesses. Rooting out corruption and implementing reforms - such as restructuring banks and developing the private sector - would be important steps in this direction.

GDP (purchasing power parity):

\$155.4 billion (2012 est.)

country comparison to the world: 61

\$141 billion (2011 est.)

\$129.6 billion (2010 est.)

note: data are in 2012 US dollars

GDP (official exchange rate):

\$130.6 billion (2012 est.)

GDP - real growth rate:

10.2% (2012 est.)

country comparison to the world: 8

8.9% (2011 est.)

3% (2010 est.)

GDP - per capita (PPP):

\$4,600 (2012 est.)

country comparison to the world: 162

\$4,300 (2011 est.)

\$4,000 (2010 est.)

note: data are in 2012 US dollars

GDP - composition by sector:

agriculture: 9.7%

industry: 60.5%

services: 29.8% (2011 est.)

Labor force:

8.9 million (2010 est.)

country comparison to the world: 54

Labor force - by occupation:

agriculture: 21.6%

industry: 18.7%

services: 59.8% (2008 est.)

Unemployment rate:

16% (2012 est.)
country comparison to the world: 150
15% (2010 est.)

Population below poverty line:
25% (2008 est.)

Household income or consumption by percentage share:
lowest 10%: 3.6%
highest 10%: 25.7% (2007 est.)

Investment (gross fixed):
10.1% of GDP (2011 est.)
country comparison to the world: 147

Budget:
revenues: \$104.4 billion
expenditures: \$98.49 billion (2012 est.)

Taxes and other revenues:
79.9% of GDP (2012 est.)
country comparison to the world: 1

Budget surplus (+) or deficit (-):
4.5% of GDP (2012 est.)
country comparison to the world: 15

Inflation rate (consumer prices):
6.4% (2012 est.)
country comparison to the world: 169
5.6% (2011 est.)

Central bank discount rate:
6% (December 2012)
country comparison to the world: 59
6% (December 2011)

Commercial bank prime lending rate:
14.13% (31 December 2011 est.)
country comparison to the world: 53
14.35% (31 December 2010 est.)

Stock of narrow money:
\$62.19 billion (31 December 2012 est.)
country comparison to the world: 43
\$53.52 billion (31 December 2011 est.)

Stock of broad money:
\$71.48 billion (31 December 2012 est.)
country comparison to the world: 61
\$61.81 billion (31 December 2011 est.)

Stock of domestic credit:
\$1.779 billion (31 December 2011 est.)
country comparison to the world: 141
\$1.727 billion (31 December 2010 est.)

Market value of publicly traded shares:

\$4 billion (9 December 2011)

country comparison to the world: 93

\$2.6 billion (31 July 2010)

\$2 billion (31 July 2009 est.)

Agriculture - products:

wheat, barley, rice, vegetables, dates, cotton; cattle, sheep, poultry

Industries:

petroleum, chemicals, textiles, leather, construction materials, food processing, fertilizer, metal fabrication/processing

Industrial production growth rate:

4.8% (2010 est.)

country comparison to the world: 64

Current account balance:

\$20.63 billion (2012 est.)

country comparison to the world: 17

\$21.68 billion (2011 est.)

Exports:

\$88.27 billion (2012 est.)

country comparison to the world: 44

\$79.68 billion (2011 est.)

Exports - commodities:

crude oil 84%, crude materials excluding fuels, food and live animals

Exports - partners:

India 22.5%, US 22.3%, China 13.4%, South Korea 11.7%, Japan 4.8%, Netherlands 4.3% (2011)

Imports:

\$56.89 billion (2012 est.)

country comparison to the world: 52

\$47.8 billion (2011 est.)

Imports - commodities:

food, medicine, manufactures

Imports - partners:

Turkey 25.3%, Syria 18.3%, China 11.7%, US 7.4%, South Korea 4.7% (2011)

Reserves of foreign exchange and gold:

\$61.84 billion (31 December 2012 est.)

country comparison to the world: 32

\$58.96 billion (31 December 2011 est.)

Debt - external:

\$50.26 billion (31 December 2012 est.)

country comparison to the world: 57

\$50.79 billion (31 December 2011 est.)

Exchange rates:

Iraqi dinars (IQD) per US dollar -

1,166 (2012 est.)

1,170 (2011 est.)

1,170 (2010 est.)

1,170 (2009)

1,176 (2008)

Fiscal year:

calendar year

Energy ::Iraq

Electricity - production:

47.4 billion kWh (2010 est.)

country comparison to the world: 53

Electricity - consumption:

35.12 billion kWh (2010 est.)

country comparison to the world: 57

Electricity - exports:

0 kWh (2012 est.)

country comparison to the world: 210

Electricity - imports:

12.28 billion kWh (2012 est.)

country comparison to the world: 16

Electricity - installed generating capacity:

10.11 million kW (2012 est.)

country comparison to the world: 56

Electricity - from fossil fuels:

69% of total installed capacity (2012 est.)

country comparison to the world: 110

Electricity - from nuclear fuels:

0% of total installed capacity (2012 est.)

country comparison to the world: 114

Electricity - from hydroelectric plants:

31% of total installed capacity (2012 est.)

country comparison to the world: 73

Electricity - from other renewable sources:

0% of total installed capacity (2012 est.)

country comparison to the world: 141

Crude oil - production:

2.9 million bbl/day (2012 est.)

country comparison to the world: 10

Crude oil - exports:

2.6 million bbl/day (2012 est.)

country comparison to the world: 4

Crude oil - imports:

0 bbl/day (2012 est.)

country comparison to the world: 202

Crude oil - proved reserves:

143.1 billion bbl (1 January 2012 es)
country comparison to the world: 6

Refined petroleum products - production:

410,500 bbl/day (2008 est.)
country comparison to the world: 38

Refined petroleum products - consumption:

818,000 bbl/day (2011 est.)
country comparison to the world: 23

Refined petroleum products - exports:

0 bbl/day (2008 est.)
country comparison to the world: 187

Refined petroleum products - imports:

144,100 bbl/day (2008 est.)
country comparison to the world: 40

Natural gas - production:

1.303 billion cu m (2010 est.)
country comparison to the world: 63

Natural gas - consumption:

1.3 billion cu m (2010 est.)
country comparison to the world: 85

Natural gas - exports:

0 cu m (2010 est.)
country comparison to the world: 121

Natural gas - imports:

0 cu m (2010 est.)
country comparison to the world: 210

Natural gas - proved reserves:

3.171 trillion cu m (1 January 2012 es)
country comparison to the world: 14

Carbon dioxide emissions from consumption of energy:

118.3 million Mt (2010 est.)
country comparison to the world: 36

Communications ::IraqTelephones - main lines in use:

1.794 million (2011)
country comparison to the world: 62

Telephones - mobile cellular:

27 million (2012)
country comparison to the world: 38

Telephone system:

general assessment: the 2003 liberation of Iraq severely disrupted telecommunications throughout Iraq including international connections; widespread government efforts to rebuild domestic and international communications through fiber optic links are in progress; the mobile cellular market has expanded rapidly to some 27 million subscribers by the end of 2012

domestic: repairs to switches and lines destroyed during 2003 continue; additional switching

capacity is improving access; 3 GSM operators since 2007 have expanded beyond their regional roots and offer near country-wide access to second-generation services; third-generation mobile services are not available nationwide; wireless local loop is available in some metropolitan areas and additional licenses have been issued with the hope of overcoming the lack of fixed-line infrastructure

international: country code - 964; satellite earth stations - 4 (2 Intelsat - 1 Atlantic Ocean and 1 Indian Ocean, 1 Intersputnik - Atlantic Ocean region, and 1 Arabsat (inoperative)); local microwave radio relay connects border regions to Jordan, Kuwait, Syria, and Turkey; international terrestrial fiber-optic connections have been established with Saudi Arabia, Turkey, Kuwait, Jordan, and Iran; links to the Fiber-Optic Link Around the Globe (FLAG) and the Gulf Bridge International (GBI) submarine fiber-optic cables are planned (2011)

Broadcast media:

the number of private radio and TV stations has increased rapidly since 2003; government-owned TV and radio stations are operated by the publicly funded Iraqi Public Broadcasting Service; private broadcast media are mostly linked to political, ethnic, or religious groups; satellite TV is available to an estimated 70% of viewers and many of the broadcasters are based abroad; transmissions of multiple international radio broadcasters are accessible (2007)

Internet country code:

.iq

Internet hosts:

26 (2012)

country comparison to the world: 219

Internet users:

325,900 (2009)

country comparison to the world: 126

Transportation ::Iraq

Airports:

104 (2012)

country comparison to the world: 54

Airports - with paved runways:

total: 75

over 3,047 m: 20

2,438 to 3,047 m: 36

1,524 to 2,437 m: 5

914 to 1,523 m: 6

under 914 m: 8 (2012)

Airports - with unpaved runways:

total: 29

over 3,047 m: 3

2,438 to 3,047 m: 4

1,524 to 2,437 m: 3

914 to 1,523 m: 13

under 914 m: 6 (2012)

Heliports:

20 (2012)

Pipelines:

gas 2,447 km; liquid petroleum gas 918 km; oil 5,104 km; refined products 1,637 km (2010)

Railways:

total: 2,272 km

country comparison to the world: 66

standard gauge: 2,272 km 1.435-m gauge (2008)

Roadways:

total: 44,900 km

country comparison to the world: 81

paved: 37,851 km

unpaved: 7,049 km (2002)

Waterways:

5,279 km (the Euphrates River (2,815 km), Tigris River (1,899 km), and Third River (565 km) are the principal waterways) (2012)

country comparison to the world: 23

Merchant marine:

total: 2

country comparison to the world: 142

by type: petroleum tanker 2

registered in other countries: 2 (Marshall Islands 2) (2010)

Ports and terminals:

Al Basrah, Khawr az Zubayr, Umm Qasr

Military ::Iraq

Military branches:

Counterterrorism Service Forces: Counterterrorism Command; Iraqi Special Operations Forces (ISOF); Ministry of Defense Forces: Iraqi Army (includes Army Aviation Directorate, former National Guard Iraqi Intervention Forces, and Strategic Infrastructure Battalions), Iraqi Navy (former Iraqi Coastal Defense Force, includes Iraq Marine Force), Iraqi Air Force (Al-Quwwat al-Jawwiya al-Iraqiya) (2011)

Military service age and obligation:

18-40 years of age for voluntary military service; no conscription (2012)

Manpower available for military service:

males age 16-49: 7,767,329

females age 16-49: 7,461,766 (2010 est.)

Manpower fit for military service:

males age 16-49: 6,591,185

females age 16-49: 6,421,717 (2010 est.)

Manpower reaching militarily significant age annually:

male: 332,194

female: 322,010 (2010 est.)

Military expenditures:

8.6% of GDP (2006)

country comparison to the world: 6

Transnational Issues ::Iraq

Disputes - international:

approximately two million Iraqis have fled the conflict in Iraq, with the majority taking refuge in Syria and Jordan, and lesser numbers to Egypt, Lebanon, Iran, and Turkey; Iraq's lack of a

maritime boundary with Iran prompts jurisdiction disputes beyond the mouth of the Shatt al Arab in the Persian Gulf; Turkey has expressed concern over the autonomous status of Kurds in Iraq

Refugees and internally displaced persons:

refugees (country of origin): 15,606 (Turkey); 10,798 (West Bank and Gaza Strip); 7,989 (Iran) (2011); 137,657 (Syria) (2013)

IDPs: 1.1 million (since 2006 from ethno-sectarian violence) (2013)

Udskrift af retsbogen

Den 25. oktober 2011 kl. 13:36 blev retten sat i retssal 6 af dommerfuldmægtig Marianne Nørregaard.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 11D-5059/2011:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der blev fremlagt stævning og sagsøgtes skrivelse af 20. oktober 2011.

Der blev afsagt

Kendelse

Da sagen af de grunde, som parterne har anført, må anses som principiel, og da en af sagens parter har anmodet om, at sagen bliver henvist til landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1,

bestemmes:

Sagen henvises til Østre Landsret.

Retten hævet.

Marianne Nørregaard
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 27. oktober 2011.

Sanne Tindholm, kontorfuldmægtig

Udskrift af retsbogen

Den 31. januar 2012 kl. 11:30 blev retten sat i retssal 12 af dommer
Marianne Lund Larsen.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 12A-6940/2011:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes: Stævning med bilag 2.

Det fremgår af stævningen, at sagsøgerne har fremsat anmodning om, at sagen henvises til Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

For det tilfælde at anmodningen om henvisning imødekommes, har sagsø-

gerne fremsat anmodning om, at sagen behandles sammen med den for Østre Landsrets 7. afd. verserende sag, mod Forsvarsmi-
nisteriet (B-3421-11).

Sagsøgerne har til støtte for anmodningen om henvisning anført, at der skal tages stilling til spørgsmål af principiel og vidtrækkende karakter, herunder Danmarks forpligtelser efter international ret. Sagsøgerne har endvidere henvist til, at sagen kan få betydning for andre end sagsøgerne.

Der fremlagdes endvidere breve af 12. januar 2012 og 30. januar 2012 fra Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering, der har erklæret sig enig i, at sagen henvises til Østre Landsret, og at sagen behandles sammen med den for Østre Landsret verserende sag mod samme sagsøgte.

Der blev afsagt

K E N D E L S E :

Af de af sagsøgeren anførte grunde, som sagsøgte har tilsluttet sig, finder retten, at sagen må anses som principiel, og da begge parter har anmodet om henvisning til landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1, tages begæringen herom til følge, hvorfor

bestemmes:

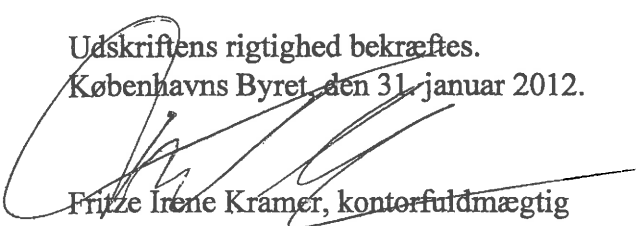
Sagen henvises til Østre Landsret.

Sagen sluttet.

Retten hævet.

Marianne Lund Larsen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 31. januar 2012.

Fritze Irene Kramer, kontorfuldmægtig

Udskrift af retsbogen

Den 31. januar 2012 kl. 11:30 blev retten sat i retssal 12 af dommer
Marianne Lund Larsen.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 12A-6940/2011:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes: Stævning med bilag 2.

Det fremgår af stævningen, at sagsøgerne har fremsat anmodning om, at sa-
gen henvises til Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

For det tilfælde at anmodningen om henvisning imødekommes, har sagsø-

gerne fremsat anmodning om, at sagen behandles sammen med den for Østre Landsrets 7. afd. verserende sag, mod Forsvarsmi-
nisteriet (B-3421-11).

Sagsøgerne har til støtte for anmodningen om henvisning anført, at der skal tages stilling til spørgsmål af principiel og vidtrækkende karakter, herunder Danmarks forpligtelser efter international ret. Sagsøgerne har endvidere henvist til, at sagen kan få betydning for andre end sagsøgerne.

Der fremlagdes endvidere breve af 12. januar 2012 og 30. januar 2012 fra Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering, der har erklæret sig enig i, at sagen henvises til Østre Landsret, og at sagen behandles sammen med den for Østre Landsret verserende sag mod samme sagsøgte.

Der blev afsagt

K E N D E L S E :

Af de af sagsøgeren anførte grunde, som sagsøgte har tilsluttet sig, finder retten, at sagen må anses som principiel, og da begge parter har anmodet om henvisning til landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1, tages begæringen herom til følge, hvorfor

bestemmes:

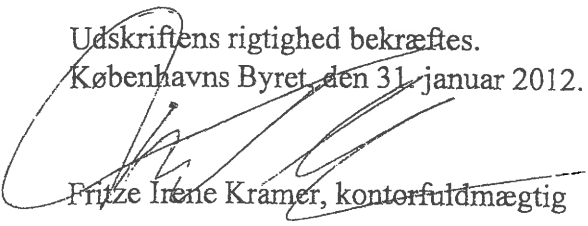
Sagen henvises til Østre Landsret.

Sagen sluttet.

Retten hævet.

Marianne Lund Larsen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 31. januar 2012.

Fritze Irene Kramer, kontorfuldmægtig

Udskrift af retsbogen

Den 30. marts 2012 kl. 14:15 blev retten sat i retssal 17 af dommer Grethe Jørgensen.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 22D-1388/2012:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes stævning med bilag 1-4 og brev af 22. marts 2012 fra Kammeradvokaten v/advokat Peter Biering.

Det fremgår af stævningen, at sagsøgerne har fremsat anmodning om, at sagen henvises til Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

For det tilfælde, at anmodningen om henvisning imødekommes, har sagsøgerne fremsat anmodning om, at sagen behandles sammen med den for Østre Landsrets 7. afdeling verserende sag mod Forsvarsministeriet (B-3421-11).

Sagsøgerne har til støtte for anmodningen om henvisning anført, at der skal tages stilling til spørgsmål af principiel og vidtrækkende karakter, herunder Danmarks forpligtelser efter international ret. Sagsøgerne har endvidere henvist til, at sagen kan få betydning for andre end sagsøgerne.

Det fremgår af brev af 22. marts 2012 fra Kammeradvokaten v/advokat Pe-

ter Biering, at sagsøgte har erklæret sig enig i, at sagen henvises til Østre Landsret, og at sagen behandles sammen med den for Østre Landsret verserende sag mod samme sagsøgte.

Der blev afsagt

K E N D E L S E :

Af de af sagsøgerne anførte grunde, som sagsøgte har tilsluttet sig, finder retten, at sagen må anses som principiel, og da begge parter har anmodet om henvisning til landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1, tages begæringen herom til følge, hvorfor

bestemmes:

Sagen henvises til Østre Landsret.

Sagen sluttet.

Retten hævet.

Grethe Jørgensen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 30. marts 2012.

Birthe Plum, kontorfuldmægtig

Udskrift af retsbogen

Den 11. oktober 2012, kl. 15.30, blev retten sat i retssal 29 af dommer Kim Gabriel. Protokolfører var overassistent Heidi Jespersen.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 99-4446/2012:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der blev fremlagt stævning med bilag 1-19, brev af 28. september 2012 fra advokat Christian Harlang, samt brev af 10. oktober 2012 fra advokat Peter Biering.

Der blev afsagt

Kendelse

Efter parternes begæring og da sagen er af principiel karakter, henvises sagen til afgørelse ved landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

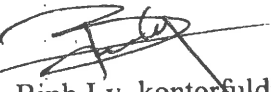
bestemmes:

Sagen henvises til Østre Landsret.

Retten hævet.

Kim K. Gabriel
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 12. oktober 2012.

Binh Ly, kontorfuldmægtig

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

Distr.: General
13 December 2012

Original: English

Committee against Torture

General comment No. 3 (2012)

Implementation of article 14 by States parties

1. This general comment explains and clarifies to States parties the content and scope of the obligations under article 14 of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Each State party is required to “ensure in its legal system that the victim of an act of torture obtains redress and has an enforceable right to fair and adequate compensation, including the means for as full rehabilitation as possible.” The Committee considers that article 14 is applicable to all victims of torture and acts of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereafter “ill-treatment”) without discrimination of any kind, in line with the Committee’s general comment No. 2.
2. The Committee considers that the term “redress” in article 14 encompasses the concepts of “effective remedy” and “reparation”. The comprehensive reparative concept therefore entails restitution, compensation, rehabilitation, satisfaction and guarantees of non-repetition and refers to the full scope of measures required to redress violations under the Convention.
3. Victims are persons who have individually or collectively suffered harm, including physical or mental injury, emotional suffering, economic loss or substantial impairment of their fundamental rights, through acts or omissions that constitute violations of the Convention. A person should be considered a victim regardless of whether the perpetrator of the violation is identified, apprehended, prosecuted or convicted, and regardless of any familial or other relationship between the perpetrator and the victim. The term “victim” also includes affected immediate family or dependants of the victim as well as persons who have suffered harm in intervening to assist victims or to prevent victimization. The term “survivors” may, in some cases, be preferred by persons who have suffered harm. The Committee uses the legal term “victims” without prejudice to other terms which may be preferable in specific contexts.
4. The Committee emphasizes the importance of victim participation in the redress process, and that the restoration of the dignity of the victim is the ultimate objective in the provision of redress.
5. The obligations of States parties to provide redress under article 14 are two-fold: procedural and substantive. To satisfy their procedural obligations, States parties shall enact legislation and establish complaints mechanisms, investigation bodies and institutions, including independent judicial bodies, capable of determining the right to and awarding redress for a victim of torture and ill-treatment, and ensure that such mechanisms and

bodies are effective and accessible to all victims. At the substantive level, States parties shall ensure that victims of torture or ill-treatment obtain full and effective redress and reparation, including compensation and the means for as full rehabilitation as possible.

Substantive obligations: the scope of the right to redress

6. As stated in paragraph 2 above, redress includes the following five forms of reparation: restitution, compensation, rehabilitation, satisfaction and guarantees of non-repetition. The Committee recognizes the elements of full redress under international law and practice as outlined in the Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law (Basic Principles and Guidelines).¹ Reparation must be adequate, effective and comprehensive. States parties are reminded that in the determination of redress and reparative measures provided or awarded to a victim of torture or ill-treatment, the specificities and circumstances of each case must be taken into consideration and redress should be tailored to the particular needs of the victim and be proportionate to the gravity of the violations committed against them. The Committee emphasizes that the provision of reparation has an inherent preventive and deterrent effect in relation to future violations.

7. Where State authorities or others acting in their official capacity have committed, know or have reasonable grounds to believe that acts of torture or ill-treatment have been committed by non-State officials or private actors and failed to exercise due diligence to prevent, investigate, prosecute and punish such non-State officials or private actors in accordance with the Convention, the State bears responsibility for providing redress for the victims (general comment No. 2).

Restitution

8. Restitution is a form of redress designed to re-establish the victim's situation before the violation of the Convention was committed, taking into consideration the specificities of each case. The preventive obligations under the Convention require States parties to ensure that a victim receiving such restitution is not placed in a position where he or she is at risk of repetition of torture or ill-treatment. In certain cases, the victim may consider that restitution is not possible due to the nature of the violation; however the State shall provide the victim with full access to redress. For restitution to be effective, efforts should be made to address any structural causes of the violation, including any kind of discrimination related to, for example, gender, sexual orientation, disability, political or other opinion, ethnicity, age and religion, and all other grounds of discrimination.

Compensation

9. The Committee emphasizes that monetary compensation alone may not be sufficient redress for a victim of torture and ill-treatment. The Committee affirms that the provision of monetary compensation only is inadequate for a State party to comply with its obligations under article 14.

10. The right to prompt, fair and adequate compensation for torture or ill-treatment under article 14 is multi-layered and compensation awarded to a victim should be sufficient to compensate for any economically assessable damage resulting from torture or ill-treatment, whether pecuniary or non-pecuniary. This may include: reimbursement of

¹ United Nations Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law, General Assembly resolution 60/147.

medical expenses paid and provision of funds to cover future medical or rehabilitative services needed by the victim to ensure as full rehabilitation as possible; pecuniary and non-pecuniary damage resulting from the physical and mental harm caused; loss of earnings and earning potential due to disabilities caused by the torture or ill-treatment; and lost opportunities such as employment and education. In addition, adequate compensation awarded by States parties to a victim of torture or ill-treatment should provide for legal or specialist assistance, and other costs associated with bringing a claim for redress.

Rehabilitation

11. The Committee affirms that the provision of means for as full rehabilitation as possible for anyone who has suffered harm as a result of a violation of the Convention should be holistic and include medical and psychological care as well as legal and social services. Rehabilitation, for the purposes of this general comment, refers to the restoration of function or the acquisition of new skills required as a result of the changed circumstances of a victim in the aftermath of torture or ill-treatment. It seeks to enable the maximum possible self-sufficiency and function for the individual concerned, and may involve adjustments to the person's physical and social environment. Rehabilitation for victims should aim to restore, as far as possible, their independence, physical, mental, social and vocational ability; and full inclusion and participation in society.

12. The Committee emphasizes that the obligation of States parties to provide the means for "as full rehabilitation as possible" refers to the need to restore and repair the harm suffered by a victim whose life situation, including dignity, health and self-sufficiency may never be fully recovered as a result of the pervasive effect of torture. The obligation does not relate to the available resources of States parties and may not be postponed.

13. In order to fulfil its obligations to provide a victim of torture or ill-treatment with the means for as full rehabilitation as possible, each State party should adopt a long-term, integrated approach and ensure that specialist services for victims of torture or ill-treatment are available, appropriate and readily accessible. These should include: a procedure for the assessment and evaluation of individuals' therapeutic and other needs, based on, inter alia, the Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (The Istanbul Protocol); and may include a wide range of inter-disciplinary measures, such as medical, physical and psychological rehabilitative services; re-integrative and social services; community and family-oriented assistance and services; vocational training; education etc. A holistic approach to rehabilitation which also takes into consideration the strength and resilience of the victim is of utmost importance. Furthermore, victims may be at risk of re-traumatization and have a valid fear of acts which remind them of the torture or ill-treatment they have endured. Consequently, a high priority should be placed on the need to create a context of confidence and trust in which assistance can be provided. Confidential services should be provided as required.

14. The requirement in the Convention to provide these forms of rehabilitative services does not extinguish the need to provide medical and psychosocial services for victims in the direct aftermath of torture, nor does such initial care represent the fulfilment of the obligation to provide the means for as full rehabilitation as possible.

15. States parties shall ensure that effective rehabilitation services and programmes are established in the State, taking into account a victim's culture, personality, history and background and are accessible to all victims without discrimination and regardless of a victim's identity or status within a marginalized or vulnerable group, as illustrated in paragraph 32, including asylum seekers and refugees. States parties' legislation should establish concrete mechanisms and programmes for providing rehabilitation to victims of torture or ill-treatment. Torture victims should be provided access to rehabilitation

programmes as soon as possible following an assessment by qualified independent medical professionals. Access to rehabilitation programmes should not depend on the victim pursuing judicial remedies. The obligation in article 14 to provide for the means for as full rehabilitation as possible can be fulfilled through the direct provision of rehabilitative services by the State, or through the funding of private medical, legal and other facilities, including those administered by non-governmental organizations (NGOs), in which case the State shall ensure that no reprisals or intimidation are directed at them. The victim's participation in the selection of the service provider is essential. Services should be available in relevant languages. States parties are encouraged to establish systems for assessing the effective implementation of rehabilitation programmes and services, including by using appropriate indicators and benchmarks.

Satisfaction and the right to truth

16. Satisfaction should include, by way of and in addition to the obligations of investigation and criminal prosecution under articles 12 and 13 of the Convention, any or all of the following remedies: effective measures aimed at the cessation of continuing violations; verification of the facts and full and public disclosure of the truth to the extent that such disclosure does not cause further harm or threaten the safety and interests of the victim, the victim's relatives, witnesses, or persons who have intervened to assist the victim or prevent the occurrence of further violations; the search for the whereabouts of the disappeared, for the identities of the children abducted, and for the bodies of those killed, and assistance in the recovery, identification, and reburial of victims' bodies in accordance with the expressed or presumed wish of the victims or affected families; an official declaration or judicial decision restoring the dignity, the reputation and the rights of the victim and of persons closely connected with the victim; judicial and administrative sanctions against persons liable for the violations; public apologies, including acknowledgement of the facts and acceptance of responsibility; commemorations and tributes to the victims.

17. A State's failure to investigate, criminally prosecute, or to allow civil proceedings related to allegations of acts of torture in a prompt manner, may constitute a *de facto* denial of redress and thus constitute a violation of the State's obligations under article 14.

Guarantees of non-repetition

18. Articles 1 to 16 of the Convention constitute specific preventive measures that the States parties deemed essential to prevent torture and ill-treatment. To guarantee non-repetition of torture or ill-treatment, States parties should undertake measures to combat impunity for violations of the Convention. Such measures include issuing effective, clear instructions to public officials on the provisions of the Convention, especially the absolute prohibition of torture. Other measures should include any or all of the following: civilian oversight of military and security forces; ensuring that all judicial proceedings abide by international standards of due process, fairness and impartiality; strengthening the independence of the judiciary; protecting human rights defenders and legal, health and other professionals who assist torture victims; establishing systems for regular and independent monitoring of all places of detention; providing, on a priority and continued basis, training for law enforcement officials as well as military and security forces on human rights law that includes the specific needs of marginalized and vulnerable populations and specific training on the Istanbul Protocol for health and legal professionals and law enforcement officials; promoting the observance of international standards and codes of conduct by public servants, including law enforcement, correctional, medical, psychological, social service and military personnel; reviewing and reforming laws contributing to or allowing torture and ill-treatment; ensuring compliance with article 3 of the Convention prohibiting *refoulement*; ensuring the availability of temporary services for

individuals or groups of individuals, such as shelters for victims of gender-related or other torture or ill-treatment. The Committee notes that by taking measures such as those listed herein, States parties may also be fulfilling their obligations to prevent acts of torture under article 2 of the Convention. Additionally, guarantees of non-repetition offer important potential for the transformation of social relations that may be the underlying causes of violence and may include, but are not limited to, amending relevant laws, fighting impunity, and taking effective preventative and deterrent measures.

Procedural obligations: implementation of the right to redress

Legislation

19. Under article 2 of the Convention, States parties shall enact “effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent acts of torture in any territory under its jurisdiction.” As clarified by the Committee in its general comment No. 2, “States parties must make the offence of torture punishable as an offence under its criminal law, in accordance, at a minimum, with the elements of torture as defined in article 1 of the Convention, and the requirements of article 4.” The failure of States parties to enact legislation that clearly incorporates their obligations under the Convention and criminalizes torture and ill-treatment, and the resulting absences of torture and ill-treatment as criminal offences, obstructs the victim’s capacity to access and enjoy his or her rights guaranteed under article 14.

20. To give effect to article 14, States parties shall enact legislation specifically providing a victim of torture and ill-treatment with an effective remedy and the right to obtain adequate and appropriate redress, including compensation and as full rehabilitation as possible. Such legislation must allow for individuals to exercise this right and ensure their access to a judicial remedy. While collective reparation and administrative reparation programmes may be acceptable as a form of redress, such programmes may not render ineffective the individual right to a remedy and to obtain redress.

21. States parties should ensure that their domestic laws provide that a victim who has suffered violence or trauma should benefit from adequate care and protection to avoid his or her re-traumatization in the course of legal and administrative procedures designed to provide justice and reparation.

22. Under the Convention, States parties are required to prosecute or extradite alleged perpetrators of torture when they are found in any territory under its jurisdiction, and to adopt the necessary legislation to make this possible. The Committee considers that the application of article 14 is not limited to victims who were harmed in the territory of the State party or by or against nationals of the State party. The Committee has commended the efforts of States parties for providing civil remedies for victims who were subjected to torture or ill-treatment outside their territory. This is particularly important when a victim is unable to exercise the rights guaranteed under article 14 in the territory where the violation took place. Indeed, article 14 requires States parties to ensure that all victims of torture and ill-treatment are able to access remedy and obtain redress.

Effective mechanisms for complaints and investigations

23. The Committee has, in its concluding observations, identified other State obligations that shall be met in order to ensure that the article 14 rights of a victim are fully respected. In this regard, the Committee underscores the important relationship between States parties’ fulfilment of their obligations under article 12 and 13, and their obligation under article 14. According to article 12, States parties shall undertake prompt, effective and impartial investigations, wherever there is reasonable ground to believe that an act of torture has been committed in any territory under its jurisdiction as the result of its actions or omissions and,

as set out in article 13 and affirmed by the Committee in its general comment No. 2, ensure that impartial and effective complaints mechanisms are established. Full redress cannot be obtained if the obligations under articles 12 and 13 are not guaranteed. Complaints mechanisms shall be made known and accessible to the public, including to persons deprived of their liberty, whether in detention, psychiatric facilities, or elsewhere, via, for example, telephone hotlines or confidential complaints boxes in detention facilities, and to persons belonging to vulnerable or marginalized groups, including those who may have limited communication abilities.

24. At the procedural level, States parties shall ensure the existence of institutions competent to render enforceable final decisions through a procedure established by law to enable victims of torture or ill-treatment to secure redress, including adequate compensation and rehabilitation.

25. Securing the victim's right to redress requires that a State party's competent authorities promptly, effectively and impartially investigate and examine the case of any individual who alleges that she or he has been subjected to torture or ill-treatment. Such an investigation should include as a standard measure an independent physical and psychological forensic examination as provided for in the Istanbul Protocol. Undue delays in initiating or concluding legal investigations into complaints of torture or ill-treatment compromise victims' rights under article 14 to obtain redress, including fair and adequate compensation and the means for as full rehabilitation as possible.

26. Notwithstanding the evidentiary benefits to victims afforded by a criminal investigation, a civil proceeding and the victim's claim for reparation should not be dependent on the conclusion of a criminal proceeding. The Committee considers that compensation should not be unduly delayed until criminal liability has been established. Civil liability should be available independently of criminal proceedings and the necessary legislation and institutions for such purpose should be in place. If criminal proceedings are required by domestic legislation to take place before civil compensation can be sought, then the absence of or undue delay in those criminal proceedings constitutes a failure on the part of the State party to fulfil its obligations under the Convention. Disciplinary action alone shall not be regarded as an effective remedy within the meaning of article 14.

27. Under article 14, a State party shall ensure that victims of any act of torture or ill-treatment under its jurisdiction obtain redress. States parties have an obligation to take all necessary and effective measures to ensure that all victims of such acts obtain redress. This obligation includes an obligation for State parties to promptly initiate a process to ensure that victims obtain redress, even in the absence of a complaint, when there are reasonable grounds to believe that torture or ill-treatment has taken place.

28. The Committee strongly encourages States parties to recognize the Committee's competence to consider individual complaints under article 22 to allow victims to submit communications and seek the views of the Committee. The Committee furthermore encourages States parties to ratify or accede to the Optional Protocol to the Convention against Torture in order to strengthen preventive measures against torture and ill-treatment.

Access to mechanisms for obtaining redress

29. The Committee highlights the importance of the State party affirmatively ensuring that victims and their families are adequately informed of their right to pursue redress. In this regard, the procedures for seeking reparation should be transparent. The State party should moreover provide assistance and support to minimize the hardship to complainants and their representatives. Civil proceedings, or other proceedings, should not impose a financial burden upon victims that would prevent or discourage them from seeking redress. Where existing civil proceedings are unable to provide adequate redress to victims, the

Committee recommends implementing mechanisms that are readily accessible to victims of torture and ill-treatment, including the establishment of a national fund to provide redress for victims of torture. Special measures should be adopted to ensure access by persons belonging to groups which have been marginalized or made vulnerable.

30. Judicial remedies must always be available to victims, irrespective of what other remedies may be available, and should enable victim participation. States parties should provide adequate legal aid to those victims of torture or ill-treatment lacking the necessary resources to bring complaints and to make claims for redress. States parties shall also make readily available to the victims all evidence concerning acts of torture or ill-treatment upon the request of victims, their legal counsel, or a judge. A State party's failure to provide evidence and information, such as records of medical evaluations or treatment, can unduly impair victims' ability to lodge complaints and to seek redress, compensation and rehabilitation.

31. The State party should also take measures to prevent interference with victims' privacy and to protect victims, their families and witnesses and others who have intervened on their behalf against intimidation and retaliation at all times before, during and after judicial, administrative or other proceedings that affect the interests of victims. Failure to provide protection stands in the way of victims filing complaints and thereby violates the right to seek and obtain redress and remedy.

32. The principle of non-discrimination is a basic and general principle in the protection of human rights and fundamental to the interpretation and application of the Convention. States parties shall ensure that access to justice and to mechanisms for seeking and obtaining redress are readily available and that positive measures ensure that redress is equally accessible to all persons regardless of race, colour, ethnicity, age, religious belief or affiliation, political or other opinion, national or social origin, gender, sexual orientation, gender identity, mental or other disability, health status, economic or indigenous status, reason for which the person is detained, including persons accused of political offences or terrorist acts, asylum-seekers, refugees or others under international protection, or any other status or adverse distinction, and including those marginalized or made vulnerable on bases such as those above. Culturally sensitive collective reparation measures shall be available for groups with shared identity, such as minority groups, indigenous groups, and others. The Committee notes that collective measures do not exclude the individual right to redress.

33. Judicial and non-judicial proceedings shall apply gender-sensitive procedures which avoid re-victimization and stigmatization of victims of torture or ill-treatment. With respect to sexual or gender-based violence and access to due process and an impartial judiciary, the Committee emphasizes that in any proceedings, civil or criminal, to determine the victim's right to redress, including compensation, rules of evidence and procedure in relation to gender-based violence must afford equal weight to the testimony of women and girls, as should be the case for all other victims, and prevent the introduction of discriminatory evidence and harassment of victims and witnesses. The Committee considers that complaints mechanisms and investigations require specific positive measures which take into account gender aspects in order to ensure that victims of abuses such as sexual violence and abuse, rape, marital rape, domestic violence, female genital mutilation and trafficking are able to come forward and seek and obtain redress.

34. To avoid re-victimization and stigmatization of victims of torture or ill-treatment, the protections outlined in the preceding paragraph equally apply to any person marginalized or made vulnerable on the basis of identities and groups such as those examples listed under the principle of non-discrimination in paragraph 32. In judicial and non-judicial proceedings sensitivity must be exercised toward any such person. Accordingly, the Committee notes that judicial personnel must receive specific training on

the various impacts of torture and ill-treatment, including those on victims from marginalized and vulnerable groups, and on how to exercise sensitivity towards victims of torture and ill-treatment, including in the form of sexual or gender-based discrimination, in order to prevent re-victimization and stigmatization.

35. The Committee considers the training of relevant police, prison staff, medical personnel, judicial personnel and immigration personnel, including training on the Istanbul Protocol, to be fundamental to ensuring effective investigations. Furthermore, officials and personnel involved in efforts to obtain redress should receive methodological training in order to prevent re-traumatization of victims of torture or ill-treatment. This training should include, for health and medical personnel, the need to inform victims of gender-based and sexual violence and all other forms of discrimination of the availability of emergency medical procedures, both physical and psychological. The Committee also urges States parties to establish human rights offices within police forces, and units of officers specifically trained to handle cases of gender-based and sexual violence, including sexual violence perpetrated against men and boys, and violence against children and ethnic, religious, national or other minorities and other marginalized or vulnerable groups.

36. The Committee furthermore underlines the importance of appropriate procedures being made available to address the needs of children, taking into account the best interests of the child and the child's right to express his or her views freely in all matters affecting him or her, including judicial and administrative proceedings, and of the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child. States parties should ensure the availability of child-sensitive measures for reparation which foster the health and dignity of the child.

Obstacles to the right to redress

37. A crucial component of the right to redress is the clear acknowledgement by the State party concerned that the reparative measures provided or awarded to a victim are for violations of the Convention, by action or omission. The Committee is therefore of the view that a State party may not implement development measures or provide humanitarian assistance as a substitute for redress for victims of torture or ill-treatment. The failure of a State party to provide the individual victim of torture with redress may not be justified by invoking a State's level of development. The Committee recalls that subsequent governments as well as successor States still have the obligation to guarantee access to the right of redress.

38. States parties to the Convention have an obligation to ensure that the right to redress is effective. Specific obstacles that impede the enjoyment of the right to redress and prevent effective implementation of article 14 include, but are not limited to: inadequate national legislation, discrimination with regard to accessing complaints and investigation mechanisms and procedures for remedy and redress; inadequate measures for securing the custody of alleged perpetrators, State secrecy laws, evidential burdens and procedural requirements that interfere with the determination of the right to redress; statutes of limitations, amnesties and immunities; the failure to provide sufficient legal aid and protection measures for victims and witnesses; as well as the associated stigma, and the physical, psychological and other related effects of torture and ill-treatment. In addition, the failure of a State party to execute judgements providing reparative measures for a victim of torture, handed down by national, international or regional courts, constitutes a significant impediment to the right to redress. States parties should develop coordinated mechanisms to enable victims to execute judgements across State lines, including recognizing the validity of court orders from other States parties and assisting in locating the assets of perpetrators.

39. With regard to the obligations in article 14, States parties shall ensure both de jure and de facto access to timely and effective redress mechanisms for members of groups marginalized and/or made vulnerable, avoid measures that impede the ability of members of such groups to seek and obtain redress, and address formal or informal obstacles that they may face in obtaining redress. These may include, for example, inadequate judicial or other procedures for quantifying damages which may have a negative disparate impact on such individuals in accessing or keeping money. As the Committee has emphasized in its general comment No. 2, “gender is a key factor. Being female intersects with other identifying characteristics or status of the person...to determine the ways that women and girls are subject to or at risk of torture or ill-treatment”. States parties shall ensure due attention to gender in providing all the elements cited above in the process of ensuring that everybody, in particular members of groups made vulnerable, including lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) people, must be treated fairly and equally and obtain fair and adequate compensation, rehabilitation and other reparative measures which respond to their specific needs.

40. On account of the continuous nature of the effects of torture, statutes of limitations should not be applicable as these deprive victims of the redress, compensation, and rehabilitation due to them. For many victims, passage of time does not attenuate the harm and in some cases the harm may increase as a result of post-traumatic stress that requires medical, psychological and social support, which is often inaccessible to those who have not received redress. States parties shall ensure that all victims of torture or ill-treatment, regardless of when the violation occurred or whether it was carried out by or with the acquiescence of a former regime, are able to access their rights to remedy and to obtain redress.

41. The Committee has consistently held that amnesties for the crime of torture are incompatible with the obligations of States parties under the Convention, including under article 14. As was pointed out in general comment No. 2, “amnesties or other impediments which preclude or indicate unwillingness to provide prompt and fair prosecution and punishment of perpetrators of torture or ill-treatment violate the principle of non-derogability.” The Committee considers that amnesties for torture and ill-treatment pose impermissible obstacles to a victim in his or her efforts to obtain redress and contribute to a climate of impunity. The Committee therefore calls on States parties to remove any amnesties for torture or ill-treatment.

42. Similarly, granting immunity, in violation of international law, to any State or its agents or to non-State actors for torture or ill-treatment, is in direct conflict with the obligation of providing redress to victims. When impunity is allowed by law or exists de facto, it bars victims from seeking full redress as it allows the violators to go unpunished and denies victims full assurance of their rights under article 14. The Committee affirms that under no circumstances may arguments of national security be used to deny redress for victims.

43. The Committee considers reservations which seek to limit the application of article 14 to be incompatible with the object and purpose of the Convention. States parties are therefore encouraged to consider withdrawing any reservations to article 14 that limit its application so as to ensure that all victims of torture or ill-treatment have access to redress and remedy.

United Nations Voluntary Fund for Victims of Torture

44. Voluntary contributions to international funds for victims of torture play an important role in providing assistance to them. The Committee highlights the important work done by the United Nations Voluntary Fund for Victims of Torture, which provides humanitarian assistance to victims of torture. The Committee highlights also the possibility

for States parties to make voluntary contributions to this fund, irrespective of the national measures taken or contributions made.

Monitoring and reporting

45. States parties shall establish a system to oversee, monitor, evaluate, and report on their provision of redress measures and necessary rehabilitation services to victims of torture or ill-treatment. Accordingly, States parties should include in their reports to the Committee data disaggregated by age, gender, nationality, and other key factors regarding redress measures afforded to victims of torture or ill-treatment, in order to meet their obligation as recalled in general comment No. 2 to provide continual evaluation of their efforts to provide redress to victims.

46. On the implementation of article 14, the Committee has observed the need to provide adequate information on the implementation of article 14 in States parties' reports. Therefore, the Committee wishes to underscore that specific information should be provided on the following:

(a) The number of victims of torture or ill-treatment who have sought compensation through legal, administrative and other means and the nature of the violations alleged; the number of victims who have been awarded compensation; and in what amounts;

(b) The measures taken to assist victims in the direct aftermath of torture;

(c) The rehabilitation facilities available to victims of torture or ill-treatment and the accessibility thereof, as well as the budget allocation for rehabilitation programmes and the number of victims who have received rehabilitative services appropriate to their needs;

(d) The methods available for assessing the effectiveness of rehabilitation programmes and services, including the application of appropriate indicators and benchmarks, and the result of such assessment;

(e) The measures taken to ensure satisfaction and guarantees of non-repetition;

(f) The domestic legislation which provides victims of torture or ill-treatment with the right to remedy and redress, and relevant implementation measures taken by the State party. Where such legislation is lacking, reports should include information on the measures taken by the State party to adopt and implement such legislation.

(g) The measures taken to ensure that all victims of torture or ill-treatment are able to exercise and enjoy their rights under article 14.

(h) The complaints mechanisms available for victims of torture or ill-treatment, including how such mechanisms are made known and accessible to all victims. States parties should also include data disaggregated by age, gender, nationality, location and alleged violation, on the number of complaints received through such mechanisms.

(i) The measures taken by States parties to ensure that all allegations of torture and ill-treatment are effectively investigated.

(j) The legislation and policy measures designed to positively identify victims of torture in order to provide them with redress.

(k) The available avenues for a victim of torture or ill-treatment to obtain redress, including all criminal, civil, administrative and non-judicial procedures, such as administrative reparation programmes, as well as information on the number of victims who have accessed such mechanisms, how many obtained redress and reparative measures, and in what forms and/or amounts.

(l) The legal aid and witness protection available to victims of torture or ill-treatment as well as witnesses and others who have intervened on behalf of victims, including how such protection is made known and how it is made available in practice; the number of victims who have been granted legal aid; the number of persons who have been protected by State witness protection; and the State party's evaluation of the effectiveness of such protection.

(m) The steps taken to implement judgements by national, regional or international courts, including the amount of time lapsed from the date of the judgement and the actual provision of compensation or other forms of redress. States parties should also include disaggregated data on the number of victims designated to receive reparative measures in court judgements and the number who actually received redress, and for what violations.

(n) The safeguards available for the special protection of members of marginalized or vulnerable groups, including women and children seeking to exercise their rights guaranteed under article 14 of the Convention.

(o) Any such other matters that the Committee may require.

BILAG	13.
CHRISTIAN HARLANG	

Udskrift af retsbogen

Dén 11. oktober 2012, kl. 15.30, blev retten sat i retssal 29 af dommer Kim Gabriel. Protokolfører var overassistent Heidi Jespersen.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 99-4446/2012:

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der blev fremlagt stævning med bilag 1-19, brev af 28. september 2012 fra advokat Christian Harlang, samt brev af 10. oktober 2012 fra advokat Peter Biering.

Der blev afsagt

Kendelse

Efter parternes begæring og da sagen er af principiel karakter, henvises sagen til afgørelse ved landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

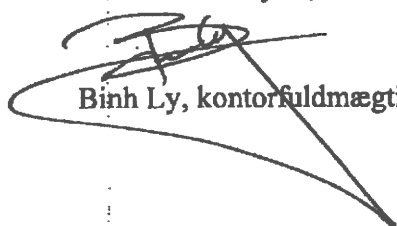
bestemmes:

Sagen henvises til Østre Landsret.

Retten hævet.

Kim K. Gabriel
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 12. oktober 2012.

Binh Ly, kontorfuldmægtig

Udskrift af retsbogen

Den 31. januar 2013 kl. 11:00 blev retten sat i retssal 8 af dommer Vivi Sønderkov Møller.

Der blev foretaget i offentligt retsmøde
sag nr. BS 8C-10/2013:

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5

1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
og

c/o advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
mod
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Ingen indkaldt eller mødt.

Der fremlagdes stævning med bilag og brev af 23. januar 2013 fra Kammeradvokaten ved advokat Peter Biering.

Denne sag vedrører ifølge det i stævningen oplyste krav om tortgodtgørelse som følge af tortur og umenneskelig behandling under danske styrkers frihedsberøvelse i Basra i Irak.

Sagsøgerne har anmodet, om at sagen henvises til Østre Landsret og sammenlægges med de tilsvarende sager, der verserer herom ved landsretten, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagsøgte har udtalt sig til støtte herfor.

Der blev afsagt

Kendelse

Efter det oplyste om sagens genstand og problemstillinger findes sagen at være af principiel karakter. Derfor, og da sagens parter har anmodet om, at

sagen bliver henvist til landsretten, er betingelserne for henvisning til landretten opfyldt, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Derfor bestemmes:

Sagen henvises til Østre Landsret.

Retten hævet.

Vivi Sønderkov Møller
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 31. januar 2013.

Martin Sander Jacobsen, kontorfuldmægtig

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K.

BILAG	15.
CHRISTIAN HARLANG	

28. december 2012
J.nr. 600111

STÆVNING

Som advokat for

(12)
(13)
(14)
(15)
(16)
(17)
(18)
(19)
(20)
(21)
(22)
(23)

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København k
(v/advokat Christian Harlang)

indstævner jeg herved

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

Under nærværende sag giver jeg møde for sagsøgerne, for hvem der nedlægges følgende:

1.1. PÅSTANDE.

Påstand 1

Sagsøgte tilpligtes til hver af sagsøgerne at betale kr. 50.001,- med tillæg af procesrenter fra sagens anlæg og til betaling sker.

Påstand 2

Sagsøgte tilpligtes at anerkende:

Principal:

under nærværende domstolssagers behandling at have pligt til at tilvejebringe effektiv oplysning af sagsøgernes rimeligt begrundede anførsler om tortur, m.v., jf. Statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Subsidiært:

at sagsøgte har pligt til at foranledige en effektiv, officiel, uafhængig og særskilt undersøgelse af, om sagsøgerne har været udsat for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf som følge af sagsøgtes handlinger og/eller undladelser jf. Statens undersøgelsesforpligtelser ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 1, der ved lov nr. 285 af 1992 er inkorporeret som en del af national dansk ret.

Nærværende offentligretlige sag angår sagsøgernes krav på tortgodtgørelse som følge af den tortur og umenneskelige og nedværdigende behandling de civile sagsøgere har været udsat for under danske styrkers frihedsberøvelse af dem d. 25. november 2004 i Basra, Irak, og den efterfølgende overgivelse til irakisk politi til forhør, fængsling og yderligere tortur samt umenneskelig og nedværdigende behandling frem til d. 6. respektivt d. 12. december 2004, hvilket er i modstrid med både gældende national dansk ret og med tilhørende folkeretlige forpligtelser, der som stat påhviler sagsøgte.

Sagsøgernes krav er således baseret på erstatningsretlige regler, hvorunder bl.a. indgår de forpligtelser, som følger også af international ret.

De tortur-forhold m.v. som den sagsøgte stat direkte og/eller indirekte er ansvarlig for, er af mangeartet karakter og af særdeles omfattende mængde, således som det vil fremgå af nærværende stævning og senere fremlagt processtof i sagen, herunder retsmedicinske rapporter.

Forholdene, der er ansvarspådragende, består af følgende tidsmæssige hovedgrupper:

1. Tilfangetagelsen d. 25. november 2004 og den dermed forbundne helt unødigt brutale behandling, jf. filmoptagelser foretaget af det danske forsvar under operation "Green Desert" (bilag 1)¹.
2. Behandlingen i Shaibah Log Base under opholdet d. 25. november 2004.
3. Indespærring i op til 16 dage under brutale og nedværdigende forhold med udøvelse af tortur m.v. i ugerne herefter.

¹ Fremlagt som bilag 39 i de øvrige sager, der verserer for Østre Landsrets 7. afd. sagsnummer B-3421-11, B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12.

Sagsanlægget sker i fortsættelse af sagsanlæg for en sagsøger benævnt (1) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 13. september 2011 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagens principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 25. oktober 2011, og i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøgerne (2) til (6) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 30. december 2011 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagernes principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 31. januar 2012, samt i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøgerne (7) til (9) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 16. marts 2012 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagernes principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 30. marts 2012, og i fortsættelse af sagsanlæg for sagsøgerne (10) til (11) foretaget ved stævning indleveret til Københavns Byret den 28. september 2012 med henvisningsbegæring, jf. retsplejelovens § 226 som følge af sagernes principielle karakter, hvilket af Københavns Byret er imødekommet ved kendelse af 11. oktober 2012. Sagerne er herefter verserende ved Østre Landsret som første instans under landsrettens 7. afd. sagsnummer B-3421-11, B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12.

Nærværende sagsanlæg finder alene som følge af nødvendige formelle grunde sted for Københavns Byret. Der henvises til nedennævnte henvisningsbegæring for også nærværende sag med samme begrundelse i dens principielle betydning, jf. retsplejelovens § 226.

Nærværende tolv individuelle søgsmål forventes således behandlet ved Østre Landsret som første domstolsinstans, tillige med de øvrige elleve sager, altså i alt treogtyve (23) individuelle erstatningssager p.t.

1.2. BEMÆRKNINGER TIL SELVE PÅSTANDENE.

Påstand 1:

1.2.1. Påstandsbeløbet.

Det anførte påstandsbeløb indebærer alene af omkostningsmæssige grunde en (foreløbig) foretaget begrænsning af sagsøgernes godtgørelseskrav. Beløbspåstandens størrelse indebærer endvidere, at bestemmelserne om såkaldte "småsager", jf. retsplejelovens kapitel 39, ikke finder anvendelse. (Erfaringerne er, at en sådan fremgangsmåde er nødvendig for at undgå, at sagen evt. lider skade ved forsinkelse ved rettens automatiske overførsel af sager med beløbspåstande på op til og med kr. 50.000,- til den såkaldte "småsagsproces".) Det er beklageligt, at nærværende sag skal belastes med denne bemærkning, der alene skyldes formelle forhold vedrørende de ovennævnte regler, der blev indført ved den såkaldte "domstolsreform" pr. 2007.

I betragtning af, at sagsøgerne har været udsat for tortur, endda af grov og langvarig karakter i ugevis, må de anførte påstandsbeløb betragtes for lave, selv efter den såkaldte "tilbageholdende" praksis der kendes fra de danske domstole, og selvsagt i særlig grad når erstatningsniveauerne ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol tages i betragtning.

Forbehold tages derfor for fremsættelse af yderligere krav.

1.2.2. Ressourcemæssig ulighed.

Ressourcemæssigt står sagsøgerne i denne sag svagt overfor den sagsøgte stat. Derfor har det været nødvendigt at foretage tilpasninger (foreløbigt) af procesførelsen med henblik på overhovedet at kunne iværksætte denne hurtigst muligt.

1.2.3. Forbehold for forhøjelse af proceskravet.

Således må sagsøgte påregne, at sagsøgerne senere i sagsforløbet indenfor de kommende måneder forhøjer påstanden i overensstemmelse med herfor gældende regler både for så vidt angår erstatningsniveauet for sagsøgtes ansvar for omfattende og langvarig tortur og muligt for andre erstatningskrav, baseret på tabsopgørelser.

2. SAGSFREMSTILLING

Påstand 1:

2.1. Faktiske omstændigheder.

Vedr. det danske militærs tilstedeværelse i Irak, herunder i Basra-området hvor sagsøgerne bor, henvises i øvrigt til sagsfremstillingerne i de p.t. ved Østre Landsret verserende sager (sagsnr. B-3421-11, B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12) for sagsøgerne (1) til (11).

2.1.1. Sagsøgernes baggrund.

Sagsøgerne bor – og boede d. 25. november 2004 – i Az Zubayr, som er et byområde i Basra ved deltaet, hvor Eufrat og Tigris løber sammen.

Sagsøgerne var beskæftiget indenfor landbrugsvirksomhed og servicefag. Sagsøger (12) var og er pensionist.

Sagsøgerne tilhører gruppen af sufi-muslimer, der er en mystisk bevægelse indenfor begge islams hovedretninger, shia og sunni.

Sagsøgerne tilhører sidstnævnte, og er således sunni-sufi-muslimer. Denne retning går ud på dyrkelsen af religiøse veje til at forene sig og har særlige

ritualer, hvori troen på mirakler og anden overtro spiller en væsentlig betydning. Bevægelsen har i udpræget grad en tro på anti-vold og dialog som religiøst baserede normer.

2.1.2. D. 25. november 2004.

Nedennævnte beskrivelse af sagsøgernes tilfangetagelse og udsættelse for tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3 i forbindelse med selve tilfangetagelsen dokumenteres af den film, der er fremlagt som sagens bilag 1 (bilag 39 i de andre sager).

Filmen indeholder således optagelser af overgreb, i form af slag og spark på sagsøgerne, der er lagt ned på jorden med bind for øjnene, mens en shiitisk politistyrke fremkommer med tilråb overfor dem.

Den shiitiske politistyrke i Irak var i den civile, irakiske befolkning, såvel som blandt danske officerer, menige soldater samt medlemmer af det diplomatiske korps kendt for at udøve systematisk vold og tortur mod deres tilfangetagne, særligt overfor sunni-muslimer.

De sunni-sufi-muslimske sagsøgere blev siden hen udsat for endnu grovere former for tortur, m.v., i det shiitisk-muslimske irakiske politis varetægt. Dette ville ikke være sket, hvis ikke der under dansk faktisk deltagelse og ansvar nu sket udlevering af sagsøgerne til det irakiske politi.

Sagsøgerne blev taget til fange som det fremgår af ovennævnte fremlagte bilag 1 (film) i nærværende sag (bilag 39 i ovennævnte sager) foran deres moské.

I det pågældende område i Az Zubayr bor ca. 500 sufier, der råder over 3 moskéer (sufi-betegnelsen for en moské er: "Takya", der betyder pietet), hvoraf den pågældende der ses på filmen i baggrunden (f.eks. ved det læselige tidspunkt 22:46) er den største, idet den har en kapacitet på ca. 130 mulige gudsdyrkere.

Den pågældende morgen d. 25. november 2004 befandt der sig i moskéen, der har navnet ”. ” samtlige de 12 personer, som er omfattet af nærværende sag.

Kort efter kl. 5 morgen hørtes af sagsøgerne støj fra én eller flere helikoptere.

Umiddelbart forbandt sagsøgerne ikke denne støj med noget for dem selv relevant, idet de var vænnet til tilsvarende støj i forbindelse med de nærliggende militære anlæg, men kort tid herefter blev morgenbønnen i moskéen afbrudt af støj udefra, fra militære køretøjer og ca. et halvt minut herefter af, at der blev banket hårdt på moskéens dør, som derefter udefra blev lukket op under høje råb fra de 6 soldater, der trængte ind i moskéen. Heraf udgjorde de 4 medlemmer fra det irakiske shia-muslimske politikorps, og de 2 af de indtrængende danske soldater. Samtlige 6 militærpersoner havde våben i hænderne.

Sagsøgerne blev gennet udenfor.

Den sidste af sagsøgerne, der forlod moskéen, var sagsøger (12), den dengang -årige , nu år.

Sagsøgerne fik af soldaterne bind for øjnene, så snart de var udenfor moskéen.

Som følge af, at sagsøger (12) var den sidste, der kom ud af moskéen, og dermed den sidste, der fik påtvunget øjenbind på, overværende han set gennem udgangsdøren fra moskéen, hvad der foregik i området umiddelbart udenfor moskéen mod vejen.

Der passerede følgende:

Sagsøgerne blev beordret til at lægge sig ned i to rækker med den inderste ca. parallel med moskéens mur og den yderste ud mod gaden.

Det bemærkes, at der er tale om en bred landsbygade, som på daværende tidspunkt ikke var brolagt.

Fælles for sagsøgernes erindring er, at de modtog spark, mens de lå på jorden iført øjenbind, ledsaget af ydmygende tilråb fra de irakiske politibetjentes side. (Jf. bilag 1, f.eks. ved 19:23)

De var alle alvorligt skræmt af den hårdhændede behandling.

Samtlige sagsøgere (12) til (23) genkender den filmoptagelse, som er bilag 1, og at de blev sat på jorden i to rækker.

Forinden montering af øjenbindende nåede sagsøgerne at konstatere, at der udover de to danske soldater i moskéen befandt sig yderligere danske soldater i området foran. Erindringen herom er forskellig, idet nogle af sagsøgerne mener, at der var to yderligere danske soldater, andre mener, at der var tre yderligere danske soldater.

Sagsøger (12), (18), (21), (22) og (23) erindrer, at de udover ovennævnte soldater inden de fik bind for øjnene så to danske soldater uden våben, men med kamera, i størrelse af et professionelt kamera.

Flere af sagsøgerne erindrer endvidere, at de inden de fik bind for øjnene konstaterede, at der på venstre hånd set fra moskéen i en afstand af ca. 15 – 20 meter befandt sig en pansret mandskabsvogn, der lignede én af de vogne, som de hyppigt havde set anvendt af det danske militær i området. (Jf. bilag 1, f.eks. ved 19:44).

Ca. samtidig med påførelsen af øjenbind blev de alle lagt i håndjern, forstået som stramt satte nylonstrips og dernæst skubbet på plads i de to nævnte formationsrækker. (Jf. bilag 1, f.eks. fra 20:12.)

Fælles for sagsøgerne er endvidere, at de erindrer at de efter ca. 10 til 15 minutter på jorden blev gennet over i et militært køretøj, der befandt sig mod højre i forhold til synsviddens fra døren i moskéen. (Jf. bilag 1, ved 23:22.)

Efter ca. 10 minutters kørsel i det militære køretøj blev der gjort et stop. Sagsøger (12), (19), (20) og (21) giver udtryk for, at de erindrer gennem en kant af øjenbindet at have konstateret, at det var ved Akka-basen. De kom ikke ud af vognen, men vognen holdt stille der i ca. 10 minutter, herefter kørtes videre ca. en halv time, hvorefter de ankom til Shaibah-basen, hvor de blev behandlet som det fremgår af de nedennævnte, individuelle forklaringer, pkt. 2.1.3.1 til 2.1.3.12.

Fra Shaibah blev de alle efter de individuelle forhør ført til et køretøj af militærfolk, der var såvel irakiske som danske. Det kunne de se, idet de efter at have været igennem forhør og afsendelsestelt ikke længere havde øjenbind.

I forbindelse med transport fra Shaibah blev de igen blændet, og ankom efter ca. 45 minutter til Al-Shu'oon.

2.1.3. De efterfølgende, individuelle forløb for hver enkelt sagsøger og deres personlige forhold.

2.1.3.1.

(12).

blev født i og var således på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år gammel. Han har området i Az Zubayr, ligesom de øvrige sagsøgere i nærværende sag.

Han erindrer, at opholdet i Shaibah d. 25. november 2004 var koldt og ubehageligt, og at afhøringerne blev foretaget med deltagelse af en eller flere danske officerer, hvilket var tydeligt, idet han kendte til danske officerer fra området i modsætning til britiske. Muligvis deltog også en eller flere britiske officerer i Shaibah.

Overgivelsen herfra til det irakiske politi skete i forbindelse med afgang, hvor man efter ca. 45 minutter kom til Al-Shu'oon.

Efter ankomsten til Al-Shu'oon blev han anbragt på gulvet i et lokale, der

virkede som om det var et større rum. Han var fortsat blændet og kunne derfor ikke se nærmere om dette. Opholdet på dette gulv varede i ca. 6 timer, hvorunder han gentagne gange blev slået og sparket af forbipasserende irakiske militsfolk, der samtidig kom med sekteriske tilråb. Disse tilråb blev afgivet af personer, som hånedes ham for hans religiøse tro. Efter ca. 6 timer skete overførsel til et rum, hvor han blev afhørt af irakiske officerer i ca. 2 timer. De ville have ham til at indrømme, at han og de øvrige i gruppen skulle have udført sekterisk motiverede terrorhandlinger, og at de herunder havde opbevaret og transporteret våben.

Han benægtede på det bestemteste, at de havde gjort sådan noget, og forklarede, at de var fredelige folk som ikke var involveret i militære stridigheder på nogen måde.

Uanset gentagne spørgsmål fra officererne kunne han ikke indrømme det, som de lagde i spørgsmålene.

Herefter blev han overført til den store hal i Al-Shu'oon, hvor han forblev i syv dage. I løbet af disse syv dage blev han udsat for tortur, der typisk blev udført under tilråb fra fangevogterne: "*I har våben, - indrøm det nu...*".

Torturen igennem disse syv dage bestod af navnlig følgende:

Elektriske stød, slag på begge sider af hovedet med både flad og knyttet hånd, slag med stokke flere steder på kroppen, herunder skuldre og på hovedet.

Han har endnu (december 2012) øreskader og hovedsmerter.

2.1.3.2.

(13).

Sagsøger (13) var på tidspunktet for operation "Green Desert" år. Han er

Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger

(12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang.

Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham skader på hans kønsorganer og rystesyg.

2.1.3.3.

(14).

Sagsøger (14) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han er Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham rygsmærter og depressive anfald.

2.1.3.4.

(15).

Sagsøger (15) var år d. 25. november 2004. Han er Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham alvorlige psykiske skader og ar på kroppen.

2.1.3.5.

(16).

Sagsøger (16) var på tidspunktet for operation "Green Desert" år. Han er Han erindrer, at der i afhøringsstellet i Shaibah blev taget fotos, og at det var en høj mand der foretog afhøringerne. Han antager, at det var en dansker.

Som de øvrige blev han slået, da han lå i et lokale i ca. 6 timer efter ankomsten til Al-Shu'oon, hvor han stadig har øjenbind på, men lidt af øjenbindet var faldet ned. På vejen til Al-Shu'oon havde han kunnet se, at den vogn, han blev transporteret i, blev ledsaget af danske militærkøretøjer.

Afhøringerne i Al-Shu'oon fandt sted af en eller to personer fra gruppen ad gangen. De elektriske stød blev påført ham flere steder på kroppen, herunder også på testiklerne. Så vidt han erindrer, var han i alt tre gange i tidsrummet frem til sin løsladelse d. 12. december 2004, til torturbehandling, der strakte sig over mange timer. Han erindrer ikke præcis, hvor mange timer.

Han lider i dag af astma og angstanfald, og har forgæves været under lægebehandling.

2.1.3.6.

(17).

Sagsøger (17) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han er Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 12. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i flere tilfælde. Slagene på kroppen var særdeles hårde, meget omfattende og alvorlige og har givet ham rygsmærter og angstanfald.

2.1.3.7.

(18).

Sagsøger (18) var år d. 25. november 2004. Han er Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 12. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham hovedsmerter og depression, som han ikke kan slippe af med. Han har også mareridt ofte.

2.1.3.8.

(19).

Sagsøger (19) var d. 25. november 2004 år og Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 12. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham rygsmerter og angstanfald.

2.1.3.9.

(20).

Sagsøger (20) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han er Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham angstanfald og kroniske smerter i sin højre hånd.

2.1.3.10.

(21).

Sagsøger (21) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød i meget vidt omfang. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham psykiske ubalance og hudsygdomme.

2.1.3.11.

(22).

Sagsøger (22) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han er .. Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 12. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød. Slagene på kroppen var meget omfattende og alvorlige og har givet ham psykiske lidelser og mistet sin stilling som ansat ved Basrah Teachers Læreranstalt, hvilket han mener skyldes den tortur, som han har været udsat for.

2.1.3.12. (23).

Sagsøger (23) var på tidspunktet for det danske militærs gennemførelse af operation "Green Desert" år. Han er

Han erindrer begivenhedsbeløbet som ovenfor beskrevet i pkt. 2.1.2 ovenfor, samt i Al-Shu'oon svarende til det, der er beskrevet af sagsøger (12) i pkt. 2.1.3.1. ovenfor, helt frem til d. 6. december 2004, hvor han blev løsladt efter særdeles hård tortur i Al-Shu'oon i tidsrummet fra d. 25. november 2004.

Han blev udsat for de beskrevne former for tortur, herunder også elektriske stød.

Han har siden sin barndom lidt af en psykisk lidelse, som i alvorlig grad blev forværret som resultat af opholdet.

1000 900 800 700 600 500 400 300 200 100 0

Ovenstående samt diverse yderligere retsmedicinske oplysninger vil fremgå af de retsmedicinske rapporter, der fremlægges i sagen.

Påstand 2:

**A. ANERKENDELSESPÅSTANDE OM EMRK ART. 3-UNDERSØGELSESP-
LIGTEN, DER PÅHVILER DEN DANSKE STAT (SÅVEL ØSTRE LANDSRET
SOM SAGSØGTE, REPRÆSENTERET VED KAMMERADVOKATEN).**

A.1. Pligten.

Til støtte for sagsøgernes påstand om sagsøgtes undersøgelsespligt, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions² art. 3, jf. art. 1, anføres følgende:

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols³ helt faste praksis har stater, som har tiltrådt og ratificeret EMRK, pligt til på en uafhængig og effektiv måde at foretage en undersøgelse af rimeligt begrundede anmeldelser/anførsler⁴ fra personer, som oplyser at have været udsat for tortur eller anden alvorlig mishandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102:

„1. The Court considers that, in these circumstances, where an individual raises an arguable claim that he has been seriously ill-treated by the police or other such agents of the State unlawfully and in breach of Article 3, that provision, read in conjunction with the State's general duty under Article 1 of the Convention to "secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in ... [the] Convention", requires by implication that there should be an effective official investigation. This investigation, as with that under Article 2, should be capable of leading to the identification and punishment of those responsible (see, in relation to Article 2 of the Convention, ...). If this were not the case, the general legal prohibition of torture and inhuman and degrading treatment and punishment, despite its fundamental importance (see paragraph 93 above), would be ineffective in practice and it would be possible in some cases for agents of the State to abuse the rights of those within their control with virtual impunity."

² Herefter "EMRK".

³ Herefter "EMD".

⁴ På engelsk, jf. EMDs domspraksis: "credible assertion", jf. f.eks. EMDs dom af 20. juli 2000 i sagen Caloc mod Frankrig, præmis 89, eller "arguable claim" jf. f.eks. EMDs dom af 28. oktober 1998 i sagerne Assenov m.fl. mod Bulgarien, præmis 102.

Dette betyder, oversat til dansk:

"102. Retten finder, at under disse omstændigheder, hvor et individ fremfører en rimeligt begrundet anmeldelse om at være blevet alvorligt mishandlet af politiet eller andre repræsentanter for staten på ulovlig måde og i strid med art. 3, da kræver denne bestemmelse, læst i sammenhæng med statens generelle forpligtelse i henhold til Konventionens art. 1 om at "sikre alle indenfor deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, som fastsættes i Konventionen", implicit en effektiv, officiel undersøgelse. Denne undersøgelse, som den under art. 2, skal kunne føre til identifikation og straf af de ansvarlige (se i relation til art. 2 ...). Hvis dette ikke var tilfældet, ville det generelle retlige forbud mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling og straf, til trods for sin fundamentale betydning (se præmis 93 ovenfor), være ineffektivt i praksis, og statens repræsentanter ville i visse tilfælde praktisk taget ustraffet kunne krænke de individers rettigheder, som er indenfor repræsentanternes kontrol."

Undersøgelsespligten foreligger også, hvor danske myndigheder, herunder domstolene, konfronteres med klare oplysninger i officielle dokumenter, herunder lægeerklæringer, der giver grundlag for at antage, at personer har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3, jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359.

A.2. Skærpet pligt.

Der foreligger en skærpet pligt til at foretage sådanne undersøgelser, når der foreligger oplysninger om religiøst motiveret vold og alvorlige personovergreb.

Hvis sådanne undersøgelser som nævnt ovenfor pkt. A.1 og A. 2 ikke foretages, og indenfor rimelig tid, vil pågældende medlemsstat krænke sine

forpligtelser og de pågældende personers rettigheder efter EMRK art. 3, jf. art. 1.

A.3. Der er tale om rimeligt begrundede krav i nærværende sag.

I nærværende sag har danske myndigheder, in casu Københavns Byret, fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgerne har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3.

For sagsøgerne henvises til deres i det helt væsentlige samstemmende oplysninger, jf. sagsfremstillingerne nedenfor.

En navngiven dansk soldat, _____, var vidne til krænkelser af art. 3, som har fundet sted under den militære operation, hvor sagsøgerne blev frihedsberøvet. Dette fremgår af en avisartikel af 7. januar 2012 fra dagbladet Politiken, der fremlægges som sagens **bilag 2** (bilag 6 i de andre sager). Det bemærkes, at _____ udsagn om det, han har set og hørt, ikke er imødegået af sagsøgte eller nogen anden statslig myndighed på noget efterfølgende tidspunkt.

En dansk officer, som også selv deltog i Operation Green Desert, har bekræftet at have modtaget rapporter fra andre soldater om, at fanger af irakisk politi "*...fik nogle ordentlige tæsk. At det irakiske politi og den irakiske hær slog dem foran danskerne.*", m.v. Den danske officer har tillige bekræftet, at det irakiske politi "*...gik efter sunnier...*" Dette fremgår af en artikel af 9. december 2010 i Information, der fremlægges som sagens **bilag 3** (bilag 12 i de andre sager).

Tidligere militærjurist hos sagsøgte, Kurt Borgkvists, tilsynsrapport af 19. juli 2004 for juni måned 2004 fremlægges som sagens **bilag 4** (bilag AB i de andre sager). Det fremgår af bilagets s. 7 til 8, at 8 ud af 13 fanger i irakisk politis varetægt "*...klagede over at være mishandlet af civilt politi under deres tilfangetagelse.*", og at fangerne anmeldte overgreb i strid med deres rettigheder efter EMRK art. 3.

Af Forsvarsministeriets skrivelse af 9. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 5** (bilag Q i de andre sager), Forsvarsministeriets skrivelse af 16. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 6** (bilag R i de andre sager), Udenrigsministeriets e-mail af 19. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 7** (bilag S i de andre sager) og Ambassaden i Bagdads meddelelse af 24. juli 2004, der fremlægges som sagens **bilag 8** (bilag T i de andre sager) fremgår, at sagsøgte har forsøgt at indhente "...irakiske tilsagn..." (såkaldte "diplomatiske garantier") om, at "...de af danske styrker tilbageholdte..." og "...civile irakere, som danske styrker måtte tilbageholde..." vil blive behandlet i overensstemmelse med den humanitære folkeret.

Sådanne diplomatiske garantier er ikke et effektivt værn mod, at personer, som sagsøgte måtte have tilbageholdt eller medvirket til at tilbageholde, udsættes for tortur, m.v. Den danske stat har selv siden 2006 fremlagt og fået vedtaget FN-resolutioner med bl.a. følgende ordlyd:

"8. Urges States not to expel, return ("refouler"), extradite or in any other way transfer a person to another State where there are substantial grounds for believing that the person would be in danger of being subjected to torture, and recognizes that diplomatic assurances, where used, do not release States from their obligations under international human rights, humanitarian and refugee law, in particular the principle of non-refoulement;"

Dette betyder, oversat til dansk:

"8. Opfordrer stater til ikke at udvise, hjemsende ("refouler"), udlevere eller på nogen anden måde overføre et individ til en anden stat, hvor der er betydelige grunde til at tro, at den person vil være i fare for at blive udsat for tortur, og anerkender, at diplomatiske garantier, hvor disse bruges, ikke fritager stater fra deres forpligtelser i henhold til internationale menneskerettigheder, humanitær ret og flygtningeret, i særdeleshed princippet om non-refoulement;"

FN-resolution af 21. februar 2006 samt Udenrigsministeriets pressemeddelelse af 19. november 2008 fremlægges som sagens **bilag 9 og 10** (bilag 15 og 16 i de andre sager).

Videre om diplomatiske garantiers ineffektivitet og effektivitetsmæssige uanvendelighed henvises til FNs *"Independent Expert on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms while countering Terrorism"* Robert K. Goldmans rapport af 7. februar 2005 til FNs Menneskerettighedskommission fra, pkt. III, litra M. Uddrag af rapporten fremlægges som **bilag 11** (bilag 17 i de andre sager).

FNs *"Special Rapporteur on the question of torture"*, Manfred Nowak, fandt i sin rapport af 23. december 2005 til FNs Menneskerettighedskommission (E/CN.4/2006/6) pkt. 32, jf. pkt. 30 og 31:

"...diplomatic assurances with regard to torture are nothing but attempts to circumvent the absolute prohibition of torture and refoulement, and that rather than elaborating a legal instrument on minimum standards for the use of diplomatic assurances, the Council of Europe should call on its member States to refrain from seeking and adopting such assurances with States with a proven record of torture."

Dette betyder, oversat til dansk:

"...diplomatiske garantier med hensyn til tortur er intet andet end forsøg på at omgå det absolutte forbud mod tortur og refoulement, og i stedet for at udvikle et juridisk instrument med minimumsstandarder for brugen af diplomatiske garantier, bør Europarådet opfordre sine medlemsstater til at afholde sig fra at opsøge og anerkende sådanne garantier fra stater, hvis brug af tortur er bekræftet."

Rapporten fremlægges som sagens **bilag 12** (bilag 18 i de andre sager).

A4. Domstolenes statslige opfyldelsesadgang.

I nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne ifølge EMRK art. 3, jf. art. 1, jf. § 1 i lov nr. 285 af 1992 om inkorporering af EMRK, har krav på.

Retten kan således opfordre en part til at fremlægge dokumenter, tilvejebringe syn og skøn eller i øvrigt føre bevis, når sagens faktiske omstændigheder uden sådan bevisførelse ville henstå som uvisse, jf. retsplejelovens § 339, stk. 3.

Skulle sagsøgte undlade at efterkomme rettens opfordringer til at føre bevis, jf. § 339, stk. 3, kan Retten ved bevisbedømmelsen tillægge dette virkning til fordel for sagsøgerne, jf. retsplejelovens § 344, stk. 3. Der kan således foranlediges en effektiv undersøgelse af de relevante faktiske omstændigheder under nærværende sags forberedelse og hovedforhandling.

Domstolenes materielle procesretlige beføjelser bliver altså virkningsfulde i forhold til EMRK art. 3, selv i tilfælde, hvor sagsøgte ikke opfylder det pålagte, uanset denne som offentlig myndighed er retligt forpligtet til at medvirke til at oplyse sagen i overensstemmelse med gældende offentligretlige regler.

Det erindres i den forbindelse, at landsrettens kompetence således som denne følger af retsplejeloven og de i retspraksis udviklede grundsætninger skal fortolkes i lyset af Danmarks forpligtelser efter EMRK, og at adgangen til materiel procesledelse er et i dansk procesret anerkendt, lovfæstet princip.

Det er ikke i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*", jf. f.eks. EMDs dom af 6. april 2004 i sagerne Ahmet Özkan m.fl. mod Tyrkiet, præmis 359. Effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af ovennævnte regler i retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Den undersøgende myndighed skal tillige være uafhængig af den eller de andre myndigheder, in casu Forsvarsministeriet, som undersøges.

Domstolene har tillige mulighed for at udvirke opfyldelse af kravet om, at undersøgelsen skal være effektiv, d.v.s. gennemføres inden rimelig tid, m.v.

Det anførte viser, at der er fuld harmoni mellem retsplejelovens systems judicielle betingelser og de krav, den internationale retsorden stiller til dansk ret, og som er gjort til en direkte bestanddel heraf ved den foretagne inkorporering ved vedtagelse af lov nr. 285 af 1992 om EMRK.

A5. Sagsøgernes subsidiære påstand 2.

Såfremt retten måtte finde, at landsretten alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgernes rettigheder efter EMRK art. 3, da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse, jf. sagsøgernes subsidiære påstand 2.

Til støtte for det materielle indhold i den subsidiære påstand henvises til pkt. A.3 ovenfor.

Der foreligger således oplysninger, som klart underbygger rigtigheden af det af sagsøgerne anførte om tortur, m.v., begået overfor dem og foranlediget af også danske styrkers handlinger og undladelser i forbindelse med operation Green Desert.

3. SAGSØGERNES KRAV ER IKKE BORTFALDET SOM FØLGE AF FORÆLDELSE ELLER PASSIVITET.

For det tilfælde, at sagsøgte – også i nærværende sager – skulle besidde den skamløshed at gøre gældende, at der foreligger rettighedsfortabelse for sagsøgerne som følge af forældelse og/eller passivitet p.g.a. det passerede tidsrum, anføres følgende:

Sagsøgerne har generelt ikke haft og har ikke kunnet have noget kendskab til, om og i givet fald hvorledes de kunne fremsætte krav på erstatning over for den danske stat, hverken i Danmark eller Irak, som følge af de overgreb de har været udsat for.

For det første har sagsøgerne ikke været bekendt med, at det var det danske forsvarsministerium, som kunne være skyldner.

De har heller ikke forstand på regler, der omhandler hvor og hvem, man skal "sagsøge", når det drejer sig om militære styrker og politi, som skulle beskytte dem mod vold og forfølgelse, men i stedet udsatte dem for dette.

Sagsøgerne har som følge af forhold, som ikke kan tilregnes dem, været ubekendt med, at de i henhold til dansk og international ret kunne have en fordring mod Forsvarsministeriet i Danmark som følge af de retsstridige krænkelser, de har været udsat for i Irak.

Siden overgrebene mod sagsøgerne fandt sted, har de haft en begrundet og alvorlig frygt for vidtgående repressalier, dersom de forsøgte at klage over det passerede.

Deres position i Irak i forhold til lokale shia-dominerede myndigheder har tillige været så svag og risikabel, at de i den tid, der er gået, har måttet sørge for at beskytte deres familie og dem selv.

De fysiske og psykiske skader, sagsøgerne blev påført under deres tilbageholdelse, har yderligere svækket sagsøgernes reelle mulighed for at rejse sag i Danmark.

Disse følgevirkninger har til dels også først manifesteret sig indenfor de seneste 3 år forud for tidspunktet for sagernes anlæg, hvorfor deres krav på erstatning og tort opstået som følge heraf (også foruden de øvrige anførte grunde der selvstændigt indebærer, at der ikke er indtrådt forældelse) ikke vil være forældet.

Sagsøgerne har således reelt stået uden mulighed for tidligere at anlægge retssag mod sagsøgte.

Som følge af hindringer, som ikke beror på sagsøgernes egne forhold, har de således været ude af stand til at afbryde forældelse før nu, jf. forældelseslovens § 14, stk. 1. Der henvises i den forbindelse til foreliggende dansk retspraksis, herunder udfaldet i Landsretten af Thule-sagen, hvor den sagsøgte stat gjorde forældelse og passivitet gældende, hvilket ikke blev anerkendt jf. UfR U.2004.382H

Ex tuto bemærkes, at dersom sagsøgernes krav mod sagsøgte alligevel som udgangspunkt måtte anses for afskåret efter almindelige, danske regler om forældelse og passivitet, da vil en sådan fortolkning i hvert fald være i strid med Danmarks forpligtelse til at stille effektive retsmidler til rådighed for sagsøgerne, hvis rettigheder og friheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er blevet krænket, jf. konventionens art. 13, jf. art. 3.

Sagsøgte og de under denne herunder hørende danske styrker m.v. i Irak har på intet tidspunkt foretaget nogen form for rettighedsmæssig eller lignende rådgivning eller vejledning i forhold til sagsøgerne (eller andre) vedrørende mulighederne for at søge erstatning eller godtgørelse, m.v.

Den sagsøgte stats undladelser af dette er i sig selv ensbetydende med, at samme sagsøgte ikke nu under nærværende sag kan påberåbe sig, at der skulle være indtrådt rettighedsfortabelse for de skadelidte sagsøgere.

4. PROCESOPFORDRINGER.

Sagsøgte opfordres (1) også under nærværende sag til at udtale sig om, hvorvidt sagsøgte anså krigen i Irak for afsluttet forinden d. 25. november 2004. I bekræftende fald bedes som en del af opfordringen oplyst og dokumenteret, hvilket regelsæt sagsøgte under nærværende sag påberåber sig som gældende for danske styrkers tilstedeværelse og forhold til civilbefolkningen i Irak i det for nærværende sag relevante tidsrum.

Sagsøgte opfordres (2) til at tage stilling til følgende:

1. Gjaldt der for så vidt angår sagsøgerne fra og med deres pågribelse d. 25. november 2004 og overgivelse til irakiske politistyrker en forpligtelse til at foretage monitorering af deres forhold frem til og med løsladelse?
2. Dersom pkt. 1 besvares bekræftende, ønskes det oplyst og dokumenteret:
 - a. Hvorledes denne forpligtelse af sagsøgte påberåbes overholdt, eller
 - b. dersom pkt. a. ikke kan godtgøres, hvorfor monitorering ikke har fundet sted.

5. HOVEDANBRINGENDER.

Til støtte for sagsøgernes påstand 1 gøres gældende:

- at (1)** sagsøgte som højeste ansvarlige myndighed for forsvaret, jf. forsvarslovens § 9, er ansvarlig for evt. retskrænkelser i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og erstatningsansvarslovens § 26, som danske styrker måtte begå i Irak, eller som danske styrker ved passivitet måtte undlade at forhindre,
- at (2)** danske styrker udstationeret i Irak frihedsberøvede sagsøgerne d. 25. november 2004, bistået af irakisk politi,
- at (3)** danske styrker i forbindelse med iværksættelsen af retsstridig frihedsberøvelse af sagsøgerne d. 25. november 2004 ved passivitet undlod at forhindre irakisk politi i at udsætte sagsøgerne for tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling,

- at (4) danske styrker i forbindelse med retsstridige forhør af sagsøgerne udsatte dem for nedværdigende og umenneskelig behandling,
- at (5) danske styrker ved efterfølgende at overlade sagsøgerne i irakisk politis varetægt på trods af, at danske styrker som minimum havde grund til at forvente eller frygte, at sagsøgerne efterfølgende ville blive udsat for nedværdigende og umenneskelig behandling samt tortur, har krænket sagsøgernes rettigheder, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3 og erstatningsansvarslovens § 26,
- at (6) det er en skærpende omstændighed, der skal komme sagsøgerne til gavn ved såvel vurdering af sagsøgtes ansvar som udmålingen af en tortgodtgørelse, at sagsøgerne efterfølgende blev udsat for nedværdigende og umenneskelig behandling samt tortur af irakisk politi i tidsrummet frem til løsladelsen,
- at (7) sagsøgte ved sin adfærd, herunder i form af passivitet, har begået retsstridige krænkelser overfor sagsøgerne, som berettiger sagsøger til tortgodtgørelse, jf. erstatningsansvarslovens § 26, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, jf. art. 13, og
- at (8) sagsøgte ved sin procesførelse i forbindelse med tidligere anlagte sager (sagsøgerne (1) til (11)) har krænket sagsøgerne også derved at overtræde sine forpligtelser til at give sagsøgerne adgang til retfærdig rettergang (access til justice) ved konsekvent og systematisk at tilbageholde oplysninger om organiserede filmoptagelser, undlade at bidrage til sagens oplysning, samt besvære og trainere sagsbehandlingen som metode. Under nærværende søgsmål har sagsøgerne formodning for, at dette vil blive gentaget, hvorfor sagsøgerne allerede på nuværende tidspunkt ønsker at medtage dette anbringende (Det forbeholdes at gøre et selvstændigt krav om torterstatning gældende for disse krænkelser, der knytter sig til såvel dansk forfatningsret, jf. erstatningsretslovens § 26, Den Europæiske

Menneskerettighedskonventions artikel 3 og artikel 6 samt det retsgrundlag, som Danmark er forpligtet til i medfør af andre internationale retskilder, som Danmark har tiltrådt).

Til støtte for sagsøgernes **påstand 2** gøres gældende:

- at (1) danske myndigheder i nærværende sag har fået forelagt oplysninger i form af stævning og bilag, som giver fuldt tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøgerne har været udsat for behandling i strid med EMRK art. 3,
- at (2) der i nærværende sag foreligger en skærpet undersøgelsespligt, da der foreligger oplysninger om religiøst motiveret vold og alvorlige personovergreb,
- at (3) diplomatiske garantier ikke er et effektivt værn mod, at personer, som sagsøgte måtte have tilbageholdt eller medvirket til at tilbageholde, udsættes for tortur, m.v.,
- at (4) i nærværende sags kontradiktoriske former har domstolene kompetence til og mulighed for at foranledige opfyldelse af den undersøgelsesadgang, som sagsøgerne har krav på, og
- at (5) det ikke er i strid med undersøgelsespligten efter EMRK art. 3, jf. art. 1, at denne foranlediges af en domstol, så længe denne myndighed har mulighed for at forårsage "*...investigative steps...*" og at en effektiv gennemførelse af formålet med at foretage sådanne "*investigative steps*" kan opnås ved anvendelse af retsplejelovens §§ 339 og 344, m.v.

Til støtte for sagsøgernes **subsidiære påstand 2** gøres gældende:

- at (1) såfremt retten måtte finde, at domstolene alligevel ikke har kompetence til under nærværende sag at foranledige og dermed udvirke opfyldelsen af sagsøgernes rettigheder efter EMRK art. 3,

da er det sagsøgte selv som udøvende magt, der har denne undersøgelsesforpligtelse.

6. HENVISNINGSBEGÆRING OG SAMMENLÆGNINGSBEGÆRING.

Sagens behandling indebærer, at domstolene skal tage stilling til spørgsmål af principiel og vidtrækkende karakter, herunder Danmarks forpligtelser efter international ret. Sagen kan få betydning for mange andre end sagsøgerne, herunder andre personer der blev frihedsberøvet d. 25. november 2004.

Som følge af sagens principielle karakter anmodes retten om at henvise sagen til førsteinstansbehandling i Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

Nummereringen i nærværende stævning (12) til (23) er anvendt, idet de ved Østre Landsret under sagsnr. B-3421-11, B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12 er verserende sager, som nærværende sag begæres sammenlagt med i forbindelse med overflytning som principiel fra Københavns Byret til Østre Landsret jf. retsplejelovens § 226 som angivet i et særligt afsnit nedenfor i nærværende stævning.

De sagsøgte opfordres (3) til snarest muligt efter modtagelsen af nærværende stævning at udtale sig til støtte for den af sagsøgerne fremsatte henvisnings- og sammenlægningsbegæring.

Som sagen **bilag 13** fremlægges retsbogen fra Københavns Byret af 25. oktober 2011, som **bilag 14** fremlægges retsbogen fra samme ret af 31. januar 2012, som **bilag 15** fremlægges retsbogen fra samme ret af 30. marts 2012, og som **bilag 16** fremlægges retsbogen fra samme ret af 11. oktober 2012.

7. DET SAGSØGTE FORSVARSMINISTERIUMS ULOVLIGE PROCESFØRELSE.

Beklageligvis har søgsmålene vedrørende sagsøger (1) til og med sagsøger (11) igennem de nu passerede mere end 15 måneder været udsat for konsekvente og systematiske krænkelse af sagsøgtes forpligtelser til som offentlig myndighed at bidrage loyalt og fair til sagernes oplysning. Samtidig har processtrategien – udført af Kammeradvokaten under dennes anvendelse af offentlige ressourcer – i øvrigt bestået i en mængde for sagsøgerne belastende forsøg på at besværliggøre og trainere sagen. Man gemmer på oplysninger og bestrider systematisk nærmest alt, uanset at det er det offentlige, der sidder inde med oplysningerne og har adgang til at tilgodese en ordentlig og dækkende oplysning af sagen.

Som eksempel herpå fremhæves forløbet vedr. sagsøgtes forsøg på at hemmeligholde det danske militærs systematiske foretagelse af videooptagelser under operation "Green Desert", jf. sagens bilag 1 (bilag 39 i de andre sager). For dokumentation vedr. dette forløb henvises til processkrift 5 af 17. oktober 2012 (i de andre sager) i sin helhed.

Der foreligger klart et ulovligt misbrug af sagsøgtes position med Kammeradvokatens metoder som værktøj.

I betragtning af sagens særegne karakter må det fremhæves, at sagsøgte således yderligere pådrager sig et ansvar ved ikke alene:

at have været ansvarlig, direkte og indirekte i 2004 og 2005 for civile irakernes langvarige og omfattende, alvorlige tortur, men også

at fortsætte retskrænkelserne i 2011 og 2012 ved at forsøge at hindre dem adgang til retfærdig rettergang, jf. danske forvaltningsretlige normer herfor, dansk lovgivning og gældende internationale konventioner, herunder Den Europæiske Menneskeretskonventions artikel 3 og artikel 6 samt de internationale forpligtelser, som fremgår af Danmarks tiltrædelse af bl.a. FN-konventionen om tortur.

Det er ganske uacceptabelt og udgør magtfordrejning, at man fra sagsøgtes side spekulerer i de ulige ressourcemæssige forhold og herunder sagsøgernes svaghed.

Det stemmer ikke med de civilisatoriske krav, som den danske retsstat er baseret på, og som er universel gældende som lov og ret.

På denne baggrund skal sagsøgerne også i nærværende stævning fremkomme med følgende:

8. GENERELLE BEMÆRKNINGER VEDRØRENDE SAGSØGTES PROCESFØRELSE.

8.1 Den sagsøgte stat er som procespart forpligtet til loyal procesførelse.

Ifølge det foreliggende retsgrundlag bestående af forfatningsretlige, forvaltningsretlige og procesretlige regler samt forpligtelser i henhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6 og andre internationale regler er sagsøgte forpligtet til at overholde følgende:

Oplyse sagen kontradiktorisk og herunder blandt andet følgende:

A. Tage stilling til om rigtigheden af oplysninger, som sagsøgerne har fremlagt bestrides, helt eller delvis.

B. Tilvejebringe supplerende oplysninger som kan tjene til en loyal oplysning af sagen.

Ovennævnte **A** drejer sig om den elementære pligt til loyalt at medvirke til den arbejdsmetode, som er den gældende inden for den civile retspleje, nemlig den kontradiktoriske.

Sagsøgerne sidder inde med (i forhold til sagsøgte) begrænsede oplysninger, som er fremlagt i sagen.

Sagsøgte har pligt til på korrekt og ordentlig vis at respondere under loyal overholdelse af den kontradiktoriske proces. Pædagogisk fremstilles dette sådan, at en procespart (og slet ikke en offentlig), ikke kan "gemme sig"

Ovennævnte B er tillige en sagsøgte påhvilende pligt.

C. Fremme sagen i behørigt tempo

Såvel ifølge almindelige offentlige retlige regler, som ifølge EMRK artikel 6, kan sagsøgte ikke trainere sagen, men skal effektivt bidrage til dennes fremme.

8.2. Den sagsøgte stat har hidtil ikke under sagerne (1) til (11) overholdt de under 8.1 nævnte forpligtelser, men forsøger at forsinke, besværliggøre og i nogen grad afspore sagens ordentlige oplysning.

Det må desværre betegnes som ganske grænseoverskridende, at sagsøgte under nærværende domstolsprøvelse, der er iværksat ved stævning af 13. september 2011 for så vidt angår sagsøger (1) blandt andet har foretaget følgende:

Begået processvig ved at lyve om eksistensen af systematiske filmoptagelser under operation "Green Desert", jf. processkrift 5 af 17. oktober 2012 i de andre sager.

Stævning i denne sag blev indgivet til Københavns byret d. 13. september 2011. Stævningen blev herefter sendt til forkyndelse hos sagsøgte, der opfordredes til at overholde svarfrist på 14 dage. Den 30. september 2011 gav Københavns byret sagsøgte forlængelse af frist for svarskrift, således at fristen blev udsat til d. 26. oktober 2011. Ved skrivelse af 20. oktober 2011 anmodede Kammeradvokaten igen om udsættelse af svarskrift. Sagen blev d. 25. oktober 2011 henvist til Østre landsret. Ved skrivelse af 10. november 2011 udsattes sagen på svarskrift, som skulle være landsretten i hænde senest d. 23. november 2011. Efter overskridelse af denne frist anmodede Kammeradvokaten d. 29. november for tredje gang om udsættelse af frist for svarskrift. Først d. 14. december 2011 afleverede Kammeradvokaten sit svarskrift i den pågældende sag.

I forhold til ovenstående redegørelse af sagsøgtes manglende overholdelse af svarfrister, da påstod Kammeradvokaten, at denne ikke havde modtaget Østre Landsrets skrivelse af 10. november 2011, hvor fristen for svarskrift blev udsat til senest d. 23. november 2011. Kammeradvokaten har ikke fyldestgørende dokumenteret den påståede manglende modtagelse af skrivelser fra Østre Landsret.

Det kan konstateres, at det åbenbart ligger indenfor sagsøgtes processtrategi i svarskriftet under svarskriftets pkt. 1.2 endog at bestride sagsøgerens advokatrepræsentation. Om dette henvises til sagsøgerens skrivelse til sagsøgte af 30. december 2011. Her har sagsøger anført følgende:

"Det fremsendte krav er stridende mod retsplejelovens system vedrørende advokaters stillingsfuldmagt og i øvrigt stridende mod reglerne om god advokatskik og kollegialitet. Når en sådan sag anlægges besidder sagsøgernes advokat selvsagt de dertil forudsatte fuldmagter og det er derfor ganske uhørt, at sagsøgtes advokat tillader sig at belaste sagen med et sådant krav, ligesom det ville være tilfældet dersom sagsøgeren stiller samme krav overfor sagsøgte. Håndhævelse af reglerne om god advokatskik falder udenfor nærværende sag og landsrettens saglige kompetence og må i givet fald fortsættes hos advokatmyndighederne, men at sagsøgeren finder, at det ville være passende, dersom denne alvorlige sag ikke i det hele skal belastes med den slags anliggender og går ud fra at forsvarsministeren må være af samme opfattelse."

Til dette har sagsøgte anført følgende 13. januar 2012:

"Det bemærkes, at modparten i medfør af retsplejelovens § 265, stk. 2, kan forlange, at der tilvejebringes et sådant bevis, jf. UfR 1971.229 SH, hvor en advokat, der repræsenterede et italiensk selskab af retten fik udsættelse til at fremskaffe bevis for sin procesfuldmagt samt i øvrigt Gomard, Civilprocessen, 6. udgave, side 370.

I Østre Landsrets sag nr. B-1627-07 anmodede Forsvarsministeriet ligeledes om, at advokaten for en afghansk statsborger med bopæl i Afghanistan tilvejebragte bevis for sin procesfuldmagt. I medfør af retsplejelovens § 265, stk. 2, fremlagde advokaten en af sagsøgeren underskrevet erklæring med reference til sagens påstande, som Østre Landsret i sagen fandt, udgjorde fornøden dokumentation, jf. Østre Landsrets kendelse af 20. maj 2008 (vedlagt).

Som anført i svarskriftet, pkt. 1.2, er anmodningen fra Forsvarsministeriet begrundet i, at der ikke med stævningen er fremlagt bilag, og det derfor ikke er muligt at identificere sagsøgeren og samtidig få bekræftet, om sagsøgeren er bekendt med, at der i Danmark føres en retssag på dennes vegne, som kan få økonomiske konsekvenser for sagsøgeren."

Kammeradvokatens adfærd - udøvet på sagsøgte forsvarsministeriums vegne - er tillige opretholdt for så vidt angår sagsøgerne (2) til (11) i landsretssagerne B-397-12, B-1162-12 og B-3534-12.

Sagsøgerne fastholder de synspunkter, der kommer til udtryk i skrivelse af 30. december 2011 til sagsøgte.

Det er af hensyn til den foreliggende sags fremme, at fuldmagter vedlagt kopi af pas fra sagsøgerne (12) til (23) fremlægges som sagens **bilag 17 til 28**.

9. PROCESSUELLE MEDDELELSER.

Sagsøgte må påregne, at nærværende sagsanlæg for de angivne sagsøgere vil blive udvidet med yderligere et antal krav fra også andre yderligere skadelidte irakere, der har været udsat for samme eller lignende

umenneskelige og nedværdigende behandling, som danske styrker er ansvarlige for.

Som bilag 29 fremlægges brev af d. 16. december 2011 fra forsvarschef Knud Bartels til justitsminister Nick Hækkerup vedr. Forsvarskommandoens Irak-undersøgelse. Af brevet fremgår det:

"Undersøgelsen har fastslået, at antallet af danske tilbageholdte overstiger 500 personer. I forbindelse med tidligere opgørelser, vedrørende antallet af dansk tilbageholdte personer, har der været anført en række faktorer, som har medført usikkerhed vedrørende de opgjorte tal.

Det er konstateret, at der efter magtoverdragelsestidspunktet i august 2004 i et mindre antal tilfælde – i strid med de nationale direktiver og den fastsatte rollefordeling mellem irakiske enheder og internationale styrker – blev overdraget danske tilbageholdte personer til irakiske myndigheder."
(understreget her)

Samtlige 12 sagsøgere i nærværende sag fastholder – ligesom for så vidt det er tilfældet for sagsøger (1) – (11) – at de blev tilbageholdt af danske styrker, således som det fremgår af bemærkningerne herom ovenfor i nærværende stævning.

Under hovedforhandlingen kan det, dersom sagsøgte endeligt gør gældende, at dette ikke skulle være tilfældet, blive nødvendiggjort at foranstalte bevisførelse herom, hvorunder der vil skulle ske afhøring af de enkelte sagsøgere og af danske militær folk, der deltog i aktionen.

Til varetagelse af sagsøgernes interesser under sagen vil det forinden blive nødvendiggjort at fremskaffe kommunikationen mellem den danske bataljon og Forsvarskommandoen vedr. Operation Green Desert.

I de tidligere anlagte sager har sagsøgte forsøgt at undvige dette ved ikke at give fuld indsigt i det anmodede materiale. I tilfælde af at sagsøgte under nærværende sag måtte indtage samme standpunkt, vil sagsøgeren fremsætte editionsbegæring.

Sagsøgerne er ikke momsregistrerede.

Processuelle meddelelser til sagsøgerne bedes tilstedt undertegnede.

Yderligere processtof forbeholdes.

København, 28. december 2012

Christian Harlang

Københavns Byret
Nytorv 25
1450 København K

BILAG

16.

CHRISTIAN HARLANG

Pr. e-mail kobenhavn@domstol.dk og pr. post

Sagsnr. BS 99-10/2013 -

m.fl. mod Forsvarsministeriet

I ovennævnte sag har jeg fra min klient modtaget kopi af stævning af 28. december 2012.

I stævningen har sagsøgerne fremsat begæring om sagens henvisning til behandling ved Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1, og om sammenlægning af sagen med Østre Landsrets 7. afdelings sag B-3421-11, mod Forsvarsministeriet, sag B-397-12, m.fl. mod Forsvarsministeriet, B-1162-12, m.fl. mod Forsvarsministeriet og B-3534-12, m.fl. mod Forsvarsministeriet.

Sagsøgerne har endvidere opfordret (3) Forsvarsministeriet til at "udtale sig til støtte for den af sagsøgerne fremsatte henvisnings- og sammenlægningsbegæring", jf. stævningen, s. 29, 2. sidste afsnit.

I den anledning skal jeg oplyse, at jeg repræsenterer Forsvarsministeriet i ovennævnte sager, og at Forsvarsministeriet er enig i, at sagen m.fl. mod Forsvarsministeriet henvises til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

På den baggrund anmoder Forsvarsministeriet om, at fristen for svarskrift udsættes indtil Københavns Byret har besluttet, om sagen henvises til Østre Landsret.

Såfremt sagen henvises til Østre Landsret, vil Forsvarsministeriet herefter anmode landsretten om, at behandlingen af sagen sættes i bero, jf. retsplejelovens § 345, med henblik på at afvente udfaldet af de ovennævnte fire sager, der verserer ved landsretten.

I den forbindelse bemærkes, at landsretten i de fire sager har truffet beslutning om at udskille spørgsmålene om 1) forældelse, 2) sagsøgernes processuelle partsevne og 3) afvisning af

sagsøgernes påstand 2 til særskilt forlods behandling i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1, jf. senest Østre Landsrets retsbog af 7. januar 2013, og at berammelsen af den særskilte mundtlige forhandling af de udskilte spørgsmål er umiddelbart forestående, jf. senest landsrettens mail af d.d. til advokat Christian Harlang.

Procesøkonomiske hensyn og hensynet til sagernes fremme tilsiger derfor, sagen i m.fl. mod Forsvarsministeriet sættes i bero på afventning af landsrettens afgørelse af de udskilte spørgsmål.

I den forbindelse henvises særligt til,

- at landsretten i relation til sagen i m.fl. mod Forsvarsministeriet må forventes tilsvarende at træffe beslutning om udskillelse af samme spørgsmål til særskilt forlods behandling i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1,
- at sagen i m.fl. mod Forsvarsministeriet efter det i stævningen af 28. december 2012 oplyste vedrører den samme militære operation, som de øvrige sager ("Operation Green Desert" den 25. november 2004 i Irak),
- at de nedlagte påstande i sagen i m.fl. mod Forsvarsministeriet er identiske med påstandene i de øvrige sager, og
- at sagsøgerne endvidere har varslet, at sagskomplekset må forventes udvidet med yderligere krav fra andre skadelidte irakere, jf. stævningen af 28. december 2012, s. 34, sidste afsnit.

Kopi af dette brev er samtidig sendt til advokat Christian Harlang.

Med venlig hilsen
Kammeradvokaten

v/Peter Biering
— Advokat

Ingen pardon for torturofre

Regeringen rækker sig ikke en
tøddel. Irakiske torturofre skal
stille sikkerhed for at få deres
sag prøvet ved danske domstole.

IRAKFANGER

JACOB SVENDSEN

Dramaturgien i gårsdagens åbne samråd i Forsvarsudvalget var 100 procent genkendelig: 23 irakere forsøger at få erstatning fra den danske stat, fordi danske soldater var ansvarlige for, at de under Operation Green Desert i efteråret 2004 blev taget til fange og udleveret til tortur hos det irakiske politi.

Staten vil undgå sagen ved at påstå, at den er forældet - og i øvrigt kræve 40.000 kroner i sikkerhed fra hver enkelt iraker. Hvis nogen af de irakiske bønder, hvoraf en lang række ifølge lægelige eksperter utvivlsomt har været udsat for tortur, havde været til stede i Christiansborgs værelse 1-133, er det svært at forestille sig, hvad de ville sige til den danske retsstats dagsform.

Enhedslistens Pernille Skipper og Nikolaj Villumsen borede igen og igen i rimeligheden i, at kammeradvokaten på Danmarks vegne og med alle juridiske midler forsøger at få irakernes erstatningssag afvist ved domstolene. Vel at mærke juridiske krav, som staten ikke skal, men kan stille i erstatnings-sager fra ikke-EU-borgere.

På den anden side parerede forsvarsminister Nick Hækkerup (S) flankeret af partifælle og justitsminister Morten Bødskov lige så ihærdigt alle spørgsmål, med henvisning til at staten i sagen bevæger sig inden for både dansk lovgivning og de internationale konventioner. Morten Bødskov var i centrum for samrådet. Den korte version af ministerens forklaring var en fuldstændig afvisning af at forholde sig til det rimelige i, at staten har sat sig op på den højeste procesjuridiske hest i den principielle sag.

»Spørgsmålene handler om en verserende sag ved domstolene, den hverken kan eller vil jeg gå ind i«, forklarede justitsministeren. Ministeren fastholdt, at Folketinget ikke skulle blande sig i en aktuel verserende sag, og »var Enhedslisten utilfreds, må de forsøge at få lavet loven om«.

Næsten samme holdning havde Nick Hækkerup, der dog fremhævede vigtigheden af, at danske domstole behandler sagen om påstået medansvar for tortur, om end man endnu kun behandler, om sagen overhovedet kan føres videre.

Med henvisning til kravet om sikkerhedsstillelse på 40.000 kroner per person fik afvisningen Nikolaj Villumsen til at opsummere situationen: »Regeringen spænder ben for sine egne gode etiske intentioner ved i praksis at forsøge at undgå denne retssag«.

Seniorjurist i organisationen Dignity, Dansk Institut mod Tortur, Dorrit Kjær Christensen fulgte samrådet, som hun ikke mente bragte meget nyt frem.

»Muligheden for at kræve sikkerhed skal beskytte almindelige borgere mod urimelige krav fra andre borgere. Men det er en særlig situation, når staten er den ene part og forsøger at obstruere behandling af en sag om medansvar for tortur«, siger seniorjuristen.

Er det ikke føleri i en sag, der handler om ren jura?

»Det har intet med føleri at gøre. Det drejer sig om moral og etik i et land, der ellers fokuserer meget på bekæmpelse af tortur. Det er en særlig situation, når staten er part i en sag, og konventionerne om tortur skal netop beskytte borgeren mod statsmagten«.

jacob.svensen@pol.dk

Regeringen
spænder ben
for sine egne
gode etiske
intentioner
Nikolaj
Villumsen

POLITIKEN

BILAG

CHRISTIAN HARLANG

Højesteret skal tage stilling til irakeres tortursag

23 irakere hævder, at Danmark var medansvarlig, da de blev taget til fange og udsat for krænkende behandling.

Højesteret kommer nu til at afgøre, om det er rimeligt, at en gruppe irakere skal betale for at føre retssag mod Forsvarsministeriet.

23 irakere hævder ifølge deres advokat, at de blev udsat for tortur, da de blev taget til fange under den danskledede operation 'Green Desert' i 2004.

De påstår, at danske soldater er medansvarlig for, at de blev udsat for krænkende behandling. Og derfor har de stævnet Forsvarsministeriet.

Men i Østre Landsret bølger flere slagsmål frem og tilbage, mens en eventuel retssag forberedes.

LÆS OGSÅ [Irakere fra omstridt video stævner Danmark](#)

For eksempel mener Forsvarsministeriet, at sagen skal afvises, fordi den er forældet, og dette spørgsmål skal afgøres særskilt.

Landsretten har desuden krævet, at hver iraker stiller 40.000 kroner som sikkerhed for at få behandlet deres påstand. Og det er dette krav, som Højesteret nu skal tage stilling til.

Ser frem til Højesteret

Irakernes advokat, Christian Harlang, oplyser søndag, at han har fået medhold hos Procesbevillingsnævnet.

»Efter nu næsten et års ventetid har vi modtaget tilladelsen og ser frem til, at Højesteret kan fastslå, at det er både konventions- og lovstridigt at forsøge at forhindre torturofrene i at få deres sager behandlet ved domstolene«, udtaler han i en pressemeddelelse.

Sagen fik vind i sejlene, da den tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard sidste år stod frem med videooptagelser fra operationen. Danske soldater står tihsyneladende passivt og ser til, mens civile irakere får slag og spark af irakiske sikkerhedsstyrker.

Organisationen Dignity - Dansk Institut Mod Tortur - har tidligere kritiseret landsrettens krav om sikkerhedsstillelse, som i alt løber op i 920.000 kroner. Det er simpelt hen i strid med folkeretten, mener organisationen.

I øvrigt kan det sagtens ske, at dommene aldrig får taget stilling. Myndighederne har nemlig nægtet de 23 fri proces, fordi man mener, at de ikke har udsigt til at få medhold.

Advokat Harlang nævner søndag selv, at sagen kun kan gennemføres, hvis den danske stat betaler irakernes udgifter til advokaten.

LÆS OGSÅ [Irakere tilbyder forlig i tortursag: Giv os en undskyldning](#)

ritzau

Få tv-tilbudene direkte i en måned for kun 49 Kr.

Cookies | [Privatlivspolitik](#)

SMARTERE FJERN SYN MED MAGIC REMOTE

[Få mere](#) [Nyhedsbrev](#) [Køb artikler og mere for 49 Kr.](#) [Abonnement](#) [Vejret](#) 12 / 15° [TV Check](#)
[Ny bruger? Opnå konto](#) [Log ind](#)

BUSINESS POLITIKO GLOBALT TECH VIDEN KULTUR AOK LIVSSTIL SPORT DEBAT FOTO TV PLUS

NATIONALT

I følge advokat Christian Harlang kan sagen ikke gennemføres, hvis irakerne ikke får betalt deres udgifter. Udgifter, som i alt beløber sig til 920.000 kroner. Foto: Torkil Andersen

Højesteret skal behandle tortursag

Af Rasmus Boserup, Berlingske Nyhedsbureau

17. maj 2013, 17.00

23 irakere får lov at bringe Østre Landsrets beslutning om, at de hver især selv skal betale for at føre retssag mod Forsvarsministeriet, op i Højesteret.

DEL ARTIKLEN

Print

SE OGSÅ

Yderligere 12 irakere stævner Danmark efter overgrebsvideo

Advokat melder Forsvarsministeriet til politiet

Irakere vil indgå forlig med forsvarsministeren

Auditorer gransker »Operation Green Desert« igen

Danmark havde ifølge 23 irakere et medansvar, da de efter eget udsagn blev taget til fange og udsat for tortur under operationen »Green Desert« i 2004, som var under dansk ledelse.

Derfor er det ikke rimeligt, at irakerne selv skal betale sagsomkostninger, mener forsvarsadvokat Christian Harlang, der vurderer, at Højesteret vil afgøre striden til irakernes fordel.

»Efter nu næsten et års ventetid har vi modtaget tilladelsen og ser frem til, at Højesteret kan fastslå, at det er både konventions- og lovstridigt at forsøge at forhindre torturofrene i at få deres sager behandlet ved domstolene,« siger Christian Harlang i en pressemeddelelse, efter at han har fået medhold i Procesbevillingsnævnet.

Læs også: Auditorer gransker »Operation Green Desert« igen

I Østre Landsret har man således krævet, at hver iraker skal stille med 40.000 kroner som sikkerhed, en såkaldt sikkerhedsstillelse, for at kunne føre sagen mod Forsvarsministeriet. Og det er dette spørgsmål, som nu skal for Højesteret.

annonce

Restaurant Reef n' Beef

Australske specialiteter- Prøv en lækker tilberedt Emu steak i København
www.reefnbeef.dk

Brug for en Elektriker?

Autoriseret elektriker til dit behov- Kontakt os i dag for tilbud!
www.hoelektro.dk/

Summer University på KU

Det tager kun en uge at blive et par år klogere. Se de 15 kurser her.
ophavsenssummeruniversity.ku.dk

Prøv Berlingske

49,- for 1 md.

SENESTE NYT PÅ B.DK

- 08:49 FN placerer nyt klimacentrum i København
- 08:44 Øget risiko for vuggedød i forældrenes seng
- 08:00 Fortidskryb opkaldt efter Johnny Depp
- 08:00 Stor guide: Sådan forebygger du hjertesvigt
- 07:59 Blå vælgere ønsker halveret genoptjeningskrav
- 07:23 Fogh skal i vidneskranken i Søborg
- 07:22 **POUL HØJ:** »Det er væk. Det hele er væk«

[Flere nyheder](#)

NATIONALT

B.DK/NATIONALT

Haldor Topsøe er død**Zuckerberg i audiens hos Thorning****Stjerne for en aften – eller to**

PRØV AVISEN

Prøv Berlingske alle dage i en måned for 49 kr.

Sagen om de 23 irakere udspringer af tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaards videooptagelser fra operationen, som han offentliggjorde sidste år. Her ser danske soldater passivt til, alt imens en gruppe mænd fra de irakiske sikkerhedsstyrker giver civile irakere talrige slag og spark midt på gaden.

Læs også: Advokat melder Forsvarsministeret til politiet

Ifølge Christian Harlang kan sagen imidlertid ikke gennemføres, hvis irakerne ikke får betalt deres udgifter. Udgifter, som i alt beløber sig til 920.000 kroner.

»Næste etape bliver, at vi snarest må få omgjort afslaget på fri proces, således at sagerne overhovedet kan gennemføres. Meddeles der ikke fri proces, er dette i forhold til Danmarks konventionsmæssige forpligtelser i tortursager også retsstridigt,« siger Christian Harlang.

Læs også: Irakere vil indgå forlig med forsvarsministeren

annonce

Tyske solcelleparker

Få op til 11% på din pensionsopbevaring. Solid investering, godt afkast
www.palteparker.dk

Digitale TV-løsninger

Få den helt rigtige TV-løsning hos AV-Connection - altid god service!
www.AV-Connection.dk

Snerydningsaftale!

Klar til vinteren 2013? Kør kun på Sjælland. Ring nu!
www.friog.dk/snerydning!

SENESTE TV

Tornado raserede skole i Oklahoma

SENESTE INFOGRAFIK

Seafox undervandsdrone til Golfen

Minerydning i Golfen

FORSIDEN LIGE NU

POUL HØI
»Det er væk. Det hele er væk«

V: Skoler skal stille større krav til forældre

Nekrolog: Haldor Topsøe var en af dem, man rejser sig for

AKTUELLE JOB

Group Legal Counsel
DL
Projektkøkonom
Danmarks Tekniske Universitet (DTU)
Medie-marketing team til Superligaen
Cap. vogn...n A/S
Regionschef
Orloff Fimpen A/S
Business Development Manager
CEA Process Engineering A/S
HR Teamleder
Recruitment Revolution
Senior SharePoint Developer
SimCorp
økonomikonsulent
Deloitte
Human Capital Assistant
simCorp
Medical Science Liaison (MHL) - Ophthalmology
HeadBlox

SE FLERE STILLINGER

Jobzonen

Afsløringer bliver mørklagt i 20 år

MEST LÆSTE PÅ B.DK

3 TIMER 24 TIMER UGE

1. **POUL HØI:** »DET ER VÆK. DET HELE ER VÆK«
2. KOMMENTAR: FOLKESKOLEN SKAL VAGNE S OP
3. THOMAS LARSEN: THORNING SKABER 4 RØD FRONT
4. KØNDER JEG ER ULOVLIGE, MEN IKKE EN AK-47
5. DØDSTALLET STIGER TIL 91 EFTER KEMPETORNADO I OKLAHOMA
6. ZUCKERBERG I AUDIENS HOS THORNING
7. BØDER SKAL PRESSE MODVILLIGE LÆGER

Berlingske

Synes godt om

16.873 personer synes godt om Berlingske.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.

31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.

51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70.

71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80.

81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90.

91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110.

111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120.

121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130.

131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140.

141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150.

151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160.

161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170.

171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180.

181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190.

191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210.

211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220.

221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230.

231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240.

241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250.

Højesteret skal behandle tortursag

Rasmus Boserup, Berlingske Nyhedsbureau Søndag den 19. maj 2013, 17:02

Procesbevillingsnævnet har givet 23 irakere lov til at bringe Østre Landsrets beslutning om, at de hver især selv skal betale for at føre retssag mod Forsvarsministeriet, op i Højesteret.

Danmark havde ifølge 23 irakere et medansvar, da de efter eget udsagn blev taget til fange og udsat for tortur under operationen »Green Desert« i 2004, som var under dansk ledelse. Derfor er det ikke rimeligt, at irakerne selv skal betale sagsomkostninger, mener forsvarsadvokat Christian Harlang, der vurderer, at Højesteret vil afgøre striden til Irakernes fordel.

»Efter nu næsten et års ventetid har vi modtaget tilladelsen og ser frem til, at Højesteret kan fastslå, at det er både konventions- og lovstridigt at forsøge at forhindre torturofrene i at få deres sager behandlet ved domstolene,« siger Christian Harlang i en pressemeddelelse, efter at han har fået medhold i Procesbevillingsnævnet.

I Østre Landsret har man således krævet, at hver iraker skal stille med 40.000 kroner som sikkerhed, en såkaldt sikkerhedsstillelse, for at kunne føre sagen mod Forsvarsministeriet. Og det er dette spørgsmål, som nu skal for Højesteret.

Sagen om de 23 irakere udspringer af tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaards videooptagelser fra operationen, som han offentliggjorde sidste år. Her ser danske soldater passivt til, alt imens en gruppe mænd fra de irakiske sikkerhedsstyrker giver civile irakere talrige slag og spark midt på gaden.

Ifølge Christian Harlang kan sagen imidlertid ikke gennemføres, hvis irakerne ikke får betalt deres udgifter. Udgifter, som i alt beløber sig til 920.000 kroner.

»Næste etape bliver, at vi snarest må få omgjort afslaget på fri proces, således at sagerne overhovedet kan gennemføres. Meddeles der ikke fri proces, er dette i forhold til Danmarks konventionsmæssige forpligtelser i tortursager også retsstridigt,« siger Christian Harlang.

10 timer siden

Green Desert skal i Højesteret

23 irakere mener, at Danmark har et medansvar, efter de blev taget til fange og udsat for tortur

Af: Thomas Gösta Svensson , Kristian Kornø , David Rebouh

En tidligere efterretningsofficer stod for et år siden frem i Ekstra Bladet år og kommenterede på en hidtil hemmeligholdt videooptagelse fra operation Green Desert. (Foto: Ekstra Bladet)

Sagen om operation Green Desert kommer nu for højesteret. 23 irakere mener, at Danmark har et medansvar, efter de blev taget til fange og udsat for tortur i forbindelse med den dansk-ledede operation Green Desert i Irak i 2004.

Læs også: Se også: Green Desert: 12 volds ofre stævner staten

Ventet et år

Østre Landsret har tidligere afgjort, at hver iraker skal stille en sikkerhed på 40.000 kroner for at kunne føre sagen mod Forsvarsministeriet, og det er ifølge deres advokat Christian Harlang fuldstændig umuligt for dem. Den afgørelse skal Højesteret nu tage stilling til.

– Efter næsten et års ventetid har vi modtaget tilladelsen (i procesbevillingsnævnet red.) og ser frem til, at Højesteret kan fastslå, at det er både konventions- og lovstridigt at forsøge at forhindre torturofrene i at få deres sager behandlet ved domstolene, siger Christian Harlang i en pressemeddelelse.

Så passivt til

Sagen om de 23 irakere fik for alvor fart, efter tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaards stod frem i Ekstra Bladet sidste år og kommenterede på en hidtil hemmeligholdt videooptagelse fra operationen.

Her ser danske soldater passivt til, imens en gruppe mænd fra de irakiske sikkerhedsstyrker giver civile irakere talrige slag og spark i den irakiske by Az Zubayr.

Ifølge Christian Harlang kan sagen ikke gennemføres, hvis irakerne ikke får betalt deres udgifter på omkring 920.000 kroner. Derfor er advokatens næste skridt at få omgjort det tidligere afslag på fri proces.

20. maj 2013 kl. 22:38

Følg Ekstra Bladet Nyheder på
facebook

Like

49,306 people like this. Sign Up to see what your friends like.

Redaktør: Mette Fleckner EKSTRA-redaktør: Lisbeth Langvad
Ansvarshavende chefredaktør: Poul Madsen Follow @pomaEB · 2,419 followers

★ NOTISER

Højesteret skal tage stilling til tortursag

Højesteret skal nu afgøre, om det er rimeligt, at Forsvarsministeriet kræver, at 23 irakiske torturofre skal stille med en garanti på i alt 920.000 kroner, hvis de vil have deres sager for en dansk domstol.

Irakerne hævder, at de blev udsat for tortur, da de blev taget til fange under den danskledede operation Green Desert i Irak i 2004.

- Vi ser frem til, at Højesteret kan fastslå, at det er både konventions- og lovstridigt at forsøge at forhindre torturofrene i at få deres sager behandlet ved domstolene, siger irakernes advokat Christian Harlang.

Dansk Institut Mod Tortur mener, at det er i strid med folkeretten at kræve de mange penge.

Forsvarschef nægter at udspørge soldater

Fangevideo. Forsvarschefen Peter Bartram mener ikke, at Forsvaret har skjult oplysninger om omstridt fangevideo. - Foto: JENS DRESLING

Peter Bartram mener ikke, at folk har handlet i ond tro i sag om fangevideo.

AF KENNETH LUND

»Kulturen i forsvaret er sund og god«.

Det siger forsvarschefen Peter Bartram, der samtidig afviser, at forsvaret bevidst har løjet om optagelserne af tilfangetagelsen og mulige mishandling af irakiske fanger i 2004.

I dag fastslår en redegørelse fra forsvaret selv, at det højst sandsynligt var danske soldater, der stod bag optagelserne, selv om forsvarstoppen tidligere har afvist ethvert kendskab til dem.

LÆS OGSÅ Det står der i redegørelsen om fangevideoen

»Det er ikke noget med, at vi har forsøgt at skjule det. Vi har ikke haft den viden, og så har vi ikke fremlagt den. Når man ikke har haft oplysningerne, er det fair nok, at man ikke fremlægger dem«, siger Peter Bartram.

Så du kan fuldstændigt afvise, at I har holdt noget skjult?

»Redegørelsen siger tydeligt, at der ikke er dokumentation for, at folk har handlet i ond tro. Der er ikke dokumentation for, at folk har gjort andet end svaret på baggrund af de oplysninger, der har været til rådighed«.

Hvad betyder det for jeres troværdighed, at I først siger ét og nu noget andet?

»Jeg håber da, at det bliver anerkendt, at vi har redegjort for, at vi altså ikke havde de film. Nogen har beskyldt os for ikke at have fremlagt filmen, men hvis man ikke har filmen, er det svært at fremlægge den. Så det taler til vores fordel, at vi er gået ganske grundigt til værks, og vi fremstår forhåbentlig som nogen, der har lagt kortene

på bordet og er meget transparente og ærlige omkring det her».

Kommer der flere ting frem i denne her sag?

»Jeg har lært, at man skal tage nogle forbehold. Så hvis du spørger, om der kan komme nye ting frem i morgen eller i overmorgen, så tror jeg, at jeg har lært, at jeg ikke kan afvise det. Men jeg har ikke kendskab til det. Vi skjuler ingenting, så når folk siger, at det her et nyt eksempel på råddenskab, vil jeg spørge: Råddenskab på baggrund af hvad?«.

Hvad får dagens redegørelse af konsekvenser?

»De største konsekvenser har vi allerede taget; vi skal have bedre styr på brugen af videofilm, og det har vi allerede. Men jeg er glad for, at der ikke er nogen, der tilsyneladende har dækket over noget, der har været i ond tro, og vi har ikke kunnet finde dokumentation for denne påståede råddenskab«, siger Peter Bartram.

Ikke spurgt soldaterne

Ifølge forsvarschefens redegørelse har forsvaret i dag kun kendskab til den ene videooptagelse, der blev offentliggjort på et pressemøde i december 2012.

Advokat Christian Harlang, der repræsenterer 23 irakere, som angiveligt blev udleveret til irakiske styrker under danske soldaternes tilsyn, mener, at der er flere optagelser i omløb, og opfordrer forsvaret til at offentliggøre dem.

Peter Bartram - ved du, hvor optagelsen befinder sig nu?

»Nej, jeg kan kun gætte. Der er ikke nogen i min redegørelse, der har vist eller kunnet dokumentere, hvor den kommer fra. Om soldater har taget den med hjem, om de er fordelt i flere kopier, det ved jeg ikke«.

LÆS OGSÅ Christian Harlang: Hvad er der på de film, som vi ikke må se?

Har du spurgt de pågældende soldater, om de ligger inde med de flere videooptagelser?

»Vi har bevidst ladet generalauditørerne tage sig af det, der er vidne- og personrelevant, for ikke at forplumre deres undersøgelse. Jeg har alene kigget på det dokumenterbare grundlag, der er, og de befalinger, vi havde. Og så har vi gennemgået betydelige mængder computergeneret harddiske for at se om vi lå inde med videooptagelser, som vi burde have fortalt om, og vi har ikke fundet noget overhovedet.

Men I har ikke spurgt soldaterne selv, om de har optagelserne?

»Det har vi bevidst ikke gjort«.

Ressource: <http://politiken.dk/politik/ECE1977644/forsvarschef-naegter-at-udspørge-soldater/>

Offentliggjort: May 23, 2013 11:31 AM

© POLITIKEN.dk

Forsvaret beskyldes for at hvidvaske Irak-chef

Forsvarschefens redegørelse om Operation Green Desert besvarer ingen af de afgørende spørgsmål, siger tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard, der sidste år lækkede en hidtil ukendt video fra operationen. Forsvaret har dummet sig igen, mener ekspert. Advokat har meldt Forsvarsministeriet til politiet

Af Charlotte Aagaard

Den redegørelse, som forsvarschef Peter Bartram har afleveret til forsvarsminister Nick Hækkerup, er ikke det papir værd, den er skrevet på. Det mener tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard, der sidste år lækkede en kontroversiel videooptagelse fra den såkaldte Operation Green Desert i Irak i november 2004.

»Redegørelsen har udelukkende til formål at hvidvaske chefen for den danske Irakstyrke,« siger Anders Kærgaard til Information.

På videoen ser man danske soldater betragte tilfangetagelsen af en gruppe irakere, hvoraf den ene angiveligt bliver sparket af en irakisk politimand. Videoen er ikke mindst vigtig, fordi den indgår som bevismateriale i en retssag, som 23 fanger

fra Operation Green Desert har rejst mod Danmark.

De kræver erstatning for den mis-handling og tortur, som de angiveligt efterfølgende blev udsat for hos det irakiske politi.

I den 25-sider lange redegørelse beklager forsvarschefen, at Forsvaret flere gange har hævdet, at der ikke blev filmet under operationen. Det skete bl.a. i et svar til Information i december 2011.

Ifølge redegørelsen var svaret til Information baseret på oplysninger fra den daværende styrkechef i Irak, oberst John Dalby, som hævdede, at »danske enheder foretog ikke videooptagelser« under Green Desert.

Anders Kærgaard har siden flere gange beskyldt styrkechefen for at lyve, men den beskyldning er der ifølge redegørelsen »ikke dokumentation for.«

»Jeg viste personligt videooptagel-

sen til John Dalby, fordi jeg mente, at indholdet var problematisk. Vi var enige om, at det var noget skidt, der var på det bånd. Jeg efterlod video-båndet på hans bord, men fik det to dage senere tilbage fra en kollega, der mente, at jeg hellere måtte passe godt på det,« siger Anders Kærgaard i dag. I flere år gemte Anders Kærgaard båndet, men besluttede så at udlevere det, da Information afslørede forsvarets kendskab til fangemishandling i Irak.

Det har ikke været muligt at få en kommentar til redegørelsen fra den tidligere styrkechef, men John Dalby har tidligere over for Information og over for sine overordnede afvist at kende noget som helst til båndet og dets indhold.

Panik i forsvaret

Lektor Peter Viggo Jacobsen fra Forsvarsakademiet mener, at sagen om det kontroversielle videobånd har været ualmindeligt dårligt håndteret af Forsvaret.

»Der gik tydeligvis panik i forsvarsledelsen, da rygterne om et videobånd fra Green Desert opstod. I stedet for at fastholde, at der ikke var nogen militære videooptagelser, burde de have sagt, at de ikke kendte til nogen optagelser. De burde have holdt sig til sandheden, det står man

sig som bekendt bedst ved,« siger han. »Hvis forsvaret havde holdt sig til sandheden, ville der ikke være nogen sag,« mener Peter Viggo Jacobsen.

Det er advokat Christian Harlang, som repræsenterer de 23 irakiske fanger fra Green Desert ikke enig i.

»Det er mishandling, der foregår. Og man ser også fanger få en hætte over hovedet, hvilket er defineret som tortur,« siger han.

Forsvaret har hele vejen igennem forsøgt at benægte og fortie oplysninger i den her sag i et forsøg på at forhindre, at irakerne får deres sag prøvet ved de danske domstole

Christian Harlang
Advokat for 23 irakere

Christian Harlang mener også, at forsvarschefens redegørelse er mangelfuld.

»Der er jo reelt ikke noget nyt i den redegørelse. Enhver kunne jo se fra starten, at der var tale om en militær videooptagelse. Man kunne også se på filmen, at der var et andet kamera til stede, men heller ikke de optagelser har Forsvaret gjort noget for at finde,« siger han og opfordrer forsvarsminister Hækkerup til at sørge for, at alle de videooptagelser, der er lavet fra operationen, kommer frem i lyset.

»Forsvaret har hele vejen igennem forsøgt at benægte og fortie oplysninger i den her sag i et forsøg på at forhindre, at irakerne får deres sag prøvet ved de danske domstole,« siger han.

Forsvarsminister Nick Hækkerup (S) mødtes i går med forsvarschefen og erklærede sig bagefter tilfreds med redegørelsen.

»Jeg er enig med Forsvarschefen i, at det er meget beklageligt, at forsvaret har afgivet forkerte oplysninger. Jeg tror på åbenhed – også når der begås fejl. Derfor er det meget positivt, at forsvaret har undersøgt sagen og lagt redegørelsen åbent frem,« skriver han i en mail til Information.

caa@information.dk

SAGEN KORT

Det siger redegørelsen

- Flere af Forsvarets svar om videooptagelser fra Operation Green Desert har været forkerte.
- Det gælder bl.a. et svar til information, hvor Forsvaret skriver at 'danske enheder foretog ikke videooptagelser' under Operation Green Desert.
- Det beklager forsvarschefen, general Peter Bartram.
- Forsvaret har ikke fundet videooptagelser fra operationen i Forsvarets irak-materiale.
- Det har ikke været muligt at dokumentere, at styrkechef oberst John Dalby gav ordre til at filme Operation Green Desert.
- Det har ikke været muligt at dokumentere, at styrkechefen kendte til videooptagelser fra operationen.
- Læs redegørelsen på information.dk/461446

Operation Green Desert

- Operation Green Desert er kodenavnet på en stor militær operation, som løb af stablen i morgentimerne den 25. november 2004 i den irakiske provinsby Al-Zubair.
- Operationen var en fælles operation, som blev gennemført sammen med de irakiske sikkerhedstyrker.
- De danske styrkers opgave var at overvåge operationen og støtte de irakiske sikkerhedstyrker.
- I alt 36 irakere blev tilbageholdt af de irakiske styrker, desuden blev 15 håndvåben, to kikkertsigter, sortkrudt samt cirka 325 kilo hash beslaglagt.

Hul i forsvarschefens Irak-redegørelse

Unøjagtige oplysninger om videooptagelser blev ukritisk genbrugt. Først da videoen dukkede op, undersøgte forsvaret seriøst, om soldater fik kameraer.

IRAK-VIDEO

JACOB SVENDSEN OG BO MALTESEN

Da offentligheden 18. oktober sidste år ved selvsyn kunne se videooptagelser af tilbageholdte irakere under den danskledede operation 'Green Desert' i Irak for otte år siden, tog det under 24 timer for Hærens Operative Kommando at finde dokumentation for, at de danske soldater rådede over en større mængde videokameraer og andet udstyr.

Helt frem til offentliggørelsen af videooptagelserne havde forsvaret ellers gentagne gange afvist, at optagelserne eksisterede, og som en ekstra triumf fremhævede forsvaret, at soldaterne end ikke rådede over udstyr til at lave optagelser med. Men ifølge forsvarschef Peter Bartrams redegørelse til forsvarsminister Nick Hækkerup (S) og Folketinget i går om de vigtige videooptagelser, ændrede meget sig i løbet af natten mellem 18. og 19. oktober.

Nu kunne Hærens Operative Kommando pludselig oplyse, at »der var organisatorisk tildelt kameraudstyr ved bataljonnens efterrettningssektion og underafdelinger«, og at »En person fra sektionen har oplyst, at han udpakgede et videokamera. En anden har oplyst, at han optog video under operationen for at teste kameraet«.

Otte måneder før videoen blev kendt, havde forsvaret brugt 14 dage på at nå frem til den stik modsatte konklusion, nemlig at soldaterne slet ikke havde kameraer til rådighed. Eller, som det hedder i en skrivelse 15. februar 2012: »Den danske bataljon havde ikke mulighed for at foretage foto- eller videodokumentation af operationens gennemførelse«.

Forsvarschef Peter Bartrams redegørelse indeholder imidlertid ingen forklaring på, hvorfor forsvaret på under 24 timer når den modsatte konklusion, efter at videooptagelserne var kommet frem.

Enhedslistens forsvarsordfører, Nikolaj Villumsen, er ikke tilfreds med forsvarschefens redegørelse. »Forklaringerne vir-

ker utroværdige. Det er meget meget usandsynligt, at forsvaret ikke har styr på sine ting, derfor virker det mistænkeligt, at redegørelsen ikke går dybere ned i, hvordan man kunne svare forkert. Vi bliver nødt til at få det afklaret. Hvorfor er der ikke informeret om, hvilket udstyr der var på stedet«, spørger Nikolaj Villumsen.

Han er heller ikke imponeret over redegørelsens forklaring på, hvordan forsvaret flere gange afviste eksistensen af videooptagelserne. Ifølge redegørelsen var der nærmest tale om en cirkelslutning baseret på den danske styrkechefs forklaring og et tidligere svar til en journalist. Uden at søge mere dokumentation gentog forsvaret blot disse forklaringer.

»Det er vigtigt at huske, at det her er en meget kontroversiel sag, hvor der er flere retssager under udvikling. Det er for tyndt, at man bare har kopieret tidligere svar og sjusket sig igennem. Det er en søforklaring, og min ærlige vurdering er, at søforklaringen forsøger at sløre, at forsvaret har dækket over sagen«, siger Nikolaj Villumsen.

Forsvarschef, general Peter Bartram sagde ved offentliggørelsen af redegørelsen, at han er ærgerlig over, at der er givet forkerte oplysninger i sagen, og at forsvaret ikke tog tilstrækkeligt med forbehold for de oplysninger, som man har givet under sagen.

Men generalen mener, at det store tidspres her har spillet ind. Forsvarschefen understreger, at der efter hans opfattelse ikke er nogen, der har dækket over noget eller handlet i ond tro.

Det har ikke været muligt at få Peter Bartram til at uddybe forskellen på forsvarets svar på spørgsmålet om, hvorvidt de danske styrker under 'Operation Green Desert' rådede over videokameraer.

Forsvarsminister Nick Hækkerup gennemgik i går redegørelsen på et møde med general Bartram. Ministeren vil ikke gå ind i redegørelsens detaljer.

»Det må forsvarschefen forklare. Men redegørelsen er grundigt arbejdet.«

»Og jeg er enig med forsvarschefen, når han beklager, at der er givet ukorrekte oplysninger, og at det er et problem, at man blot har genbrugt gamle forklaringer«, siger Nick Hækkerup.

Irak med dansk ledelse

Otte år efter: Officeren dukkede op med en gammel video

Anders Kærsgaard afslørede forswarets løgn, men trues nu selv af et halvt års fængsel for at beskytte kollega.

BO MALTESEN OG JACOB SVENDSEN

Det var en gruppe irakere erstatningskrav mod den danske stat, der sidste år fik Anders Kærsgaard på banen. Han var efterretningsofficer på det danske hold 4 i Irak i efteråret 2004 og havde på en videofilm set, hvordan danske soldater overværede – og altså filmede – irakiske sikkerhedsstyrkers hårdhændede anholdelse af en gruppe landsmænd.

Det skete 25. november 2004 under operation 'Green Desert', som danskerne havde ansvaret for. Nu otte år senere duk-

kede han op med den gamle videooptagelse, som kunne støtte irakerne. Han mente, at de var blevet dårligt behandlet og burde have den erstatning, de bad om.

18. oktober sidste år blev videoen vist offentligt og dokumenterede, hvad forsvarret flere gange tidligere havde afvist: at der fandtes videofilm fra 'Green Desert'.

Det er 23 irakere, der med Christian Harlang som advokat vil have en erstatning på mindst 50.000 kroner hver for danske soldaters hårdhændede behandling af dem under anholdelsen i november 2004 og udlevering til irakisk politi, der mishandlede og torturerede dem.

Kammeradvokaten har under sagen, der begyndte i 2011 ved Østre Landsret, med Forsvarskommandoen som kilde oplyst, at de danske soldater ikke optog video under 'Green Desert', og at soldaterne heller ikke havde udstyr til det.

Det er blevet dementeret, først af Anders Kærsgaards video og nu af forsvars-

chef Peter Bartrams redegørelse til forsvarsminister Nick Hækkerup (S).

Trues af fængsel

For Anders Kærsgaard sluttede sagen ikke med fremlæggelse af videoen for godt et halvt år siden. Han risikerer op til seks måneders fængsel, fordi han ikke vil oplyse navnet på en anden officer, der kender til videoens oprindelse.

Da Kærsgaard fremlagde videoen sidste år, forklarede han, at han 25. november 2004 fjernede den fra en kollegas computer og gav den til den danske bataljonschef på hold 4, John Dalby. Ifølge Kærsgaard sagde Dalby, at videoen ikke skulle frem, selv om den i en kort passage viste, at danske soldater overværede en hårdhændet behandling af en gruppe irakere. Det er pligtforsømmelse ikke at indberette den slags, men i dag vil en sådan sag for længst være forældet.

Men offentliggørelsen af videoen sidste

år rejste spørgsmålet, om personer i forsvaret havde begået pligtforsømmelse, da de i 2011 og 2012 svarede, at der ikke fandtes videofilm fra 'Green Desert'. Forsvarets anklagemyndighed, auditørerne, afhørte derfor Kærsgaard, der fastholdt, at han havde vist Dalby filmen i sin tid.

Det afviste John Dalby, men Kærsgaard forklarede, at en anden officer også var vidende om, at Dalby havde haft videoen. Kærsgaard ville dog ikke oplyse hans navn. I marts i år bestemte Københavns Byret, at Kærsgaard skal betale 500 kroner i bøde om ugen, indtil han oplyser navnet. Han har kæret byrettens afgørelse til Østre Landsret, hvor auditørerne ligesom i byretten har krævet, at Kærsgaard frihedsberøves i op til seks måneder, indtil han bjer sig.

Auditør Kristian Kirk tager forsvarschefens redegørelse til efterretning: »Redegørelsen har ikke betydning for den kæremålssag, der verserer ved landsretten».

Anders Kærsgaards advokat, Mads Krøger Pramming, mener derimod, at redegørelsen stiller hans klient bedre:

»Den understreger, at der var mulighed for videooptagelse under 'Green Desert', og at der blev optaget i hvert fald én video. Det passer med vidneudsagn fra min klient og andre officerer. Hvorfor skal min klient så risikere seks måneder i fængsel for at skjule identiteten på endnu en kilde til de samme oplysninger?».

Advokaten siger, at auditørerne burde have grundlag nok for at tage stilling til en sag mod bataljonschefen:

»Efter alt, hvad der nu foreligger, burde han have vidst, at der blev optaget video under operationen».

For Højesteret

De 23 irakere sag er stadig langt fra realitetsbehandling. Højesteret skal nu tage stilling til, om det er rimeligt, at Kammeradvokaten på statens vegne kræver

40.000 kroner af hver af de 23 irakere som sikkerhed for sagsomkostningerne. Christian Harlang prøver desuden at få afvist en påstand fra Kammeradvokaten om, at sagen er forældet. Og endelig prøver Harlang at få omgjort et nej til irakere til fri proces.

»Det er et systematisk mønster, som i bund og grund går ud på at undgå sagens egentlig substans: Det danske ansvar for, hvad der skete med disse irakiske fanger. Det hele går ud på at forsøge at benægte alt, og det er det, man retter ind efter nedad i systemet», siger advokaten.

Han kalder det for procesbedrageri, at Kammeradvokaten har erklæret, at der ikke fandtes videooptagelser fra 'Green Desert'.

Christian Harland mener, at der må findes flere optagelser fra operationen, som han nu vil have frem som bevis i erstatningssagen.

bo.maltesen@pol.dk

SKIPPER REVSER FORSVARSMINISTEREN

THOMAS GÖSTA SVENSSON
KRISTIAN KORNBØ
DAVID REBOUH

– Jeg har meget svært ved at forstå ministeren.

Forsvarsminister Nick Hækkerup (S) kom i går i krydsild i Folketinget, da Enhedslistens retsordfører, Pernille Skipper, bombarderede ham med spørgsmål i sagen om 11 irakere, der har anlagt en erstatningssag mod den danske stat for at være medansvarlig for de overgreb, de blev udsat for i forbindelse med operation Green Desert i 2004.

”Jeg har meget svært ved at forstå ministeren

Forsvarsministeriets advokat, kammeradvokaten, er lige nu i fuld gang med at spænde ben for, at de 11 irakere kan anlægge sag mod staten, da man mener, sagen er forældet. Dermed risikerer sagen at blive begravet, og befolkningen får aldrig rettens vurdering af, om staten og danske soldater kan stilles til ansvar.

Pernille Skipper gav flere gange udtryk for, at hun ikke kunne forstå, at Nick Hækkerup fulgte kammeradvokatens påstand om forældelse, eftersom han tidligere har meddelt, at han gerne ser, at sagen kommer for retten og bliver undersøgt til bunds.

Andre veje

Nick Hækkerup ville dog ikke fravige forældelsen. Han mente, at det var op til domstolene at træffe en afgørelse, og han var ikke bekymret for, at nogle elementer ikke kom frem i lyset.

– Det ville være tilfældet, hvis der ikke var andre undersøgelsesveje. Men vi har jo nedsat en Irak-undersøgelseskommission, auditørerne er i gang med at undersøge sagen, og forsvarschefen er i gang med at iværksætte en undersøgelse, så vi får jo også alle de andre elementer afdekket, sagde han.

Efter duellen mente Pernille Skipper fortsat, at forsvarsministeren talte uden om, og at han som chef for kammeradvokaten bør se bort fra forældelse.

– Hvis han mener, som han tidligere har sagt, at det er en principiel sag, så vil det logiske jo være, at han ikke nedlægger påstand om forældelse. For ellers risikerer vi, at vi aldrig finder ud af, om nogen har handlet ansvarspådragende, siger hun.

Næste slag i sagen om Green Desert er på tirsdag, hvor den er på dagsordenen i et åbent samråd i forsvarsudvalget.

tgs@eb.dk; kkr@eb.dk
dr@eb.dk

SAGEN KORT

Omkring 1000 soldater fra Danmark, Storbritannien og Irak deltog i operation Green Desert 25. november 2004, som blev iværksat efter en anmodning fra de irakiske sikkerhedsstyrker.

11 irakere, der blev anholdt under Green Desert, har via deres advokat, Christian Harlang, stævnet Forsvarsministeriet med påstand om, at den danske stat har et medansvar for de overgreb, de blev udsat for i forbindelse med operationen.

Ekstra Bladet kunne torsdag 18. oktober afsløre en hidtil hemmeligholdt video, som dokumenterer, at danske soldater overværede overgreb mod civile fanger uden at gribe ind. Samme dag kunne Ekstra Bladet også dokumentere, at forsvaret selv optog film fra operationen.

Nick Hækkerup vil ikke fravige forældelsen. Han mener, at sagen er ved at blive belyst ad andre veje.
FOTO: JOACHIM ADRIAN/POLIFOTO

Indland 19.11.12 kl. 06:33

Ambassadør: Danmark taget ved næsen

Danmark blev brugt i en intern, religiøs konflikt under militæroperation.

De danske styrker blev taget ved næsen og brugt i en intern, religiøs konflikt i sagen, hvor 11 irakere har lagt sag an mod den danske stat. Det siger Christian Oldenburg, tidligere dansk ambassadør i Irak, til netavisen Altinget.dk.

Sagen drejer sig om Operation Green Desert, der fandt sted 25. november 2004, hvor omkring 1000 danske, britiske og irakiske soldater medvirkede i en aktion, hvis formål var at finde våben og sprængstoffer.

Lagde sag an

Det var de danske styrker, der havde ansvaret for sikkerheden i området. Under aktionen blev 36 civile irakere taget til fange.

11 af dem har senere lagt sag an mod Forsvarsministeriet, fordi de mener, at Danmark har et medansvar for, at de blev udleveret til irakiske soldater og udsat for krænkende optræden og tortur.

De 11 irakere er alle sammen sunnimuslimer, mens de irakiske sikkerhedsstyrker, der deltog i aktionen utvivlsomt tilhørte - ifølge ambassadøren - en af de shiamuslimske grupper, som efter invasionen i Irak i 2003 dominerende området.

Religiøst overgreb

Det er på den baggrund, at Christian Oldenburg mener, at tilfangetagelsen har været religiøst motiveret.

- Det ligner et religiøst overgreb fra et flertal mod et mindretal. Det undrer mig ikke, at de religiøse grupper slås mod hinanden, men det undrer mig, at den danske hær deltager i en religiøs, stammemæssig konflikt, siger han til Altinget.dk.

- Jeg tror, at den danske bataljon er blevet taget ved næsen, fortsætter Christian Oldenburg.

Bevidste om tilhørsforhold

Oldenburgs mistanke bliver forstærket af, at ingen af de 11 irakere nogensinde blev sigtet for noget. I stedet blev de løsladt efter op til tre måneders fangenskab.

Christian Oldenburg understreger desuden, at irakere er bevidste om hinandens religiøse og stammemæssige tilhørsforhold. Han mener derfor, at de irakiske sikkerhedsstyrker under den pågældende aktion godt vidste, at der var tale om sunnimuslimer.

Spørgsmål: Du opfatter det altså sådan, at disse 11 irakere er blevet anholdt på grund af deres religiøse tilhørsforhold?

- De allierede styrker har været meget tilbageholdende med at kommentere facts i sagen, men det ser ud som om, at en gruppe personer på grund af deres religiøse forhold er blevet arresteret. Sådan opfatter jeg sagen, siger han til Altinget.dk.

Forsvarsminister Nick Hækkerup (S) ønsker ikke at kommentere ambassadørens synspunkter.

GREEN DESERT

TORTUR-OFRE

Danmark bryder folkeretten

KRISTIAN KORNING

DAVID REDOUH

THOMAS GUSTAV SVENSSON

11 irakiske torturofre fra Operation Green Desert har fået nej til fri proces i deres retssag mod den danske stat. Det er i strid med folkeretten, mener Dignity - Dansk Institut Mod Tortur. De 11 irakere har lagt sag an mod Forsvarsministeriet, fordi de blev taget til fange under den danskstøttede militæroperation Green Desert i Irak i 2004 og efterfølgende udsat for tortur i irakisk væretag. Irakkerne har umuligt råd til at føre en retssag i Danmark, og det mener Dignity er et brud på folkeretten i den meget principielle sag.

40.000 pr. iraker

I sagen mod den danske stat har Kammeradvokaten på vegne af Forsvarsministeriet stillet krav om sikkerhedsstillelse på 40.000 pr. iraker til dækning af sagens

Ekstra Bladet kunne torsdag den 18. oktober afsløre en hidtil hemmeligholdt video, som dokumenterede, at danske soldater overværede overgreb mod civile fanger uden at gribe ind den 25. november 2004 i Irak.

Påstandene om overgreb har floreret i alle otte år siden operationen, men Forsvaret har hver gang hårdnakket afvist at kende noget til det.

Forsvaret har også nægtet, at der blev optaget film under operationen. Men har erkendt det, siden Ekstra Bladet kunne bevise det den 18. oktober.

Under 'Green Desert' blev 36 fanger taget. 11 har via deres advokat, Christian Harlang, stævnet Forsvarsministeriet med påstand om, at de i strid med blandt andet FN's torturkonvention blev mishandlet efter at være blevet taget som krigsfanger af danske tropper.

Irakernes advokat, Christian Harlang, har kortlagt til yderligere 12 irakere, der muligvis blev mishandlet under militæroperationen.

officerer og senest en tidligere ambassadør stået frem og fortalt om overgreb i Irak i perioden.

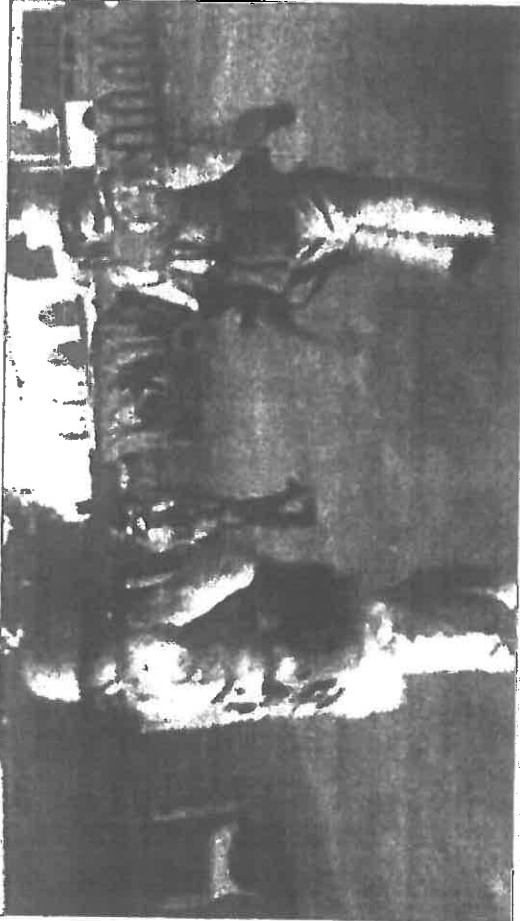
Nye vidner

Og netop nye vidner er det halmlstrå, som irakernes advokat Christian Harlang klammer sig til i håbet om at få genoptaget spørgsmålet om fri proces til at føre den principielle sag.

- Vi kan ikke fortsætte sagen uden fri proces. Men jeg tror og håber på, at vi kan få genoptaget spørgsmålet. Der vil komme flere vidner frem i sagen, og det vil give den endnu mere tyngde, end den har i forvejen, siger advokat Christian Harlang.

Kammeradvokaten vendte i går ikke tilbage med en kommentar til den nye udvikling i sagen og anklagerne fra Dignity.

kn@eb.dk;
dr@eb.dk;
tgs@eb.dk

Den hemmelige video, som Ekstra Bladet afslørede.

omkostninger. Folkeretten er klar på dette punkt. Staten må ikke opetille forhindringer for ofres adgang til erstatning i sager om tortur. Kravet om sikkerhedsstillelse frarøver dem nemlig retten til oprejsning og gør

udsat for slag og spark fra irakiske sikkerhedsstyrker. Forsvaret havde ellers i årevis benægtet, at der havde fundet vold sted under operationen, eller at der var optaget video overhovedet. Så den har en strøm af soldater,

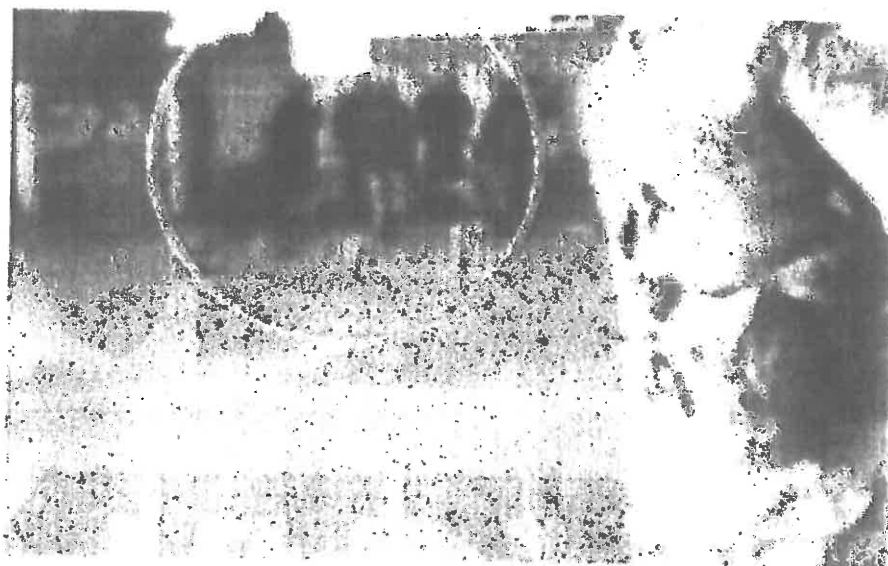

Foto fra forsvarrets egne videooptagelser af anholdelser under Operation Green Desert

Flere irakere vil have erstatning for tortur

DANMARK. Yderligere 12 irakere vil nu have mindst 50.000 kroner hver i erstatning af Forsvarsministeriet for danske soldaters behandling af dem under en stor militæroperation i det sydlige Irak for otte år siden. Advokat Christian Harlang repræsenterer de 12 irakere og afleverede i går på deres vegne en stævning mod staten. Harlang repræsenterer også 11 irakere, der tidligere har stævnet Forsvarsministeriet i samme sag.

25. november 2004 tidligt om morgenen gennemførte 500 danske soldater sammen med britiske soldater og irakiske sikkerhedssoldater – i alt 1.000 mand – Operation Green Desert. Operationen foregik under dansk ledelse, og i alt 36 civile irakere blev anholdt fire steder i den lille by Az-Zubayr syd for Basra.

De 11, der har anlagt sag tidligere, blev anholdt uden for en moske og beskylder danske soldater for hårdhændet og nedværdigende behandling under anholdelsen, som også irakiske soldater medvirkede til. De 11 anklager også danske soldater for at medvirke til hårdhændet forhør og især for at udlevere dem til irakisk politi, som torturerede dem, inden de senere blev løsladt uden sigtelse.

Retsmedicinske undersøgelser i 2011 af de 11 irakere viser tegn på følger af tortur.

De 12, der nu stævner staten, blev tilbageholdt et andet sted i byen, og den aktion er dokumenteret på en video, der dukkede op i oktober i år. En dansk efterretningsofficer fra Operation Green Desert havde i de otte år gemt videoen, men afleverede den til Harlang i ef-

teråret.

På videoen, som er optaget af danske soldater, ser man andre danske soldater passivt overvære, at irakiske militærfolk sparker deres landsmænd, som er blevet anholdt af danske og irakiske soldater i moskeen under morgenbønnen. Også de 12 beretter om danske soldaters hårdhændede behandling under transport og forhør, og at de derefter gennem et par uger blev tortureret af deres egne.

Forsvaret har tidligere afvist irakernes beskyldninger og nægtet, at der fandtes filmoptagelser fra aktionen. Men efter fremkomsten af videoen er både forsvarrets ledelse og auditørerne i gang med at undersøge, hvad der egentlig foregik under Green Desert, og om der findes flere optagelser. bo.maltesen@pol.dk

Irakere fra omstridt video stævner Danmark

kl. 11:46

Yderligere 12 irakere stævner den danske stat for overgreb i sagen om operation Green Desert i det sydlige Irak i november 2004. Foto: AFP © Scanpix

Yderligere 12 irakere stævner den danske stat for overgreb i sagen om operation Green Desert i det sydlige Irak i november 2004.

Det var her, at en gruppe irakere blev pågrebet af danske soldater og efterfølgende udleveret til irakiske styrker, som ifølge fangernes udsagn udsatte dem for tortur.

De 12 irakeres advokat, Christian Harlang, afleverer fredag eftermiddag stævningerne til Københavns Byret med begæring om, at sagen overflyttes til Østre Landsret.

11 andre sager

Her verserer der allerede 11 individuelle sager med 11 andre irakere, som via Christian Harlang har anlagt sag mod Danmark for forhold, der har relation til operation Green Desert.

Dermed er den samlede sag udvidet til at omfatte i alt 23 individuelle søgsmål. Stævningen for de sidste 12 indeholder et krav om erstatning over for den danske stat med påstand om ansvar for hårdhændet tilfangetagelse og tortur ved overgivelse til de irakiske styrker.

Ifølge Christian Harlang er de 12 irakere, som nu anlægger sag mod Danmark, identiske med de irakere, der ses på en videooptagelse fra operation Green Desert, som den tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard offentliggjorde i oktober.

Danskere ser til i video

Optagelsen viser angiveligt, at danske soldater ser til, mens de civile irakere bliver slået og

sparket af de irakiske sikkerhedsstyrker.

- Jeg har talt med dem alle sammen og sikret mig, at sagen er bæredygtig. Det er dem, som man kan se på filmen, siger Harlang til Ritzau.

Derimod ses de første 11 ikke på videooptagelsen.

- Mine 11 klienter har kontaktet mig og sagt, at de kender dem, man ser på filmen. Jeg har så været dernede og talt med dem ved hjælp af en tolk og forvisset mig om, at det er dem, siger advokaten.

Tilhører mystisk filosofi

Selv om videofilmen er blevet fremlagt i forbindelse med sagen om de 11, så viser filmen ifølge Harlang netop ikke de 11.

- Det her foregår nogle kilometer væk fra det sted, hvor de 11 blev anholdt og udsat for overgreb.

- Men der er tale om den samme aktion og den sammen morgen den 25. november 2004, men det er ikke den samme episode og det samme sted, forklarer Christian Harlang.

I modsætning til de 11 er de 12 sufier. Det vil sige, at de tilhører sufisme, som er en mystisk filosofi inden for islam.

- Sufierne er udsat for sekterisk forfølgelse, som Danmark ved dårligt militært arbejde har gjort sig medskyldig i, siger Christian Harlang.

/ritzau/

Del artiklen:

o

[Mail](#)

o

[Twitter](#)

o

[Facebook](#)

Læs også

[Avis: Anklager mod danske soldater \(/Nyheder/Indland/2012/11/06/115900.htm\)](#)

[Tortursag: Forsvarsministeriet politianmeldt \(/Nyheder/Indland/2012/10/26/1026153633.htm\)](#)

[Irakere tilbyder forlig i tortursag \(/Nyheder/Indland/2012/10/24/1024134120.htm\)](#)

Minister: Godt at Iraksag undersøges (/Nyheder/Indland/2012/10/23/1023132659.htm)

Journaler afslører tortur mod irakere (/Nyheder/Indland/2012/10/21/004806.htm)

Enhedslisten kalder forsvarsministeren i samråd om tortursag

kl. 15:22

Enhedslisten kalder forsvarsminister Nick Hækkerup i samråd, nu da yderligere 12 irakere har stævnet den danske stat. Foto: Jens Nørgaard Larsen/Scanpix 2012 © Scanpix

Presset på forsvarsminister [Nick Hækkerup](http://www.dr.dk/info/politik/Politiker/Nick_Hækkerup/1083) ([http://www.dr.dk/info/politik/Politiker/Nick Hækkerup/1083](http://www.dr.dk/info/politik/Politiker/Nick_Hækkerup/1083)) (S) vokser, efter at yderligere 12 irakere fredag lagde sag an mod Forsvarsministeriet.

Det mener Enhedslistens forsvarsordfører, Nikolaj Villumsen, som derfor kalder ministeren i samråd om sagen.

Læs også [Irakere fra omstridt video stævner Danmark \(/Nyheder/Indland/2012/12/28/113921.htm\)](/Nyheder/Indland/2012/12/28/113921.htm)

De 12 irakere er ifølge deres advokat Christian Harlang identiske med de personer, der ses på videooptagelser fra den såkaldte operation Green Desert i det sydlige Irak i 2004.

Krav om erstatning

Irakerne kræver erstatning af den danske stat, fordi de mener, at danske soldater var ansvarlige for den hårdhændede tilfangetagelse og tortur, de var udsat for, da de blev taget til fange af de irakiske styrker i november 2004 under overværelse af danskerne.

- Det åbner et helt nyt kapitel i denne tragiske sag, og det lægger et massivt pres på forsvarsministeren, som hidtil har forsøgt at lægge sagen ned og løbe fra de forpligtelser, Danmark har for at sikre ofre for tortur retfærdighed, siger Villumsen.

Læs også [Tortursag: Forsvarsministeriet politianmeldt \(/Nyheder/Indland/2012/10/26/1026153633.htm\)](http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2012/10/26/1026153633.htm)

Ifølge Enhedslistens ordfører har forsvarsministeren en "meget dårlig sag":

- Vi taler om uskyldige civile, som Danmark har ansvaret for er blevet mishandlet. Det ville klæde forsvarsministeren at handle lidt mere anstændigt og række dem en hjælpende hånd ved at sikre en retfærdig afgørelse ved domstolen.

Enhedslisten: Alvorlig sag

Ifølge stævningen deltog mindst to danske soldater direkte i tilfangetagelsen, hvor de 12 irakere blev hentet ud af en moské, fik bind for øjnene og blev lagt ned på jorden. Mens de lå på jorden, blev de ifølge stævningen sparket af irakiske politifolk.

"Når uskyldige civile bliver mishandlet under en militær operation, som Danmark har ansvaret for, så er det en meget, meget alvorlig sag."

Nikolaj Villumsen

Uanset om de danske soldater har deltaget direkte i mishandlingen eller ej, så er det en alvorlig sag for Danmark, mener Nikolaj Villumsen.

- Når uskyldige civile bliver mishandlet under en militær operation, som Danmark har ansvaret for, så er det en meget, meget alvorlig sag.

- For de nye 12 sager er det endnu mere slemt, da vi har en video, hvor vi kan se, at danske soldater undlader at gribe ind, siger Nikolaj Villumsen.

I forvejen har 11 andre irakere lagt sag an mod den danske stat for overgreb i forbindelse med operation Green Desert i 2004.

/ritzau/

Del artiklen:

○

[Mail \(#\)](#)

○

[Twitter \(#\)](#)

○

[Facebook \(#\)](#)

Politikere nævnt i artikel

- **Nick Hækkerup** ([http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick Hækkerup/1083](http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick%20Hækkerup/1083)) ([http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick Hækkerup/1083](http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick%20Hækkerup/1083))

Titel: Forsvarsminister. **Parti:** Socialdemokratiet (<http://www.dr.dk/Info/Politik/Politikere/Socialdemokratiet/26>).

Læs mere om Nick Hækkerup ([http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick Hækkerup/1083](http://www.dr.dk/Info/Politik/Politiker/Nick%20Hækkerup/1083)) Læs mere om Socialdemokratiet (Partibogstav: A) (<http://www.dr.dk/Info/Politik/Politikere/Socialdemokratiet/26>)

Læs også

1. Irakere fra omstridt video stævner Danmark (</Nyheder/Indland/2012/12/28/113921.htm>)
2. Irakere fra omstridt video stævner Danmark (</Nyheder/Indland/2012/12/28/113921.htm>)
3. Avis: Anklager mod danske soldater (</Nyheder/Indland/2012/11/06/115900.htm>)
4. Tortursag: Forsvarsministeriet politianmeldt (</Nyheder/Indland/2012/10/26/1026153633.htm>)
5. Irakere tilbyder forlig i tortursag (</Nyheder/Indland/2012/10/24/1024134120.htm>)
6. Krav om udlevering af ny Irak-video (</Nyheder/Indland/2012/10/24/1024121906.htm>)
7. Forsvaret undersøger tæv af fanger i Irak (</Nyheder/Indland/2012/10/23/132938.htm>)
8. Minister: Godt at Iraksag undersøges (</Nyheder/Indland/2012/10/23/1023132659.htm>)

921.861 kr.: 23 fattige irakere skal stille garanti

Forsvarsministeren vil ikke give særbehandling til 23 irakere, der kræver erstatning af Danmark.

JACOB SVENDSEN

Igen og igen forsøgte Enhedslistens Nikolaj Villumsen i går under et åbent samråd i Folketingets Forsvarsudvalg at finde et hul i forsvarsminister Nick Hækkerups (S) parader.

Og igen og igen afviste forsvarsministeren at ville så meget som en tomme til fordel for Villumsens argumenter om, at det hverken principielt eller menneskeligt er i orden, at de i alt 23 fattige irakiske bønder, der kræver erstatning af Danmark for mishandling, skal stille en samlet garanti på 921.861 kroner for at få prøvet deres erstatningssag ved en dansk domstol.

Irakerne blev slået og mishandlet af irakisk politi, efter at de blev anholdt under den såkaldte operation Green Desert i 2004, som Danmark havde det overordnede ansvar for. En dansk medicinsk ekspert har undersøgt flere af irakerne og fundet klare tegn på tortur og mishandling.

Med Danmarks ansvar for den samlede operation, mener irakernes advokat, Christian Harlang, at den danske stat er erstatningspligtig over for irakerne. I efteråret kom det frem, at danske soldater videooptog mindst ét tilfælde, hvor en gruppe irakere blev hårdhændet behandlet uden dansk indgriben.

Trods gentagne forsøg fra advokat Harlang på at få videomaterialet bragt til veje, havde man ellers i Forsvarskommandoen pure afvist, at der overhovedet fandtes videooptagelser eller for den sags skyld optageudstyr hos de danske styrker i Irak. Men så afleverede en officer, der deltog i aktionen, pludselig materialet til advokaten. Denne sag undersøges særskilt af Forsvarskommandoen og Auditørkorpset.

Men i gårsdagens samråd handlede det om jura, følelser og konventioner.

»Er det rimeligt at forhindre fattige mennesker, der formentlig er blevet mishandlet, i at få deres sag prøvet ved dansk ret«, spurgte Nikolaj Villumsen.

Ministerens juridiske søggedans

»Sagen bliver netop prøvet for dansk ret, hvor spillereglerne indeholder regler om garantistillelse og mulig forældelse. Vi følger disse regler, og det er ikke et udtryk for ligegyldighed over for sager af denne karakter. Derfor har regeringen jo også nedsat Irak-Afghanistan Kommissionen, der også skal undersøge operation Green Desert«, replicerede Nick Hækkerup.

»Men kommissionen kan jo ikke tilkende de 23 erstatning, mens du som forsvarsminister godt kan vælge at se bort fra reglerne om forældelse og garantistillelse«, lød det fra Nikolaj Villumsen.

Så lå drejebogen for samrådet fast. Gennem en lille time gentog de to kombattanter deres synspunkter, uden at der på noget tidspunkt dukkede et tegn op på, at Nick Hækkerup og regeringen vil tage et særligt hensyn til irakerne.

Ministeren afviste også, at FN's torturkonvention pålægger et land altid at sikre gennemførelse af retssager, når det handler om mistanke om tortur.

Ifølge den fortolkning, som Justitsministeriet har udarbejdet for Forsvarsministeriet, gælder det kun i straffesager og ikke erstatningssager.

Tidsfristen for garantistillelse er overskredet, mens man afventer, om irakerne i stedet kan få fri proces. Et andet aspekt om, hvorvidt sagerne er forældede, afgøres af landsretten i efteråret.

jacob.svensen@pol.dk

Er det rimeligt at forhindre fattige mennesker i at få deres sag prøvet ved dansk ret? Nikolaj Villumsen

UNITED
NATIONS

**Convention against Torture
and Other Cruel, Inhuman
or Degrading Treatment
or Punishment**

BILAG

18.

CHRISTIAN HARLANG

CAT

Distr.

GENERAL

CAT/C/11/D/8/1991

30 November 1993

Original: ENGLISH

**Communication No 8/1991 : Austria. 30-11-1993.
CAT/C/11/D/8/1991. (Jurisprudence)**

Convention Abbreviation: CAT

Committee Against Torture

Eleventh session

ANNEX

Views of the Committee Against Torture under article 22 of the

Convention against Torture and Other Cruel,

Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

Eleventh session

Communication No. 8/1991

Submitted by: Mr. Qani Halimi-Nedzibi [represented by counsel]

Alleged victim: The author

State party: Austria

Date of communication: 27 September 1991

Date of decision on admissibility: 5 May 1992

The Committee against Torture, established under article 17 of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment,

Meeting on 18 November 1993,

Having concluded its consideration of communication No. 8/1991, submitted to the Committee against Torture on behalf of Mr. Qani Halimi-Nedzibi under article 22 of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment,

Having taken into account all information made available to it by the author of the communication, his counsel and by the State party,

Adopts its Views under article 22, paragraph 7, of the Convention.

1. The author of the communication is Qani Halimi-Nedzibi, a Yugoslav citizen, currently imprisoned in Austria. He claims to be a victim of a violation of articles 12 and 15 of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment by Austria. He is represented by counsel.

The facts as submitted by the author

2.1 The author was arrested on 19 April 1988 and charged with drug-trafficking. The trial at first instance opened on 23 January 1989. He was convicted on 4 July 1990 of having been in charge of an international drug-trafficking organization which allegedly operated from Austria between November 1985 and December 1987. The court of first instance (Landesgericht für Strafsachen) sentenced him to 20 years' imprisonment, plus a fine of 2 million schillings, as well as a fine of 7 million schillings in place of the customs he failed to pay. On 4 July 1991, the Court of Appeal rejected the author's appeal against his conviction, but reduced the sentence of imprisonment to a term of 18 years.

2.2 The author alleges that following his arrest in 1988 he and six named witnesses were maltreated, beaten and tortured by police inspector J.J., who was in charge of the criminal investigation. They were allegedly coerced to make incriminating statements. The author's wife, who was in her third or fourth month of pregnancy, had a miscarriage shortly after she had been interrogated by police inspector J.J. The police inspector allegedly also threatened to kill the author. The author raised these matters before the investigating judge on 5 December 1988. In particular, he stated: "I was pressured so long until I admitted that the drugs belonged to me. Inspector J.J. grabbed me by the hair and threw me against the wall; he also submerged my head in a bucket of water ... I suffered an eye injury which required hospital treatment."

2.3 During the trial at first instance, author's counsel requested all statements made to inspector J.J. to be ruled inadmissible as evidence. He referred to the declaration made by Austria when ratifying the Convention against Torture in July 1987, which reads: "Austria regards article 15 of the Convention as the legal basis for the inadmissibility provided therein of the use of statements which are established to have been made as a result of torture." The court, however, ruled against his motion.

2.4 The Court of Appeal rejected counsel's plea for nullity of the judgement in first instance, taking into consideration the Austrian legislation, the non-substantiation of the allegations of ill-treatment and the fact that the evidence given by the main witnesses remained unchallenged. The Court of Appeal decided that in the circumstances the question of direct applicability ("unmittelbare Anwendbarkeit") of the Convention against Torture did not arise.

Complaint

3. The author claims that the failure of the Austrian authorities promptly to investigate his allegations of torture and the refusal of the courts of first and second instance to exclude as evidence against him statements allegedly made by him and several witnesses as a result of torture constitute a violation of articles 12 and 15 of the Convention.

State party's observations and the author's comments thereon

4.1 The State party, by submission dated 27 February 1992, argued that the communication was inadmissible.

4.2 It submitted that criminal proceedings against Inspector J.J., initiated on 5 March 1990, following a complaint by the author, were still pending. The length of the investigations was

attributable to the fact that difficulties had arisen in obtaining the testimonies of witnesses in the former Yugoslavia and Turkey. The State party indicated that, if Inspector J.J. would be found guilty of having ill-treated detainees in order to obtain incriminating statements, the author's case could be reopened. It argued that a retrial would constitute an effective remedy.

4.3 The State party further contended that the author could have appealed to the Constitutional Court under section 144 of the federal Constitution, as he claims to be a victim of abuse of administrative power and compulsion.

4.4 Since no appeal to the Constitutional Court had been submitted by the author and criminal proceedings against Mr. J.J. were still pending, the State party argued that the communication was inadmissible under article 22, paragraph 5 (b), of the Convention, on the ground of non-exhaustion of domestic remedies.

4.5 The State party moreover argued that the communication was inadmissible as incompatible with the provisions of the Convention. It submitted that the allegations that the witnesses had been tortured were not raised before the investigating judge, but only during the trial, after the witnesses were confronted with their statements; prior to these allegations the statements were properly deemed to be admissible evidence. Moreover, the State party argued that the witnesses gave independent, admissible evidence before the investigating judge. The State party stated that only one witness disputed the correctness of the statement made to the police; however, his statement did not incriminate the author. The correctness of other statements was not in dispute.

4.6 As concerns the author, the State party conceded that he claimed before the investigating judge to have been subjected to torture; however, according to the State party, he denied the charges against him and did not make a confession as such; thus it cannot be said that his statements were used as evidence in violation of article 15.

4.7 Finally, the State party submitted that it appears from the trial record that the jury's verdict was not based on the statements made by the witnesses who had claimed to have been subjected to torture.

5.1 In his comments on the State party's submission, counsel maintained that the communication should be declared admissible.

5.2 As regards the exhaustion of domestic remedies, counsel submitted that it was incomprehensible that the criminal proceedings against Inspector J.J. had not yet been concluded. He contended that the proceedings were unreasonably prolonged and indicated that the delay appeared to be attributable to the fact that the State party had joined the author's case with other pending matters against Inspector J.J. Thus, the difficulties in obtaining the testimony of witnesses in the former Yugoslavia and Turkey, concerning another investigation, were postponing the investigation of the author's allegations. He contended furthermore that the courts had failed to examine the allegations of torture in a timely fashion, during the criminal proceedings against the author.

5.3 Concerning the possibility of an appeal to the Constitutional Court under section 144 of the Federal Constitution, counsel argued that this appeal was not available to the author, as this procedure applies to administrative, not to criminal law. Moreover, counsel argued that, even if this appeal were available, it would not constitute an effective remedy, as criminal courts are not bound by the evaluation of evidence in the Constitutional Court.

5.4 Concerning the State party's contention that article 15 of the Convention had not been violated, counsel submitted that it is not clear from the text of article 15 how it should be established that a statement is made as a result of torture. He argued that it is sufficient that the author adduces some evidence indicating that a statement was given as a result of torture. In this connection, he referred to the difficulty for a victim to prove that he has been subjected to torture, owing to the isolation in detention and the absence of independent witnesses during

interrogation. He further stated that article 15 applies to "any statement", not only to confessions or false statements, as the State party seemed to imply. He finally argued that it could not be said that the author's allegations were examined by the jury during his trial, as Inspector J.J. was not questioned on the issue, nor confronted with witnesses.

Committee's admissibility decision

6.1 At its eighth session, the Committee considered the admissibility of the communication. It ascertained that the same matter had not been or was not being examined under another procedure of international investigation or settlement, and that a case concerning the author which was pending before the European Commission of Human Rights concerned a different matter.

6.2 The Committee further considered that article 22, paragraph 5 (b), of the Convention did not, in the circumstances of the case, preclude the Committee from considering the communication on the merits. In this context, the Committee considered that there had been an unreasonable delay in the conduct of investigations into the author's allegations of torture, which were made in December 1988, and that no further effective remedies appeared to be available.

7. On 5 May 1992, the Committee therefore declared the communication admissible. It noted that the facts as presented by the author might raise issues under articles 12 and 15 and also under other provisions of the Convention.

State party's submissions on the merits and the author's comments

8.1 The State party, on 10 November 1992 and 4 January 1993, reiterates that the author made his complaint of ill-treatment months after its alleged occurrence. It submits that the author has suffered from eye trouble since childhood and that the medical records show that he complained about his left eye for the first time on 16 September 1988. As a result of examinations by the prison doctor on 14 November 1988, aphakia (the absence of the lens of the eye) and ablatio retinae (detachment of the retina) were found. Subsequently, after examinations at the Vienna Eye Hospital it was concluded that the author's left eye was blind. The State party forwarded a copy of the medical record in the author's case.

8.2 With regard to the investigations into the author's allegations, the State party states that the criminal proceedings against Inspector J.J. and a colleague were halted by the Prosecutor's office on 6 November 1992, on the ground that following preliminary investigations the allegations were found to be totally unsubstantiated. At the preliminary hearing, the interpreter who had been present during the interrogations testified that the conduct by the police officers had been correct and that she had never witnessed any acts of torture. Only two witnesses, both co-defendants of the author, claimed to have been given one or two blows by Inspector J.J. All other witnesses gave exonerating evidence. No medical evidence was available to substantiate the allegations.

9.1 In his comments on the State party's submissions, counsel maintains his claim that the author's eye injury was caused by Inspector J.J. at the end of June or the beginning of July 1988, when the author was hit with a pistol and his head was banged against a table.

9.2 Counsel further claims that some witnesses, who could have corroborated the author's allegations, were not called by the Prosecutor during the preliminary investigations against Inspector J.J. Among these persons is the author's wife, who no longer lives in Austria.

10. On 26 April 1993, the Committee decided to request the State party to appoint, in consultation with the author's counsel, an independent expert in ophthalmology in order to determine the date of and the origin of the eye injury. It further referred to article 12 of the Convention and requested the State party to submit written explanations clarifying the delay in initiating the investigation of the author's allegations.

11.1 On 27 July 1993, the State party forwarded to the Committee an expert opinion prepared by an ophthalmologist. His report shows that the author's eye was already blind in March 1989, when he was first examined at the Eye Hospital, as a result of an old retinal detachment and that it had begun to show the first signs of an external squint. The State party concludes that the eye must have gone blind before 1988, since a blind eye does not begin to squint until after a long period of blindness.

11.2 The State party recalls that the author was arrested on 19 April 1988 on the suspicion of being involved in internationally organized heroin trafficking. On 5 December 1988, the author for the first time claimed to have been subjected to torture and threatened by Inspector J.J. Neither the Journalrichter nor the investigating judge had observed any signs of ill-treatment. The author repeated his allegations in a number of written submissions to the Public Prosecutor, the Attorney General and the Minister of Justice. Police Inspector J.J. and one of his colleagues were questioned on these charges by the investigating judge on 16 February 1989; they rejected the accusations made against them.

11.3 The State party submits that, since no signs of an injury could be established and the police officers denied the charges, no strong suspicion existed that an act of torture had been committed. It was therefore decided that the criminal proceedings against the author could proceed. During the trial against the author, from 8 to 11 January 1990, witnesses testified that they had been ill-treated by Inspector J.J. and his colleague. As a result, preliminary investigations against the two policemen were instituted on 5 March 1990.

12. In his comments on the State party's submission, dated 21 October 1993, counsel submits that the State party had not consulted him about the choice of the medical expert. He further states that the expert's report does not necessarily exclude the author's version of events. He emphasizes that the author received medical treatment in prison after having been ill-treated but that the records of this treatment were not kept.

Examination of the merits

13.1 The Committee has considered the communication in the light of all information made available to it by the parties, as required under article 22, paragraph 4, of the Convention.

13.2 The Committee notes that the author has claimed that he was ill-treated after his arrest and that as a consequence he suffered an eye-injury. The State party has denied the alleged ill-treatment and has claimed that the author's eye-injury dates from childhood. It has submitted an expert report, in which it is concluded that the author's left eye, with almost absolute certainty ("mit an Sicherheit grenzender Wahrscheinlichkeit") had been completely blind already in 1988, owing to retinal detachment.

13.3 The Committee observes that the competence, independence and conclusions of the specialist in ophthalmology have not been challenged. While noting with regret that the State party failed to consult with the author's counsel before appointing the specialist, as the Committee had requested in its decision of 26 April 1993, due weight must be given to his conclusions.

13.4 On the basis of the information before it, the Committee cannot conclude that the allegations of ill-treatment have been sustained. In the circumstances, the Committee finds no violation of article 15 of the Convention.

13.5 It remains to be determined whether the State party complied with its duty to proceed to a prompt and impartial investigation of the author's allegations that he had been subjected to torture, as provided in article 12 of the Convention. The Committee notes that the author made his allegations before the investigating judge on 5 December 1988. Although the investigating judge questioned the police officers about the allegations on 16 February 1989, no investigation took place until 5 March 1990, when criminal proceedings against the police officers were instituted. The Committee considers that a delay of 15 months before an investigation of

allegations of torture is initiated, is unreasonably long and not in compliance with the requirement of article 12 of the Convention.

14. The Committee against Torture, acting under article 22, paragraph 7, of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, is of the view that the facts before it disclose a violation of article 12 of the Convention.

15. The State party is requested to ensure that similar violations do not occur in the future.

16. Pursuant to rule 111, paragraph 5, of its rules of procedure, the Committee wishes to receive information, within 90 days, on any relevant measures taken by the State party in conformity with the Committee's Views.

[Adopted in English, French, Russian and Spanish, the English text being the original version.]

[TOP](#) | [HOME](#) | [INSTRUMENTS](#) | [DOCUMENTS](#) | [INDEX](#) | [SEARCH](#)

©1996-2001

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
Geneva, Switzerland

JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 27. juni 2012
Kontor: Statsretskontoret
Sagsbeh: Thomas Klyver
Sagsnr.: 2011-759-0002
Dok.: 471388

**Kommissorium for en undersøgelseskommission om
den danske krigsdeltagelse i Irak og Afghanistan**

1. Justitsministeren nedsætter herved i medfør af § 1, stk. 1, i lov om undersøgelseskommissioner en kommission til undersøgelse af den danske krigsdeltagelse i Irak og Afghanistan.

Undersøgelseskommissionen har efter lov om undersøgelseskommissioner § 4, stk. 2, til opgave dels at undersøge og redegøre for baggrunden for den danske beslutning om at deltage i krigen i Irak, jf. pkt. 2, dels at undersøge og redegøre for, hvad danske myndigheder har foretaget sig i forbindelse med tilbageholdelsen af personer under krigen i henholdsvis Irak og Afghanistan, jf. pkt. 3.

2. Undersøgelseskommissionen skal undersøge og redegøre for, på hvilket grundlag regeringen i foråret 2003 besluttede, at Danmark skulle deltage i krigen i Irak.

Undersøgelseskommissionen skal i den forbindelse bl.a. undersøge og redegøre for, hvilke oplysninger om forholdene i Irak de relevante danske myndigheder havde kendskab til, herunder hvilke kontakter der var til myndigheder i andre lande, samt om – og i givet fald hvordan – de pågældende oplysninger blev inddraget i de politiske overvejelser om dansk deltagelse i krigen i Irak.

Undersøgelseskommissionen skal endvidere undersøge og redegøre for, om de oplysninger om forholdene i Irak, som var af betydning for beslutningen om dansk krigsdeltagelse, og som blev videregivet til Folketinget i

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

forbindelse med behandlingen af forslag til folketingsbeslutningen om dansk militær deltagelse i en multinational indsats i Irak samt i øvrigt ved besvarelse af folketingssspørgsmål mv. om sagen, var retvisende og fyldestgørende.

Undersøgelseskommissionen skal desuden undersøge og redegøre for, om der i forhold til Danmarks internationale forpligtelser var grundlag for de vurderinger af lovligheden af den danske krigsdeltagelse i Irak, som lå til grund for beslutningen om den danske deltagelse.

Undersøgelseskommissionen skal ligeledes på tilsvarende måde undersøge og redegøre for regeringens efterfølgende beslutninger om fortsat tilstedeværelse af danske styrker i Irak frem til tilbagetrækningen af de sidste danske landmilitære styrker i sommeren 2007.

3. Undersøgelseskommissionen skal undersøge og redegøre for, om de folkeretlige forpligtelser, som påhviler Danmark, er blevet overholdt i forbindelse med tilbageholdelse af personer under den danske krigsdeltagelse i henholdsvis Irak og Afghanistan.

Undersøgelseskommissionen skal bl.a. undersøge og redegøre for, i hvilket omfang danske styrker har tilbageholdt personer, og hvordan danske styrker har behandlet tilbageholdte personer. Undersøgelseskommissionen skal desuden undersøge og redegøre for, i hvilket omfang danske styrker har overladt tilbageholdte personer til andre landes styrker mv., og hvilken viden de relevante danske myndigheder på tidspunktet for sådanne overladelser havde om behandlingen af tilbageholdte hos de pågældende landes styrker mv.

Undersøgelseskommissionen skal endvidere redegøre for, i hvilket omfang der folkeretligt er pligt til at føre tilsyn med tilbageholdte personer, efter de overlades til andre landes styrker mv., samt undersøge og redegøre for, i hvilket omfang der fra dansk side er ført et sådant tilsyn.

Undersøgelseskommissionen skal ligeledes undersøge og redegøre for, i hvilket omfang danske styrker har deltaget i fællesoperationer med andre landes styrker mv., hvor der er sket tilbageholdelse af personer. Det forudsættes i den forbindelse, at undersøgelseskommissionen redegør for, hvornår der indtræder et folkeretligt (med)ansvar for behandlingen af personer tilbageholdt af andre landes styrker mv. i fællesoperationer, herunder i forhold til operationsmønstret i Irak og Afghanistan.

Undersøgelseskommissionen skal herudover undersøge og redegøre for, om de oplysninger om tilbageholdelse af personer i forbindelse med den danske krigsdeltagelse i Irak og Afghanistan, der er videregivet til Folketinget i forbindelse med besvarelse af folketingsspørgsmål mv. om sagen, er retvisende og fyldestgørende.

Undersøgelsen vedrørende Irak skal omfatte tilbageholdelser i perioden fra Folketingets vedtagelse den 21. marts 2003 af beslutningsforslag nr. B 118 om dansk militær deltagelse i en multinational indsats i Irak til tilbagetrækningen af de sidste danske landmilitære styrker i sommeren 2007.

Undersøgelsen vedrørende Afghanistan skal omfatte tilbageholdelser i perioden fra Folketingets vedtagelse den 14. december 2001 af beslutningsforslag nr. B 37 om dansk militær deltagelse i den internationale indsats mod terrornetværk i Afghanistan til tidspunktet for nedsættelsen af denne undersøgelseskommission.

4. Undersøgelseskommissionen skal efter lovens § 4, stk. 4, foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar.

For så vidt angår spørgsmålet om tilbageholdelse af personer, jf. pkt. 3, skal kommissionen efter § 4, stk. 3, i lov om undersøgelseskommissioner komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde.

5. Visse af de spørgsmål, som undersøgelseskommissionen har til opgave at undersøge og redegøre for, har tidligere været gjort til genstand for undersøgelser mv. Bl.a. besluttede den daværende regering i efteråret 2010 at iværksætte en undersøgelse af, om Danmark overholdt sine internationale forpligtelser i forbindelse med den militære indsats i Irak. Denne undersøgelse er blevet indstillet i lyset af nedsættelsen af den foreliggende undersøgelseskommission.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen inddrager det materiale, som er tilvejebragt i forbindelse med sådanne undersøgelser mv., i det omfang det er relevant til belysning af de forhold, som kommissionen har til opgave at undersøge og redegøre for.

Undersøgelseskommissionen forudsættes desuden at inddrage afgørelser fra domstolene, der er af betydning for de forhold, som undersøgelseskommissionen skal undersøge og redegøre for. Undersøgelseskommissionen forudsættes endvidere at tilrettelægge sit arbejde under hensyntagen til de retssager, som verserer ved domstolene. Undersøgelseskommissionen kan i den forbindelse, hvis den vurderer, at dette er rigtigt eller hensigtsmæssigt, beslutte, at dele af dens undersøgelser skal afvente, at der træffes afgørelse i de pågældende sager.

Undersøgelseskommissionen bør tilrettelægge og gennemføre sin undersøgelse på en sådan måde, at forholdet til andre lande samt hensynet til statens sikkerhed og rigets forsvar eller til tredjemand ikke skades.

6. Undersøgelseskommissionen bør tilrettelægge sit arbejde således, at den så vidt muligt kan afgive beretning om resultatet af sin undersøgelse senest fem år efter, at kommissionen er endeligt nedsat.

Hvis undersøgelseskommissionen ikke kan afgive beretning inden det nævnte tidspunkt, anmodes kommissionen om at orientere justitsministeren skriftligt om baggrunden herfor og om, hvornår kommissionen forventer at kunne afgive sin beretning.

